

III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Státní rozpočet výdajů na rok 2008 byl Poslaneckou sněmovnou Parlamentu schválen zákonem č. 360/2007 Sb. ve výši **1 107,3 mld. Kč**, z toho 76,4 mld. Kč představovaly výdaje kryté předpokládanými příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů EHP. Proti schválenému rozpočtu roku 2007 byly celkové plánované výdaje pro rok 2008 vyšší o 6,4 % (o 66,5 mld. Kč). Z celku **běžné výdaje** činily **978,9 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 2,9 % (o 27,6 mld. Kč), ke zvýšení došlo zejména u výdajů na dávky důchodového pojištění o 18,2 mld. Kč, na úroky státního dluhu o 7,3 mld. Kč, na transfery státním fondům o 8,6 mld. Kč, na nákup služeb o 6,9 mld. Kč, u výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné o 2,5 mld. Kč, atd.; naopak ke snížení rozpočtu došlo u dávek státní sociální podpory o 8,7 mld. Kč, dávek nemocenského pojištění o 3,6 mld. Kč a u neinvestičních transferů podnikatelským subjektům o 6,1 mld. Kč. **Kapitálové výdaje** dosáhly ve schváleném rozpočtu téměř **128,4 mld. Kč** při meziročním plánovaném růstu o 43,6 % (o 39,0 mld. Kč); zvýšil se zejména rozpočet investičních transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury (na 45,9 mld. Kč proti 4,4 mld. Kč rozpočtovaným v roce 2007).

Ve srovnání se skutečností roku 2007 byly celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2008 vyšší o 1,4 % (o 15,0 mld. Kč), běžné výdaje o 0,2 % (o 2,2 mld. Kč) a kapitálové výdaje o 11,1 % (o 12,8 mld. Kč).

Z celkových rozpočtovaných výdajů bylo vyčleněno **581,4 mld. Kč** (52,5 %) na tzv. **mandatorní výdaje**, které stát musí uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv. Předpokládaný meziroční růst těchto výdajů proti schválenému rozpočtu 2007 činil 2,0 % (11,6 mld. Kč), proti skutečnosti roku 2007, kdy se mandatorní výdaje na celkových výdajích státního rozpočtu podílely 50,8 %, pak 4,9 % (27,0 mld. Kč). **Mandatorní sociální výdaje** byly ve státním rozpočtu 2008 zahrnuty ve výši **475,8 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 1,4 % (o 6,6 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům státního rozpočtu roku 2007. Z nich na dávky důchodového pojištění připadlo 305,6 mld. Kč, na dávky státní sociální podpory 45,7 mld. Kč, na dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým 12,1 mld. Kč, na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách 12,1 mld. Kč, na dávky nemocenského pojištění 29,0 mld. Kč, na podpory v nezaměstnanosti 7,0 mld. Kč, na platbu státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybranou skupinu obyvatel 47,7 mld. Kč, na státní příspěvek k penzijnímu připojištění 5,1 mld. Kč, atd. I když byla s účinností od 1.1.2008 přijata

řada opatření, která měla brzdit dynamiku růstu mandatorních sociálních výdajů, přesto měly odčerpat 49,5 % celkových příjmů státního rozpočtu a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2008 se podílet 46,2 % (bez příjmů z EU/EHP). Z ostatních mandatorních výdajů byly objemově největší výdaje na dluhovou službu (45,5 mld. Kč), příspěvek státu na podporu stavebního spoření 15,0 mld. Kč, odvody a příspěvky do rozpočtu EU (30,2 mld. Kč), výdaje na státní záruky a negarantované úvěry SŽDC podle zákona č. 77/2002 Sb. (5,6 mld. Kč), atd.

Ostatní tzv. **quasi mandatorní výdaje**, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, byly rozpočtovány ve výši **218,3 mld. Kč** (vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací). Další prostředky nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu - **neinvestiční nákupy a související výdaje** - byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši **73,8 mld. Kč**.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez sociálních transferů obcím) byly rozpočtem stanoveny ve výši **117,8 mld. Kč**, **dotace státním fondům** ve výši **81,9 mld. Kč**, z toho neinvestiční dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 36,0 mld. Kč (bez správních výdajů) a investiční dotace 45,9 mld. Kč Státnímu fondu dopravní infrastruktury, atd.

V průběhu roku byl schválený **státní rozpočet výdajů navýšen** téměř na 1 115,5 mld. Kč, tj. **o 8,1 mld. Kč**. Z toho výdaje v objemu **7,6 mld. Kč nezvyšují schodek státního rozpočtu**, neboť se jedná o současné navýšení jeho příjmů. Podle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění zákona č. 174/2007 Sb. k zajištění finančních prostředků na mimořádnou valorizaci důchodů od srpna 2008 vláda svým usnesením č. 683/2008 rozhodla o převodu prostředků rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů státního rozpočtu (kapitoly Všeobecná pokladní správa) v částce 4,3 mld. Kč, z toho do rozpočtu výdajů kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo převedeno přes 4,2 mld. Kč, na kapitoly Ministerstvo vnitra (12 mil. Kč a Ministerstvo obrany (34 mil. Kč) prostředky čerpány nebyly; dále v souvislosti s dalšími převody finančních prostředků z rezervních fondů z důvodu změny účelovosti prostředků nebo k zajištění jejich přísné účelovosti v příjmech státního rozpočtu (kapitola Všeobecná pokladní správa), byly posíleny výdaje dotčených kapitol podle příslušných usnesení vlády*) v celkové výši 3,7 mld. Kč (mimo 100 mil. Kč z rezervního fondu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které byly převedeny na program 298220 v kapitole Všeobecná pokladní správa s určením na programové financování bytové výstavby pro uspořádání Mistrovství

---

*) Usnesení vlády z roku 2008 č. 238, č. 364, č. 436, č. 600, č. 607, č. 751, č. 929, č. 983, č. 984, č. 1011, č. 1254, č. 1267, č. 1310, č. 1400, č. 1458, č. 1509, č. 1510.

světa v klasickém lyžování). Na základě usnesení vlády č. 238/2008 byly na žádost Ministerstva zemědělství zapojeny prostředky rezervního fondu této kapitoly v objemu 180 mil. Kč s použitím na podporu agropotravinářské komplexu (80 mil. Kč), na dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu na marketingovou podporu (80 mil. Kč) a na podporu vodního hospodářství (20 mil. Kč). Dále se jednalo o souvztažné zvýšení a snížení příjmů a výdajů na společné programy EU a ČR, které jsou kryty příjmy z rozpočtu Evropské unie, a u ostatních zahraničních programů, např. v kapitole Ministerstvo dopravy došlo ke snížení rozpočtu o 9,1 mld. Kč u OP Doprava, naopak ke zvýšení rozpočtu došlo v kapitolách Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 3,4 mld. Kč) a Ministerstvo životního prostředí (o 4,5 mld. Kč), atd. – celkem za všechny kapitoly státního rozpočtu došlo ke snížení rozpočtu těchto výdajů o 457 mil. Kč. Výdaje, které **zvyšují plánovaný schodek státního rozpočtu o 552,4 mil. Kč na 71,4 mld. Kč**, jsou určeny podle § 2, odst. 2 zákona č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008, na zvýšení ukazatelů Transfery na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku (37,3 mil. Kč) a Transfery na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření (515,0 mil. Kč).

V roce 2008 bylo provedeno celkem **756 rozpočtových opatření**, tj. o 108 méně než v roce 2007. Nejvíce se jich realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (108), Ministerstvo práce a sociálních věcí (62), Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo spravedlnosti (po 57) a Ministerstvo financí (41), atd.

Nejvýznamnější skupinu přijatých rozpočtových opatření (297, tj. 39,3 %) představovaly **přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly** na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými či průřezovými ukazateli apod.). Např. v kapitole Ministerstvo vnitra se jedná mj. o přesuny prostředků z oblasti mzdových a souvisejících výdajů u Policie ČR do specifikovaných běžných výdajů, výdajů na financování reprodukce majetku a ostatních sociálních dávek, v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byl proveden přesun prostředků dávek státní sociální podpory a prostředků transferu územním rozpočtům na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky pro osoby se zdravotním postižením ve prospěch transferu územním rozpočtům na příspěvek na péči. U Ministerstva spravedlnosti došlo k úpravě ukazatele v rámci „Výdajový blok - Výdaje justiční části“ ve prospěch ostatních věcných výdajů za účelem posílení poštovního a mandatorních výdajů. V kapitole Ministerstvo dopravy byl, s ohledem na průběh čerpání finančních prostředků v rámci Operačního programu Doprava v roce 2008, snížen závazný ukazatel „Dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury“ prostředky byly převedeny

na ukazatel „Drážní doprava“. V souvislosti se zrušením fondu státních záruk došlo v kapitole Všeobecná pokladní správa ke snížení ukazatele „Převod do fondu státních záruk“ a současnému převodu prostředků ve stejné výši na položky „Realizace státních záruk“, „Úhrada závazků s. o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb.“ a „Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB“, atd.

Druhou největší skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny finančních prostředků **mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu** (246 rozpočtových opatření, tj. 32,5 %), které byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu nebo projektu byl jeden resort, v rámci jehož výdajů byly prostředky rozpočtovány v celkovém objemu a který rozhodl na základě soutěží a schválených projektů o jejich rozdělení. Nemalou část činily převody účelových prostředků mezi kapitolami Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Akademie věd ČR a Grantová agentura ČR na zabezpečení výzkumu a vývoje. Dále např. z kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu byly delimitovány prostředky do kapitoly Ministerstvo zahraničních věcí k zajištění činnosti obchodně ekonomických úseků zastupitelských úřadů v roce 2008, do rozpočtu kapitol Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra byly převedeny prostředky z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na zajištění sportovních reprezentací, z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví do kapitol Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany prostředky na zajištění provozu letecké záchranné služby, atd.

Další skupinu rozpočtových opatření (151, tj. 20,0 %) tvořily přesuny prostředků **mezi kapitolou Všeobecná pokladní správa a ostatními kapitolami státního rozpočtu**. Šlo jednak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, jednak o přesuny z vládní rozpočtové rezervy. Jednalo se např. o výdaje na zajištění bezpečnostních opatření v rámci předsednictví ČR v Radě EU a na zabezpečení voleb do 1/3 Senátu Parlamentu ČR a do zastupitelství krajů ve dnech 17. a 18. října 2008 v kapitole Ministerstvo vnitra, na posílení výdajů na dávky důchodového pojištění, na úhradu příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a na posílení ČSSZ na dávky nemocenského pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí, výdaje na posílení platů pedagogických pracovníků v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, atd. Na základě převodů prostředků rezervních fondů z jednotlivých kapitol do příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa podle konkrétních usnesení vlády byly posíleny výdaje dotčených kapitol.

Skupinu s nižším počtem rozpočtových opatření představovalo uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitoly Operace státních finančních aktiv** (6,1 %). Šlo zejména o převod prostředků na financování národních

podílů (dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury) u projektů spolufinancovaných z OP Doprava z úvěrových prostředků EIB a na výstavbu silničního okruhu kolem hl. m. Prahy, část jihozápadní, do kapitoly Ministerstvo dopravy, do kapitoly Ministerstvo zemědělství byly uvolněny např. prostředky na vodohospodářské programy a na protipovodňová opatření, do kapitoly Ministerstvo kultury prostředky na restituce, do kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy prostředky na rozvoj a obnovu Masarykovy univerzity v Brně. V závěru roku byly zpětnými rozpočtovými opatřeními do kapitoly Operace státních finančních aktiv vráceny nevyčerpané prostředky např. Státního fondu dopravní infrastruktury uvolněné na financování projektů spolufinancovaných z OP Doprava, které poskytla EIB, prostředky Ministerstva dopravy z programu Výstavba silničního okruhu kolem hl. m. Prahy, část jihozápadní, a prostředky Ministerstva zemědělství z podprogramu Odstranění povodní roku 2006 a z programu Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží za účelem zajištění možnosti jejich případného využití na stejný účel v následujícím roce.

Z kapitoly Státní dluh (0,3 % všech rozpočtových opatření), byly do kapitoly Ministerstvo financí převedeny prostředky na zajištění celkové rekonstrukce elektrorozvodů v budově Letenská 9 a do kapitoly Všeobecná pokladní správa na úhradu náhrad škod společnosti Nomura. Naopak z kapitoly Všeobecná pokladní správa do kapitoly Státní dluh byly převedeny prostředky ve prospěch ukazatele Úroky státního dluhu v návaznosti na očekávané skutečné úrokové výdaje této kapitoly.

Souvztažným zvýšením příjmů a výdajů bylo provedeno 1,9 % rozpočtových opatření, např. v návaznosti na zajištění prostředků předfinancování Evropského sociálního fondu u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, u Ministerstva životního prostředí na financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU v rámci OP Životní prostředí (podíl EU) a u Ministerstva kultury v souvislosti s rozpočtovými prostředky nad rámec reálných potřeb na Technickou pomoc (IOP 6.1. a 6.2.).

Schválený rozpočet výdajů, rozpočet po změnách a jeho čerpání v roce 2008, vč. srovnání s rokem 2007, ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 20

	vml. Kč						
	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
V Ý D A J E celkem	1 092 275	1 107 311	1 115 452	1 083 944	97,2	99,2	-8 331
BĚŽNÉ VÝDAJE	976 748	978 937	996 066	978 910	98,3	100,2	2 162
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	95 087	98 494	97 576	97 390	99,8	102,4	2 303
z toho: platy	65 716	67 803	67 243	67 107	99,8	102,1	1 391
ostatní platby za provedenou práci	5 003	5 435	5 318	5 478	103,0	109,5	475
povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 349	25 230	24 979	24 783	99,2	101,8	434
Neinvestiční nákupy a související výdaje	103 016	119 324	126 889	119 591	94,2	116,1	16 575
v tom: nákup materiálu	9 995	9 500	11 918	11 058	92,8	110,6	1 063
úroky a ostatní finanční výdaje	34 193	45 471	44 923	44 768	99,7	130,9	10 575
nákup vody, paliv a energie	5 785	6 360	5 844	5 946	101,7	102,8	161
nákup služeb	29 148	36 233	36 360	32 114	88,3	110,2	2 966
ostatní nákupy	10 295	12 169	10 972	10 492	95,6	101,9	197
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 996	38	4 637	3 241	69,9	64,9	-1 755
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	8 604	9 553	12 235	11 972	97,9	139,1	3 368
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	33 882	29 047	39 601	38 517	97,3	113,7	4 635
z toho: neinv. transfery podnikatelským subjektům	23 696	21 135	25 739	26 108	101,4	110,2	2 412
neinv. transfery neziskovým apod. org.	7 993	6 091	11 489	10 119	88,1	126,6	2 126
z toho: občanským sdružením	3 393	2 673	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	78 279	84 899	90 916	91 896	101,1	117,4	13 617
z toho: státním fondům	30 649	36 992	43 358	34 619	79,8	113,0	3 970
fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění	47 476	47 749	47 268	47 268	100,0	99,6	-208
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	120 441	123 856	122 361	119 263	97,5	99,0	-1 178
z toho: obcím	43 040	44 233	46 959	45 887	97,7	106,6	2 847
krajům	77 218	79 623	73 921	72 839	98,5	94,3	-4 379
regionálním radám soudržnosti	171	0	1 402	468	33,4	273,7	297
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org.	46 671	46 542	54 367	53 866	99,1	115,4	7 195
Převody vlastním fondům	60 029	9 895	1 420	1 418	99,9	2,4	-58 611
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	407 391	415 880	421 399	421 562	100,0	103,5	14 171
z toho: sociální dávky	386 375	393 972	400 537	400 917	100,1	103,8	14 542
z toho: důchody	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
dávky státní sociální podpory	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
podpory v nezaměstnanosti	7 015	7 000	7 045	7 085	100,6	101,0	70
Neinvestiční transfery do zahraničí	31 106	34 889	34 223	34 333	100,3	110,4	3 227
z toho: odvody a příspěvky do rozpočtu EU	27 375	30 193	30 591	30 591	100,0	111,7	3 216
Neinvestiční půjčené prostředky	0	1 802	1 828	27	1,5		27
Ostatní neinvestiční výdaje *)	846	14 309	5 486	1 047	19,1	123,8	201
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	115 527	128 374	119 386	105 034	88,0	90,9	-10 493
z toho: investiční nákupy a související výdaje	24 619	21 683	23 556	20 418	86,7	82,9	-4 201
inv. transfery podnikatelským subjektům	10 210	6 178	21 018	22 340	106,3	218,8	12 130
inv. transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	10 688	45 943	22 348	27 564	123,3	257,9	16 876
z toho státním fondům	10 640	45 898	22 238	27 475	123,5	258,2	16 835
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	18 123	16 442	20 482	14 683	71,7	81,0	-3 440
inv. transfery příspěvkovým organizacím	15 680	17 560	19 211	17 075	88,9	108,9	1 395

*) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Výdaje státního rozpočtu byly v roce 2008 **čerpány** v celkové výši **1 083,9 mld. Kč**, tj. o 2,8 % (o 31,5 mld. Kč) méně než předpokládal rozpočet po změnách; meziročně došlo k poklesu o 0,8 % (o 8,3 mld. Kč). **Běžné výdaje** byly čerpány v objemu **978,9 mld. Kč** a byly o 1,7 % (o 17,2 mld. Kč) nižší než rozpočet po změnách; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 0,2 % (o 2,2 mld. Kč). **Kapitálové výdaje** ve výši **105,0 mld. Kč** byly plněny na 88,0 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 0,8 % (o 10,5 mld. Kč); jejich podíl na celkových výdajích se proti roku 2007 snížil o 0,7 procentního bodu na 9,7 %. Na výši výdajů v roce 2008 mělo mj. vliv čerpání 43,5 mld. Kč převedených před 1.1.2008 do rezervních fondů kapitol podle tehdy platného § 47 zákona

č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění zákona č. 482/2004 Sb. Tento paragraf byl zákonem č. 26/2008 Sb. novelizován a zdrojem rezervních fondů kapitol jsou od roku 2008 pouze prostředky dané § 48 rozpočtových pravidel. V roce 2007 bylo do rezervních fondů převedeno celkem 79,2 mld. Kč, které měly vliv na výši celkových výdajů a na saldo státního rozpočtu, a proto údaje o meziročním poklesu event. růstu celkových, běžných a kapitálových výdajů nejsou srovnatelné. Od roku 2008 byl zaveden statut tzv. nároků, které jsou definovány a se kterými se nakládá podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb. v platném znění pro rok 2008. Nároky z nespotřebovaných výdajů roku 2008 vyčíslené kapitolami na 71,9 mld. Kč, budou uplatněny v následujících letech.

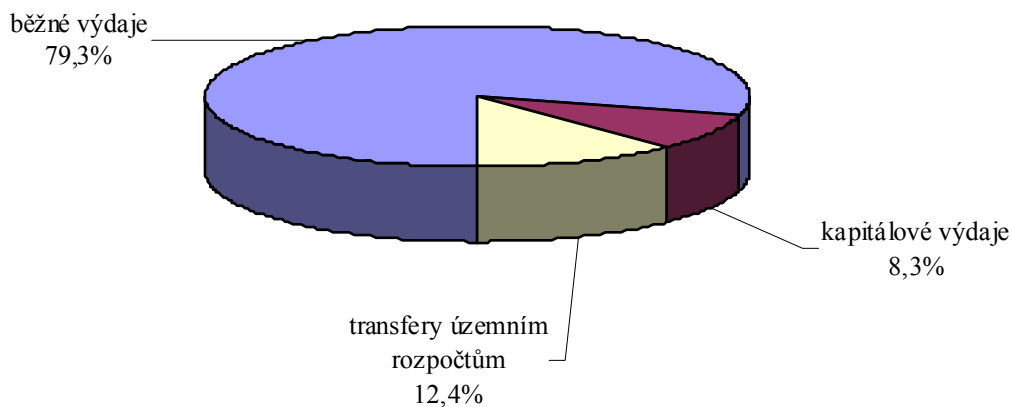
Mandatorní výdaje dosáhly **581,8 mld. Kč**, tj. 53,7 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2008, při meziročním růstu o 4,9 % (o 27,3 mld. Kč). Z toho 93,7 % (545,2 mld. Kč) představovaly zákonné mandatorní výdaje, jejichž podstatnou částí byly **sociální transfery**, vč. ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů, které dosáhly **429,2 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 3,9 % (o 16,0 mld. Kč). Čerpání mandatorních výdajů a jejich srovnání s předchozím rokem je uvedeno v části III./5. Zprávy.

Mandatorní výdaje společně s výdaji na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné a za vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu dosáhly ve sledovaném období 750,8 mld. Kč, tj. 67,3 % celkových výdajů státního rozpočtu za rok 2008.

Podíl celkových výdajů na HDP roku 2008 v běžných cenách (3 705,9 mld. Kč) činil 29,2 %, tj. o 1,7 procentního bodu méně než v roce 2007 (HDP 3 530,2 mld. Kč); snížení podílů výdajů ovlivnilo zrušení převodů většiny nevyčerpaných prostředků do rezervních fondů kapitol a zavedení tzv. nároků. Meziroční růst HDP dosáhl téměř 5,0 % (zvýšení o 175,7 mld. Kč).

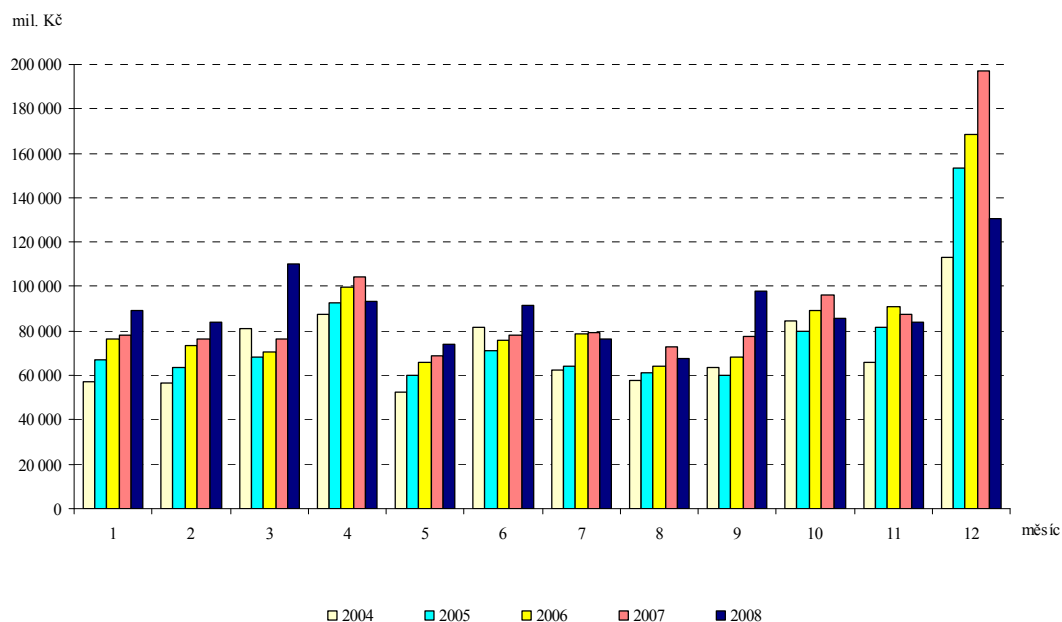
Strukturu výdajů státního rozpočtu za rok 2008 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

Graf č. 7

Průběh čerpání celkových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 až 2008 ukazuje graf:

Graf č. 8

Měsíční průměr výdajů čerpaných v roce 2008, vypočtený vzhledem k dlouholetým specifickým měsíce prosince pouze z výdajů leden až listopad, činil 86,7 mld. Kč, tj. o 5,3 mld. Kč více než v roce 2007. Většina výdajů byla čerpána poměrně rovnoměrně, čerpání některých se však soustředilo pouze na některé měsíce

roku. K podprůměrnému čerpání došlo v měsících únor, květen, červenec, srpen, říjen a listopad, i když např. v únoru a v říjnu byly odvedeny nadprůměrné částky do rozpočtu EU (po 4,8 mld. Kč) a v říjnu výdaje na dluhovou službu činily 8,2 mld. Kč. Výdaje na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi poskytnuté kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ovlivnily čerpání výdajů v měsících leden, březen, červen na první, druhé a třetí (vždy po 19,0 mld. Kč) a září na čtvrté čtvrtletí 2008 (velká část zálohy ve výši 18,0 mld. Kč). Neinvestiční a investiční prostředky byly v nadprůměrné výši převedeny státním fondům z kapitol Ministerstvo dopravy a Ministerstvo zemědělství mj. v měsících leden (8,8 mld. Kč), únor (6,5 mld. Kč), březen (17,2 mld. Kč), listopad (6,4 mld. Kč) a prosinec (12,4 mld. Kč). Státní příspěvek na podporu stavebního spoření byl z 94,0 % vyplacen v dubnu (13,4 mld. Kč). Výdaje na dluhovou službu měly na celkové čerpání vliv ve všech měsících roku, zejména v dubnu (6,1 mld. Kč), červnu (5,1 mld. Kč), září (7,1 mld. Kč) a říjnu (8,2 mld. Kč). Vysoké čerpání výdajů v prosinci (130,5 mld. Kč, tj. 12,0 % celkových ročních výdajů) ovlivnily mj. kapitálové výdaje (15,2 mld. Kč, tj. 14,0 % všech kapitálových výdajů ve sledovaném roce), jejich čerpání však bylo ve srovnání s předchozími lety rozloženo rovnoměrněji (např. v roce 2007 bylo v prosinci čerpáno 40,0 % celoročních kapitálových výdajů). Vyšší čerpání v prosinci dále vykazaly např. neinvestiční transfery státním fondům (13,0 mld. Kč), odvody do rozpočtu EU (3,2 mld. Kč), atd. Jak již bylo uvedeno, v roce 2008 se do rezervních fondů kapitol nepřeváděly prostředky podle § 47 rozpočtových pravidel (ve znění zákona č. 482/2004 Sb.), proto nejsou prosincové výdaje roku 2008 srovnatelné s roky 2004-2007. Do rezervních fondů bylo v minulých letech převedeno v r. 2004 celkem 29,0 mld. Kč, v r. 2005 celkem 46,7 mld. Kč, v r. 2006 celkem 45,8 mld. Kč a v r. 2007 celkem 79,2 mld. Kč, které měly vždy vliv na výši celkových výdajů a na saldo státního rozpočtu.

Hodnocení plnění jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu v roce 2008 je uvedeno v dalších částech zprávy a vztahuje se, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách podle vyhlášky č. 16/2001 Sb., v platném znění*) (příloha č. 5, odst. 4 a 5). V příslušných pasážích je komentováno i využití prostředků souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky v celkové částce 9,9 mld. Kč, které byly převedeny z kapitoly Operace státních finančních aktiv do kapitol Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo zemědělství, které jednotlivé projekty realizovaly.

---

*) Vyhláška č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků

2. Běžné výdaje státního rozpočtu

Běžné výdaje státního rozpočtu představují výdaje správců kapitol státního rozpočtu na provoz a plnění úkolů vlastního úřadu, výdaje na činnost jimi zřizovaných organizačních složek státu a příspěvkových organizací a další výdaje, které tito správci kapitol uskutečňují poskytováním příspěvků a transferů v souladu se svou působností podle kompetenčního zákona, příp. dalších zákonů, na jejichž základě byly zřízeny.

Běžné (neinvestiční) výdaje státního rozpočtu byly ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2008 zahrnuty v částce 978,9 mld. Kč, v průběhu roku byly rozpočtovými opatřeními zvýšeny o 17,1 mld. Kč (např. sociální dávky o 6,6 mld. Kč, neinvestiční transfery státním fondům o 6,4 mld. Kč, neinvestiční transfery podnikatelským subjektům o 4,6 mld. Kč a neziskovým organizacím o 5,4 mld. Kč, atd.; některé výdaje byly v rozpočtu naopak sníženy). Skutečně **čerpáno** bylo **978,9 mld. Kč**, tj. na 98,3 % rozpočtu po změnách a na 100 % původního rozpočtového předpokladu. Meziroční růst dosáhl 0,2 %, tj. téměř 2,2 mld. Kč. Schválený rozpočet roku 2008 počítal proti schválenému rozpočtu roku 2007 s nárůstem běžných výdajů o 2,9 % (o 27,6 mld. Kč) a proti skutečnosti 2007 pouze o 0,2 % (o 2,2 mld. |Kč).

Významná část výdajů **487,6 mld. Kč** (45,0 % celkových výdajů, resp. 49,8 % běžných výdajů) směřovala **do sociální oblasti**. Plněno bylo o 0,8 % (o 4,0 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet po změnách, při meziročním růstu o 3,5 % (o 16,7 mld. Kč). Výši i strukturu těchto výdajů ovlivnila řada legislativních opatření přijatá s účinností od 1.1.2008 v rámci zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů*).

Vývoj státního rozpočtu v sociální oblasti, jeho čerpání a srovnání s rokem 2007, ukazuje následující tabulka:

---

*) např. změna zákona č. 117/1995, o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů; zákona č.187/2006, o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 115/1995, o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 262/2006, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů; zákona č. 592/1992, o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění; atd.

Tabulka č. 21

mil. Kč

SOCIÁLNÍ VÝDAJE A SLUŽBY ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		1	2				
Sociální dávky*)	386 405	393 972	400 571	400 947	100,1	103,8	14 542
v tom:							
- dávky důchodového pojištění**)	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
z toho: starobní důchody	211 647	221 604	229 757	229 727	100,0	108,5	18 080
- ostatní dávky	40 917	35 674	39 651	39 330	99,2	96,1	-1 587
z toho: dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
z toho: nemocenské	28 015	21 321	25 045	24 893	99,4	88,9	-3 122
- dávky státní sociální podpory	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
- podpory v nezaměstnanosti	7 016	7 000	7 078	7 115	100,5	101,4	99
Transfery územním rozpočtům na dávky	22 443	24 147	24 594	24 002	97,6	106,9	1 559
v tom:							
- dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým	7 482	12 059	6 768	5 524	81,6	73,8	-1 958
- příspěvek na péči podle zákon o soc. službách	14 961	12 088	17 826	18 478	103,7	123,5	3 517
Příspěvek na penzijní připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Podpora novomanželských půjček	0	1	1	0	0,0		0
Platba státu do veřejného zdravotního pojištění	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele	196	200	180	150	83,3	76,5	-46
Zaměstnávání zdravotně postižených občanů	2 187	1 820	2 366	2 284	96,5	104,4	97
Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	2 011	1 820	1 735	1 835	105,8	91,2	-176
Státní politika zaměstnanosti - aktivní***)	5 674	6 944	9 848	6 132	62,3	108,1	458
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	470 902	481 733	491 558	487 595	99,2	103,5	16 693

*) vč. dávek vyplácených do ciziny, dále ve sloupci skutečnost vč. zálohy České pošty

**) ve sloupcích skutečnost vč. zálohy České pošty na důchody vyplacené na počátku následujícího roku ve výši 4 620 mil. Kč ve roce 2008 a 5 285 mil. Kč v roce 2007

***) včetně prostředků EU na financování společných programů EU a ČR

Pozn. Údaje za sociální dávky se liší od údajů v bilanci příjmů a výdajů o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby (např. poštovní u podpor v nezaměstnanosti).

Hodnocení podle jednotlivých skupin běžných výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby je uveden v dalších částech Zprávy.

2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

Ve státním rozpočtu na rok 2008 představovaly neinvestiční transfery obyvatelstvu a výdaje na státní politiku zaměstnanosti 426,5 mld. Kč, tj. 38,5 % celkových výdajů (o 1,5 procentního bodu méně než ve schváleném rozpočtu roku 2007), resp. 43,6 % běžných výdajů (o 0,2 procentního bodu méně). Předpoklad růstu výdajů činil 2,4 % (téměř o 10,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007, proti celoroční skutečnosti 2007 pak 2,2 % (o 9,2 mld. Kč). Rozpočet byl v průběhu roku navýšen o 8,8 mld. Kč, ve skutečnosti bylo **čerpáno téměř 431,9 mld. Kč**, tj. 99,2 %, což představovalo úsporu 3,4 mld. Kč. Převážná část byla nedílnou součástí tzv. mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona, především sociálních transferů. Meziročně výdaje v této oblasti vzrostly o 3,5 %, tj. o 14,5 mld. Kč.

2.1.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu

Neinvestiční transfery obyvatelstvu*) představovaly v roce 2008 objemově významný výdaj státního rozpočtu; jejich podíl na celkových běžných výdajích činil 42,5 %. Schválený rozpočet počítal s meziročním růstem proti schválenému rozpočtu roku 2007 o 2,0 % (o 8,1 mld. Kč) a proti skutečnosti roku 2007 o 2,1 % (o 8,5 mld. Kč).

Tabulka č. 22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBYVATELSTVU A SLUŽBY ZAMĚŠTNANOSTI	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		4	2				
Neinvestiční transfery obyvatelstvu a služby zaměstnanosti celkem	417 459	426 522	435 365	431 927	99,2	103,5	14 468
Neinvestiční transfery obyvatelstvu*)	407 391	415 738	421 235	421 526	100,1	103,5	14 135
z toho:							
Sociální dávky*)	386 405	393 972	400 537	400 917	100,1	103,8	14 512
Náhrady placené obyvatelstvu	1 118	1 434	1 195	1 078	90,2	96,4	-40
Ostatní neinv. transfery obyvatelstvu	19 717	20 332	19 503	19 531	100,1	99,1	-186
z toho: st. podpora stavebního spoření	14 976	15 000	14 220	14 220	100,0	95,0	-756
st. příspěvek na penzijní připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Státní politika zaměstnanosti**)	10 068	10 784	14 130	10 401	73,6	103,3	333
z toho: aktivní politika zaměstnanosti	5 674	6 944	9 848	6 132	62,3	108,1	458

*) bez výdajů zahnutých ve výdajích státní politiky zaměstnanosti, ale rozpočtovaných v podskupení neinvestiční transfery obyvatelstvu

***) mimo podpory v nezaměstnanosti, které spadají do sociálních dávek

Čerpáno bylo celkem **421,5 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,5 % (o 14,1 mld. Kč). Meziroční srovnání některých výdajů, zejména sociálních transferů, jejich struktura a plnění, bylo ovlivněno řadou legislativních změn. daných především zákonem o stabilizaci veřejných rozpočtů, a valorizacemi důchodů, která v roce 2008 proběhly v lednu a v srpnu.

Sociální dávky

Nejvýznamnější část transferů obyvatelstvu představovaly sociální dávky, které zahrnují výdaje na výplatu dávek důchodového pojištění, ostatních dávek**), dávek státní sociální podpory***) a výdaje na podporu v nezaměstnanosti. Ve státním rozpočtu na rok 2008 byly stanoveny ve výši 394,0 mld. Kč při meziročním růstu o 1,6 % proti státnímu rozpočtu roku 2007 (o 6,3 mld. Kč) a o 2,0 % (o 7,6 mld. Kč)

*) Nezahrnují dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči, které jsou rozpočtovány v podskupení položek „neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně“ v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí a jsou jako sociální dávky vypláceny obcemi.

**) Dávky nemocenského pojištění, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči poskytovaný do zahraničí, doplatky k položce „zvýšení důchodu pro bezmocnost“ a další drobné dávky.

***) Přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, příspěvek na školní pomůcky, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné.

proti skutečnosti roku 2007. V průběhu roku byl státní rozpočet sociálních dávek zvýšen téměř o 6,6 mld. Kč, zejména vzhledem k mimořádné valorizaci důchodů v srpnu 2008 a k úpravám v systému dávek nemocenského pojištění, naopak snížen byl rozpočet dávek státní sociální podpory. **Vyplaceno** bylo celkem **400,9 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,8 % (téměř o 14,5 mld. Kč).

Dávky důchodového pojištění

Výdaje na dávky důchodového pojištění byly na rok 2008 rozpočtovány ve výši 305,6 mld. Kč (tj. 77,6 % rozpočtovaných sociálních dávek) s předpokládaným meziročním navýšením o 6,3 % (o 18,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 5,4 % (o 15,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2007. V průběhu roku byl rozpočet na důchody zvýšen celkem o 6,9 mld. Kč - v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 7,0 mld. Kč) a naopak snížen v kapitolách Ministerstvo obrany (o 61,3 mil. Kč) a v kapitole Ministerstvo spravedlnosti o 50,0 mil. Kč, v kapitole Ministerstvo vnitra zůstal nezměněn. Koncem května 2008 nabyt účinnosti zákon č. 178/2008 Sb., který umožňuje zvýšit důchody nařízením vlády v mimořádném termínu snížením hranice růstu cen z 10 % na 5 % a na jehož základě byla provedena mimořádná valorizace důchodů k 1.8.2008, která předpokládala zvýšení rozpočtu výdajů na důchody v roce 2008 ve výši cca o 6,7 mld. Kč. Tyto prostředky ve státním rozpočtu zajišťovaly usnesení vlády č. 683/2008 a následná rozpočtová opatření především převody prostředků z rezervních fondů vybraných kapitol do příjmů státního rozpočtu (kapitoly Všeobecná pokladní správa), použití rezervních fondů na sociální dávky u kapitol, které důchody vyplácejí, a převod prostředků z vládní rozpočtové rezervy.

Tabulka č. 23

DŮCHODY	v mil. Kč			
	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Dávky důchodového pojištění celkem	289 855	312 532	107,8	22 677
z toho důchody:				
starobní	211 647	229 727	108,5	18 080
invalidní (plné a částečné)	53 036	56 825	107,1	3 789
pozůstalostní (vdovské, vdovecké a sirotčí)	25 159	25 968	103,2	809

Skutečné výdaje na důchodové dávky^{*)} dosáhly za všechny kapitoly, které je vyplácí, **312,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 7,8 %, tj. o 22,7 mld. Kč (v roce 2007 se důchody meziročně zvýšily o 6,2 %, tj. o 16,9 mld. Kč, v roce 2006 o 10,3 %, tj. o 25,5 mld. Kč, v roce 2005 o 7,1 %, tj. o 16,5 mld. Kč; v roce 2004 o 2,2 %, tj. o 5,1 mld. Kč). Na výši vyplacených důchodů měly vliv zejména jejich **valorizace k 1.1.2008** stanovená nařízením vlády č. 256/2007 Sb.^{**}), **valorizace k 1.8.2008** (nařízení vlády č. 211/2008 Sb.^{***}), růst počtu důchodců a nově přiznaných důchodů (např. byl rozšířen okruh účastníků na důchodovém pojištění o osoby osobně pečující o dítě mladší 10 let, které je závislé na péči jiné osoby ve stupni I).

Výdaje na důchody obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů včetně výplat důchodů do ciziny a zálohy České poště na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech ledna následujícího roku. V roce 2008 představovaly téměř 78,0 % celkových sociálních dávek, nejvyšší částka **229,7 mld. Kč** byla poskytnuta na **důchody starobní**, což představuje 100,0 % rozpočtu po změnách a meziroční růst o 8,5 % (o 18,1 mld. Kč). Dále byly vyplaceny **důchody invalidní** (plné a částečné) ve výši **56,8 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 7,1 % (o 3,8 mld. Kč), a **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) ve výši **26,0 mld. Kč**, tj. 100,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,2 % (o 809 mil. Kč). Ostatní dávky důchodového pojištění v částce 11,4 mil. Kč byly vyplaceny v kapitole Ministerstvo obrany. **Záloha** na výplatu důchodů začátkem ledna 2009, poskytnutá **České poště** koncem prosince 2008 (týká se kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí), činila **4,6 mld. Kč**, v roce 2007 to bylo 5,3 mld. Kč.

Na výši důchodových dávek se 97,6 % podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** (304,9 mld. Kč). Bylo vyplaceno 2 085,1 tis. plných starobních důchodů (o 2,0 % více než v roce 2007), 16,5 tis. starobních poměrných důchodů, 382,8 tis. plných invalidních důchodů, 216,4 tis. částečných invalidních důchodů, 593,6 tis. vdovských, 93,9 tis. vdoveckých a 49,3 tis. sirotčích důchodů. Na

---

*) Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z **hlediska rozpočtu** (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zasláná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České poště z rozpočtu minulého roku

***) U všech druhů důchodů přiznaných před 1.1.2008 se zvyšuje základní výměra o 130,- Kč na 1 700,- Kč měsíčně a procentní výměra o 3,0 % procentní výměry (v průměru o 350,- Kč), která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje.

****) U důchodů starobních, plných a částečných invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.8.2008 se od splátky splatné po 31.7.2008 zvyšuje základní výměra důchodu o 470,- Kč měsíčně na 2 170 Kč měsíčně.

starobních důchodech bylo v této kapitole v roce 2008 vyplaceno 222,9 mld. Kč (vč. zálohy České pošty na výplatu důchodů počátkem roku 2009), po korekci vlivu záloh 222,1 mld. Kč; průměrná výše plného starobního důchodu činila 9 320,- Kč a meziročně se zvýšila o 10,4 % (o 876,- Kč). Měsíční náklady v této kapitole činily na lednovou valorizaci 882,3 mil. Kč a na srpnovou valorizaci 1 293,0 mil. Kč.

Ostatní dávky

Výdaje na ostatní dávky v oblasti sociálního zabezpečení zahrnují kromě výdajů na dávky nemocenského pojištění*), které jsou odvozeny z mezd, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky sociální péče pro občany vojenských újezdů poskytované Ministerstvem obrany, příspěvek na péči do zahraničí, vyrovnání důchodu se Slovenskou republikou a další drobné dávky. Schválený státní rozpočet na tyto dávky počítal pro rok 2008 s téměř 35,7 mld. Kč s předpokládaným meziročním poklesem o 7,5 % (o 2,9 mld. Kč) především u dávek nemocenského pojištění (viz dále). Rozpočet byl během roku zvýšen téměř o 4,0 mld. Kč, a to zejména přesunem v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociální věcí z úspor na dávkách státní sociální podpory na dávky nemocenského pojištění.

Tabulka č. 24

OSTATNÍ DÁVKY	v mil. Kč			
	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Ostatní dávky celkem	40 917	39 330	96,1	-1 587
z toho:				
dávky nemocenského pojištění	34 870	32 072	92,0	-2 798
z toho: nemocenské	28 015	24 891	88,8	-3 124
peněžitá pomoc v mateřství	5 957	6 363	106,8	406
podpora při ošetření člena rodiny	893	811	90,8	-82
zvláštní soc. dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru	5 960	7 251	121,7	1 291

Na ostatní dávky bylo vynaloženo celkem **39,3 mld. Kč** (99,2 % rozpočtu po změnách) při meziročním snížení o 3,9 % (o 1,6 mld. Kč).

Největší objem **32,1 mld. Kč** představovaly **dávky nemocenského pojištění**, tj. 99,4 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 9,0 % (téměř o 2,8 mld. Kč). Schválený rozpočet předpokládal meziročním pokles o 11,2 % (o 3,6 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 16,8 % (o 5,8 mld. Kč) proti celoroční skutečnosti 2007.

*) Nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství aj.

Rozpočet byl navýšen vzhledem k zásahům do výplaty prvních třech dnů dočasné pracovní neschopnosti, provedeným v průběhu rok, o 3,3 mld. Kč (u nemocenského o 3,7 mld. Kč). Z celku **24,9 mld. Kč** připadlo na **nemocenské**, které bylo plněno na 99,4 % rozpočtu po změnách a které se meziročně snížilo o 11,1 % (o 3,1 mld. Kč); na **peněžitou pomoc v mateřství** bylo ze státního rozpočtu uvolněno **6,4 mld. Kč**, tj. 99,2 % rozpočtu po změnách, resp. sníženého o 334 mil. Kč, při meziročním růstu o 6,8 % (o 406 mil. Kč); na **podporu při ošetřování člena rodiny** pak **811 mil. Kč**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 9,2 % (o 82 mil. Kč) atd.

U dávek nemocenského pojištění došlo k 1.1.2008 k řadě legislativních změn např. úprava parametrů a způsobu vyplácení těchto dávek: zavedení 3-denní karenční doby (za první 3 kalendářní dny pracovní neschopnosti se nevyplácí dávka „nemocenské“ nebo plat), stanovení ochranné lhůty na 7 dní (dříve 42 dní), sjednocení dávky „peněžitá pomoc v mateřství“ na 28 týdnů pro vdané a osamělé matky*), atd. V souvislosti s rozhodnutím Ústavního soudu, který zrušil 3-denní karenční dobu, na základě rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí činila sazba nemocenského v červenci a srpnu za 1. až 3. den dočasné pracovní neschopnosti 60 % denního vyměřovacího základu tak jako od čtvrtého dne nemoci, od 1. září 2008 na základě zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů, 25 % denního vyměřovacího základu. Účinnost reformních kroků potvrdila uvedená úspora výdajů na dávky nemocenského pojištění zejména u nemocenského, kde se v roce 2008 mj. snížil celkový počet prostonaných dnů u zaměstnanců (z 100,6 mil. dnů v roce 2007 na 87,9 mil. dnů), naopak vzrostla průměrná doba pracovní neschopnosti (35,1 dnů na 39,5 dnů).

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, spravedlnosti a financí, byly čerpány v celkové výši **téměř 7,6 mld. Kč**, tj. 98,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 21,7 % (o 1,3 mld. Kč). Schválený rozpočet předpokládal meziroční růst těchto dávek o 12,6 % (o 744 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 10,5 % (o 631 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet navýšen z 6,6 mld. Kč na téměř 7,4 mld. Kč. Z celkově čerpané částky představoval 5,9 mld. Kč výsluhový příspěvek, 1,3 mld. Kč odchodné, 54 mil. Kč odbytné, 12 mil. Kč úmrtné, atd.

---

*) Ženám, které porodí vícera zůstává nárok na tuto dávku 37 týdnů, nezaměstnané ženy nárok na peněžitou pomoc v mateřství nemají.

Dávky státní sociální podpory

Výdaje na dávky státní sociální podpory byly v roce 2008 ze státního rozpočtu poskytnuty prostřednictvím úřadů práce (v hl.m. Praze úřady městských částí) podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Ve schváleném rozpočtu byly zahrnuty ve výši 45,7 mld. Kč, tj. 84,0 % schváleného rozpočtu roku 2007 (o 8,7 mld. Kč méně); proti skutečnosti 2007 byly plánované výdaje nižší o 6,0 % (o 2,9 mld. Kč). V průběhu roku byl rozpočet snížen téměř o 4,4 mld. Kč ve prospěch především rozpočtem nezajištěných dávek důchodového pojištění a dávek nemocenského pojištění.

Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory v roce 2008 a jejich srovnání s rokem 2007 ukazuje tabulka:

Tabulka č. 25

v mil. Kč				
DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Dávky státní sociální podpory celkem	48 617	41 970	86,3	-6 647
z toho:				
přídavek na dítě	10 260	6 255	61,0	-4 005
sociální příspěvek	4 626	3 192	69,0	-1 434
příspěvek na bydlení	1 576	1 629	103,4	53
rodičovský příspěvek	28 708	28 325	98,7	-383
dávky pěstounské péče	774	846	109,3	72
porodné	2 098	1 647	78,5	-451
pohřebné	510	71	13,9	-439
příspěvek na školní pomůcky	57	2	3,5	-55

V roce 2008 bylo na dávky státní sociální podpory **vynaloženo** celkem téměř **42,0 mld. Kč**, tj. 101,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním snížení výdajů o 13,7 % (více než o 6,6 mld. Kč). Na výplatu bylo použito více než 811 mil. Kč mimorozpočtových zdrojů. Na stanovení i plnění rozpočtu dávek státní sociální podpory měla značný vliv úsporná opatření přijatá od 1.1.2008 v zákonu o stabilizaci veřejných rozpočtů s cílem vytvořit adresnější a méně nákladný sociální systém, řada dávek státní sociální podpory byla nově stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum, byly zrušeny automatické valorizace těchto dávek (povinnost vlády valorizovat životní a existenční minimum a související dávky při splnění valorizační podmínky je změněna na možnost), u některých dávek došlo k zúžení okruhu příjemců a některé byly zrušeny. Např.:

- **přídavek na dítě** je vyplácen v pevné výši odstupňované podle věku dítěte, nárok na tuto dávku mají rodiny s příjmem do 2,4 násobku životního minima (dříve až do 4,0 násobku). U této dávky došlo k největšímu meziročnímu snížení výdajů, a to o 39,0 % (o 4,0 mld. Kč) zejména vlivem poklesu okruhu příjemců;
- nárok na **sociální příplatek** má rodič, který se stará alespoň o jedno nezaopatřené dítě, pokud rozhodný příjem rodiny nepřesahuje 2,0 násobek životního minima (dříve 2,2 násobek);
- nový systém umožňuje **tři varianty čerpání rodičovského příspěvku**: 2-letý (11 400,- Kč/ měsíc, celkový objem 273 600,- Kč), 3-letý (7 600,- Kč/měsíc, celkový objem 273 600,- Kč) a 4-letý (7 600,- Kč/ měsíc do 21. měsíce věku dítěte, pak 3 800,- Kč, celkový objem 262 200,- Kč), u zdravotně postiženého dítěte se za daných podmínek vyplácí základní výměra 7 600,-/měsíc do 7. roku dítěte; v roce 2007 rodičovský příspěvek činil 7 582,-/měsíc do 4 let věku dítěte, příp. do 7 let zdravotně postiženého dítěte;
- **příspěvek na převzetí dítěte do pěstounské péče** je stanoven v pevné částce a je zde odstraněn automatický valorizační mechanismus;
- **porodné** je vypláceno v pevné výši 13 000,- na každé narozené dítě, v roce 2007 tato dávka závisela na počtu najednou narozených dětí, např. na jedno narozené dítě činila 11,1 násobek životního minima (17 760,- Kč), atd.;
- zužuje se okruh příjemců dávky **pohřebné** (5 000,- Kč) na osoby, které vypravily pohřeb nezaopatřenému dítěti, a rodiče nezaopatřeného dítěte s tím, že zemřelá osoba měla vždy v době úmrtí trvalý pobyt na území ČR; atd.
- **zrušeny** byly dávky **příspěvek na školní pomůcky** a **příspěvek na zvýšené životní náklady** (na ortopedické, kompenzační nebo jiné pomůcky).

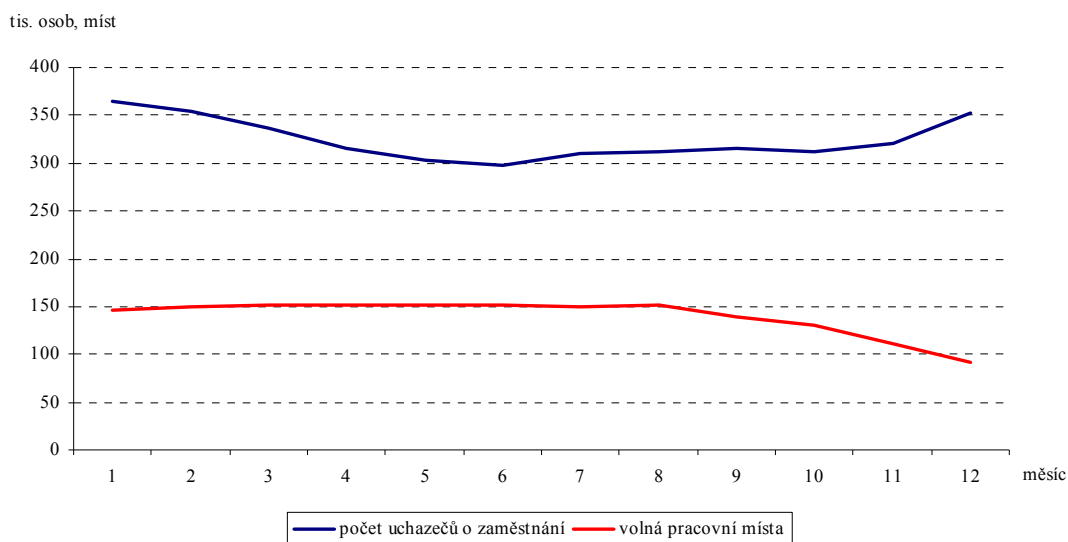
Podpory v nezaměstnanosti

Výdaje státního rozpočtu na podpory v nezaměstnanosti byly pro rok 2008 rozpočtovány ve výši 7,0 mld. Kč při meziročním snížení výdajů o 3,1 % (o 227 mil. Kč) proti rozpočtu 2007 a mírném navýšení proti skutečnosti 2007 (o 0,2 %, tj. o 15 mil. Kč). V průběhu roku se rozpočet na rok 2008 zvýšil o 78 mil. Kč. **Vyplaceno** s použitím mimorozpočtových zdrojů bylo **7,1 mld. Kč**, tj. o 0,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 1,4 % (o 99 mil. Kč). Z celkového objemu podpora v nezaměstnanosti poskytnutá uchazečům o zaměstnání byla vykázána v částce 6,8 mld. Kč, podpora poskytnutá uchazečům při rekvalifikaci 278 mil. Kč, podpora při rekvalifikaci osobám se zdravotním postižením zařazeným

do pracovní rehabilitace v částce 27 mil. Kč, na refundace výplat podpor v nezaměstnanosti do zahraničí bylo vykázáno téměř 2 mil. Kč. U podpory v nezaměstnanosti došlo od 1.1.2008 ke zpřísnění nároku na její poskytování: je postihována nelegální práce vyřazením z evidence na úřadu práce na ½ roku, nárok na podporu zaniká uchazečům, s nimiž zaměstnavatel ukončil pracovní poměr pro zvláště hrubé porušení pracovní povinnosti, atd.

Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji. Měsíční míra nezaměstnanosti se po celý rok 2008 s výjimkou prosince, kdy byla na stejné výši, udržovala na nižší úrovni než v roce 2007 díky ekonomické výkonnosti české ekonomiky především v první polovině roku. Průměrná měsíční míra nezaměstnanosti 5,4 % byla o 1,2 procentního bodu nižší než v roce 2007, průměrně měsíčně bylo evidováno na úřadech práce 324,5 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. o 64,4 tis. uchazečů méně než v roce 2007. V první polovině roku 2008 byl vykázán trend z minulého roku jak v klesající míře nezaměstnanosti, tak ve snižujícím se počtu uchazečů o zaměstnání a růstu volných pracovních míst; ve 3. čtvrtletí roku s prvními dopady finanční a ekonomické krize na zaměstnanost došlo sice ke stagnaci míry nezaměstnanosti (5,3 %), ale již k růstu počtu uchazečů o zaměstnání a poklesu počtu volných pracovních míst; ve 4. čtvrtletí 2008 se míra nezaměstnanosti postupně zvyšovala, rostl počet uchazečů o zaměstnání a prohloubil se pokles počtu volných pracovních míst (viz následující graf).

Graf č. 9

Průměrný podíl uchazečů pobírajících podporu v nezaměstnanosti se meziročně zvýšil z 29,7 % na 33,7 % všech osob vedených v evidenci, při poklesu jejich absolutního počtu ze 116,5 tis. na 109,4 tis. osob. Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti za rok 2008 činila 5 309,- Kč a ve srovnání s rokem 2007 vzrostla o 479,- Kč. Meziroční nárůst podpory v nezaměstnanosti ovlivnil zejména růst mezd obecně (vyšší rozhodné příjmy uchazečů o zaměstnání), vysoký podíl starších osob v evidenci úřadů práce, kterým náleží delší podpůrná doba, a zhoršující se situace v národním hospodářství v průběhu posledního čtvrtletí roku 2008 s negativním dopadem na trh práce.

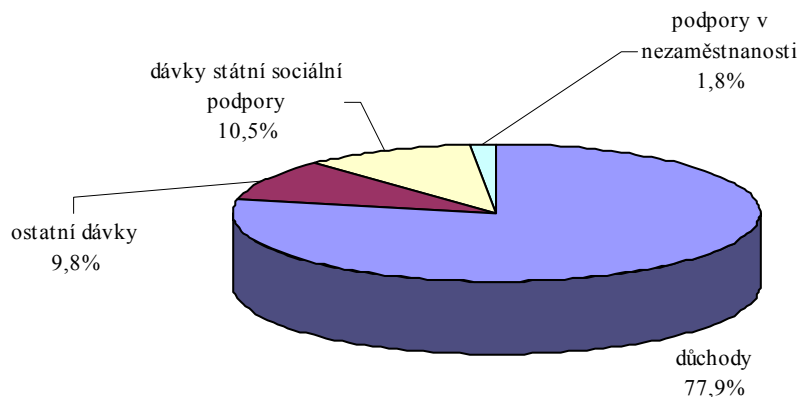
Míra registrované nezaměstnanosti k 31.12.2008 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání*) činila **6,0 %**, tak jako ke stejnému datu roku 2007 (ke konci roku 2006 činila míra nezaměstnanosti 7,7 %, roku 2005 8,8 %, roku 2004 9,1 %). Míra registrované nezaměstnanosti **žen** ke konci prosince 2008 byla **7,2 %** při meziročním zvýšení o 0,7 procentního bodu a **mužů 5,0 %** při meziročním zvýšení o 1,1 procentního bodu. Z regionálního pohledu vykázalo 42 úřadů práce vyšší míru nezaměstnanosti než republikový průměr, nejvyšší pak okresy Most 13,1 %, Jeseník a Karviná shodně po 11,5 %, Bruntál 11,1 %, Hodonín 10,9 %, Znojmo a Děčín po 10,8 %, Teplice 10,6 %, Ústí nad Labem 10,0 %, atd., naopak nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenaly okresy Praha-východ 1,8 %, Praha-západ 1,9 %, Praha 2,1 %, Mladá Boleslav 2,7 %, Benešov 3,1 %, atd. K 31.12.2008 evidovaly úřady práce celkem 352,3 uchazečů o zaměstnání (o 0,7 % méně než ve stejném období předchozího roku, tj. méně o 2,6 tis. osob), z toho 335,0 tis. představovali dosažitelní uchazeči o zaměstnání (o 1,0 % více než ke konci prosince 2007, tj. o 3,3 tis. osob). Podpora v nezaměstnanosti byla v prosinci 2008 vyplacena 138,5 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. 39,3 % všech evidovaných osob (o 7,5 procentních bodů více než v prosinci 2007). K 31.12.2008 evidovaly úřady práce 91,2 tis. volných míst, tj. o 35,4 % (o 49,9 tis. míst) méně než ke stejnému datu v roce 2007 a o 18,1 % (o 20,1 tis. míst) méně než v listopadu 2008.

---

*) Uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání (za dosažitelné se nepovažují ženy na mateřské dovolené, absolventi na vojně, uchazeči v pracovní neschopnosti, lidé ve vazbě nebo výkonu trestu, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikaci nebo vykonávají krátkodobé zaměstnání).

Podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek roce 2008 je následující:

Graf č. 10

Transfery územním rozpočtům na dávky

V sociální oblasti hrají důležitou roli transfery na sociální dávky, poskytované ze státního rozpočtu územním rozpočtům formou transferů z kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jedná se o **dávky pomoci v hmotné nouzi^{*)}** podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), **dávky zdravotně postiženým^{**)}** podle vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a **příspěvek na péči^{***)}** podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k zavedení těchto sociálních dávek v roce 2007 byly ve státním rozpočtu na rok 2008 zahrnuty v celkové výši 24,1 mld. Kč, a to podle zpřesnění nároků na tyto dávky během roku 2007. Rozpočet byl v průběhu roku podle potřeby u jednotlivých dávek navýšen celkově o 447 mil. Kč. Úsporná opatření, přijatá od 1. 1. 2008, se těchto dávek dotkla pouze okrajově, např. se zpřísnily podmínky pro

*) Pomoc osobám s nedostatečnými příjmy, kdy osoba/společně posuzované osoby si ho nemohou zvýšit vlastním přičiněním (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku). O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je pověřené obecní úřady (na území vojenských újezdů újezdní úřady vojenských újezdů).

***) Slouží k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení.

****) Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci .

osoby nezaměstnané 12 měsíců a neprojevující aktivitu k získání příjmu vlastní prací (s výjimkou osob starších 55 let, osob částečně invalidních a rodiče pečujícího o dítě mladší 12 let) tak, že dávky v hmotné nouzi vycházejí pouze z částky existenčního minima (2 020,- Kč), bylo zrušeno zvyšování dávek v hmotné nouzi o 600,- Kč, na které měli lidé nárok po roce nezaměstnanosti, zpřísnila se kontrola využívání příspěvku na péči, zrušila se automatická valorizace dávek v hmotné nouzi v souvislosti se změnou povinnosti vlády valorizovat životní a existenční minimum na možnost, atd. Celkem kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo **převezeno 24,0 mld. Kč**, skutečně obcemi vyplaceno více než 23,5 mld. Kč (dávky podléhají finančnímu vypořádání).

Transfery územním rozpočtům **na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši 12,1 mld. Kč, v průběhu roku by rozpočet snižen na 6,8 mld. Kč zejména ve prospěch příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, **poukázáno** bylo celkem **5,5 mld. Kč**, tj. 81,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 26,2 % (téměř o 2,0 mld. Kč). Výše čerpání těchto dávek je závislá na přiznaných nárocích, k nižšímu čerpání došlo zejména v důsledku zpřísnění podmínek pro vznik nároku na dávky v hmotné nouzi a vlivem změn existenčního minima. Skutečně bylo obcemi vyplaceno téměř 5,3 mld. Kč, z toho na dávky v hmotné nouzi přes 2,8 mld. Kč a na dávky zdravotně postiženým přes 2,5 mld. Kč.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 činil odhad dávky **příspěvek na péči** 12,1 mld. Kč, který byl v průběhu roku v závislosti na počtu a výši přiznaných nároků navýšen na 17,8 mld. Kč, a to přesunem rozpočtovaných prostředků v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí z dávek v hmotné nouzi a dávek zdravotně postiženým. Skutečně bylo touto kapitolou územním rozpočtům s použitím prostředků rezervního fondu kapitoly **poukázáno** o 3,7 % více, než stanovil rozpočet po změnách, a to téměř **18,5 mld. Kč**. Obcemi bylo skutečně vyplaceno 18,3 mld. Kč. K vyššímu čerpání došlo i v důsledku zpětného proplácení přiznaných příspěvků.

Ostatní neinvestiční transfery a placené náhrady obyvatelstvu

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu byly ve státním rozpočtu na rok 2008 zahrnuty ve výši 20,3 mld. Kč při plánovaném meziročním růstu o 10,6 % (téměř o 2,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 3,0 % (o 582 mil. Kč) proti skutečnosti 2007; v průběhu roku byl rozpočet snižen o 795 mil. Kč. Skutečně tyto výdaje dosáhly téměř **19,5 mld. Kč**, tj. o 0,4 % (o 86 mil. Kč) méně proti rozpočtu po

změnách, meziročně se tyto výdaje snížily o 1,5 % (o 299 mil. Kč). Jednalo se zejména o příspěvky státu na podporu stavebního spoření (14,2 mld. Kč) a příspěvky na penzijní připojištění (5,0 mld. Kč), které jsou poskytovány prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa a jsou komentovány samostatně.

V souboru **ostatních náhrad placených obyvatelstvu**, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na jednorázová odškodnění**:

- **podle zákona č. 261/2001 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěným do vojenských pracovních táborů a o změně **zákona č. 39/2000 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, bylo vyplaceno celkem více než **2,8 mil. Kč** kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí 165 odškodněným osobám; uplatnění nároku u obou uvedených zákonů bylo do 31. 12. 2002;
- **podle zákona č. 203/2005 Sb.**, o odškodnění některých obětí okupace Československa vojsky SSSR, NDR, PLR, MLR a BLR, bylo vyplaceno kapitolou Ministerstvo vnitra celkem **216 tis. Kč** třem osobám; uplatnění nároku bylo do 31.12.2006;
- **podle zákona č. 357/2005 Sb.**, o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo vyplaceno celkem **768,5 mil. Kč** na 38 764 žádostí (z toho kapitolami Ministerstvo práce a sociálních věcí 740,0 mil. Kč, Ministerstvo obrany 19,4 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 8,4 mil. Kč a Ministerstvo spravedlnosti 621 tis. Kč). Uplatnění nároku bylo pro jednorázová odškodnění do 31.12.2006, dále jsou vypláceny příspěvky k důchodu;
- **podle zákona č. 217/1994 Sb.**, o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické perzekuce, ve znění zákona č. 77/1995 Sb., bylo Českou správou sociálního zabezpečení vyplaceno 5 tis. Kč, výdaje jsou hrazeny ze státních finančních aktiv; od zahájení výplaty dosáhly výdaje přes 1,6 mld. Kč; uplatnění nároku bylo do 31. 8. 1995;

- dále byly sledovány výplaty **příplatků k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb.**, o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální. Tyto příplatky nejsou jednorázové, ale jsou poukazovány dotčeným osobám pravidelně každý měsíc. V roce 2008 bylo 7 257 osobám vyplaceno **181,7 mil. Kč**, z toho kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí 178,0 mil. Kč 7 163 osobám. Od 1. ledna 2008 se podle nařízení vlády č. 258/2007 Sb. příplatky k důchodu vyplácené podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. a rovněž podle zákona č. 357/2005 Sb. zvýšily o 3 % výše příplatku, která náleží ke dni, od něhož se příplatek zvyšuje.

2.1.2. Služby zaměstnanosti

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí*) byly pro rok 2008 ve schváleném státním rozpočtu stanoveny na 17,8 mld. Kč při meziročním růstu o 9,0 % (o 1,5 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 4,1 % (o 700 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet zvýšen na 21,2 mld. Kč (o 3,4 mld. Kč) a skutečně čerpány v objemu téměř **17,5 mld. Kč**, tj. na 82,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,5 % (o 432 mil. Kč).

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje především kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)** zejména prostřednictvím úřadů práce. V roce 2008 bylo v této kapitole rozpočtováno 16,0 mld. Kč, rozpočet byl v průběhu roku navýšen téměř na 19,5 mld. Kč a skutečně bylo vynaloženo celkem téměř **15,7 mld. Kč**, tj. 80,6 % rozpočtu po změnách (úspora 3,8 mld. Kč), při meziročním růstu o 4,0 % (o 608 mil. Kč). Z celkové částky bylo 40,6 % (7,1 mld. Kč) použito na podpory v nezaměstnanosti a 35,0 % (6,1 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti.

Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplácené zaměstnavatelům kapitolami **Ministerstvo průmyslu a obchodu** a **Ministerstvo dopravy** (příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace).

---

*) podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvky zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopností a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Tabulka č. 26

v mil. Kč

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	17 084	17 516	102,5	432
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV	15 073	15 681	104,0	608
z toho:				
a) podpory v nezaměstnanosti	7 016	7 115	101,4	99
b) aktivní politika zaměstnanosti	5 674	6 132	108,1	458
z toho:				
rekvalifikace	269	271	100,7	2
veřejně prospěšné práce	685	949	138,5	264
společensky účelná pracovní místa	868	597	68,8	-271
podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů	235	256	108,9	21
ostatní programy podpory zaměstnanosti	1 654	1 222	73,9	-432
APZ financovaná z projektů OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD				
Cíl 3 Praha	447	946	211,6	499
investiční pobídky	929	1 434	154,4	505
c) ochrana zaměstnanců při platební nesch. zaměstnavatelů	196	150	76,5	-46
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů*)	2 187	2 284	104,4	97
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace - kapitoly MPO a MD	2 011	1 835	91,2	-176

*) příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopnosti

Výdaje na podporu v nezaměstnanosti jsou rozpočtovány v rámci sociálních dávek a jsou komentovány v části Zprávy 2.1.

Aktivní politika zaměstnanosti

Na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti rizikových skupin zaměstnanců (mladí do 25 let, starší 50 let věku, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po mateřské či rodičovské dovolené), na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání apod. je zaměřena aktivní politika zaměstnanosti (dále APZ) jako nemandatorní část financování státních služeb zaměstnanosti.

Schválený státní rozpočet (6,9 mld. Kč, vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládal zvýšení výdajů o 29,7 % (téměř o 1,6 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a pokles o 10,4 % (o 808 mil. Kč) proti celoroční skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet navýšen na 9,8 mld. Kč (o 2,9 mld. Kč) zejména zapojením prostředků Evropského sociálního fondu, kdy se jednalo o souvztažné navýšení příjmů a výdajů státního rozpočtu, resp. kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, podle § 24 zákona č. 218/2000 Sb., v platném znění. Ve skutečnosti **výdaje dosáhly 6,1 mld. Kč**. Čerpání na 62,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,1 % (o 458 mil. Kč) ovlivnily problémy souvisejícími s přípravou výzev na předkládání globálních a individuálních projektů a s přípravou monitorovacího systému.

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti** uplatňované úřady práce podle prováděcích vyhlášek k zákonu o zaměstnanosti a zákonem rozpočtované ve výši 1,7 mld. Kč, po změně pak 3,3 mld. Kč, bylo vyplaceno **2,1 mld. Kč**, tj. 62,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 0,7 % (téměř o 15 mil. Kč), když k meziročnímu růstu došlo u všech nástrojů s výjimkou „společensky účelných pracovních míst“. Z toho výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **271 mil. Kč** (47,4 % rozpočtu po změnách, meziroční zvýšení o 0,7 %, tj. o 1,8 mil. Kč); na rekvalifikaci nastoupilo cca 39,0 tis. osob, tj. cca o 18 tis. osob méně než v roce 2007. Výdaje na **veřejně prospěšné práce** byly čerpány v částce **949 mil. Kč** (66,8 % rozpočtu po změnách, meziroční růst o 38,6 %, tj. o 264 mil. Kč), bylo vytvořeno 6,7 tis. pracovních míst (o 5 tis. míst méně než v roce 2007), kde bylo umístěno 7,7 tis. uchazečů o zaměstnání. Na **společensky účelná pracovní místa** bylo v roce 2008 vynaloženo **597 mil. Kč**, tj. 57,3 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 31,3 % (o 271,3 mil. Kč). Celkem bylo vytvořeno 9 684 společensky účelných pracovních míst, tj. o 6 410 míst méně než v roce 2007. Výdaje spojené se **zaměstnáváním občanů se zdravotním postižením** v roce 2008 dosáhly téměř **256 mil. Kč**, tj. 96,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 8,5 (o 20,0 mil. Kč); jedná se o příspěvky na vytvoření a provoz chráněných dílen a chráněných pracovišť, tzn. míst, kde pracuje více než 60 % osob se zdravotním postižením a o příspěvky na rehabilitaci těchto osob.

Ostatní podpora zaměstnanosti prováděná úřady práce v rámci programů Evropského sociálního fondu – OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD Cíl 3 hl. m. Praha dosáhla celkem 1 222 mil. Kč (1 654 mil. Kč v roce 2007), na **cílené programy** k řešení zaměstnanosti znevýhodněné cílové skupiny osob těžko umístitelných na trhu práce v daném regionu bylo vynaloženo 10 mil. Kč (v roce 2007 to bylo 171 mil. Kč, v roce 2008 nebyly programy schvalovány). Další výdaje na programy APZ financované z projektů OP Rozvoj lidských zdrojů a JPD Cíl 3 hl. m. Praha byly čerpány ve výši 946 mil. Kč (v roce 2007 ve výši 447 mil. Kč), atd.

Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti jsou i výdaje na **investiční pobídky** poskytované podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, Rámcových programů pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb (pro rok 2008 podle usnesení vlády č. 217/2007) a Programů pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností (dále Program; podle usnesení vlády č. 566/2004 ve znění usnesení vlády č. 287/2006). Investiční pobídky v oblasti zaměstnanosti poskytované kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí mají formu rekvalifikací a školení zaměstnanců a poskytování podpory na zřizování nových pracovních míst. Na tuto podporu zaměstnanosti bylo v roce 2008 vynaloženo

1 434 mil. Kč, tj. 68,3 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 54,4 % (o 505 mil. Kč). Z toho 1 183 mil. Kč připadlo do zpracovatelského průmyslu (874 mil. Kč na tvorbu nových pracovních míst a 309 mil. Kč na rekvalifikace a školení pracovníků) a 251 mil. Kč bylo vynaloženo v rámci výše uvedených programů. Dále byla touto kapitolou financována část Programu, spadající do kompetence úřadů práce, ve výši 289 mil. Kč pro 12 úřadů práce (v roce 2007 to bylo 268 tis. Kč).

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, v platném znění, vynakládají úřady práce prostředky na náhradu mezd, odvod daně z příjmů, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. Výdaje v této oblasti na rok 2008 byly v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí rozpočtovány ve výši 200 mil. Kč při meziročním snížení o 33,3 % (o 100 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2007 a o 34,7 % (o 104 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku byl rozpočet snížen o 20 mil. Kč. Čerpáno bylo **150 mil. Kč**, tj. 83,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 23,3 % (o 45,7 mil. Kč). Nižší čerpání ovlivnil zejména příznivý vývoj ekonomiky, v závěru roku byl však již zaznamenán mírný nárůst výdajů v některých regionech v důsledku zhoršující se ekonomické situace.

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se zdravotním postižením na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním, poskytované podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 1 820 mil. Kč při meziročním navýšení o 32,7 % (o 448 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a naopak snížení o 16,2 % (o 367 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Rozpočet byl vzhledem ke zvýšení počtu zaměstnaných osob se zdravotním postižením i počtu zaměstnavatelů, kteří žádali o tento příspěvek, v průběhu roku navýšen na 2 366 mil. Kč (o 546 mil. Kč); skutečně bylo vyplaceno **2 284 mil. Kč**, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 4,4 % (o 96,2 mil. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací

ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) byly státním rozpočtem stanoveny v částce 1 820 mil. Kč při meziročním snížení o 12,1 % (o 250 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 9,5 % (o 191 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. **Čerpáno** v roce 2008 bylo celkem **1 835 mil. Kč**, tj. o 5,7 % více než stanovil rozpočet po změnách; meziročně se tyto výdaje snížily o 8,7 % (o 175,6 mil. Kč).

Z celku na obligatorní sociálně zdravotní náklady v kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo v roce 2008 čerpáno **1 466 mil. Kč** podle zákona č. 154/2002 Sb., který upravuje financování výplat vybraných sociálně zdravotních dávek horníkům ze státního rozpočtu, na které vznikl nárok do 31.12.1992 (financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního uhlí a dříví a náhrad za ztrátu výdělku). Tyto dávky byly vyplaceny 5-ti organizacím, nejvíce s.p. DIAMO, Stráž pod Ralskem 1 324 mil. Kč, s.p. Palivový kombinát Ústí 103 mil. Kč, a.s. Mostecká uhelná téměř 31 mil. Kč, atd. Na doprovodný sociální program kapitoly **Ministerstvo dopravy** bylo čerpáno celkem **369 mil. Kč**, z toho 270 mil. Kč rozpočtovaných prostředků podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb. bylo použito na výplatu příspěvků k řešení sociálních důsledků transformace a.s. České dráhy pro 908 zaměstnanců; dalších 99,4 mil. Kč bylo čerpáno z rezervního fondu kapitoly podle nařízení vlády č. 370/2007 Sb., které rozšířilo okruh příjemců dotace a okruh důvodů jejího poskytování, k řešení důsledků restrukturalizace a.s. České dráhy (50 mil. Kč pro 405 zaměstnanců a 37 mil. Kč pro ČD Cargo, a.s. pro 343 zaměstnanců) a s.o. Správa železniční dopravní cesty (12,4 mil. Kč pro 128 zaměstnanců).

2.2. Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům

Přehled státního rozpočtu, jeho úprav a čerpání neinvestičních transferů a půjčených prostředků podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 27

Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům (521+561)	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery celkem	23 696	21 135	25 739	26 108	101,4	110,2
z toho:						
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8 838	8 285	8 351	9 961	119,3	112,7
Ministerstvo dopravy	4 289	4 448	4 669	4 810	103,0	112,1
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3 434	3 442	4 529	3 457	76,3	100,7
Ministerstvo zemědělství	1 747	2 405	1 609	1 732	107,6	99,1
Všeobecná pokladní správa	3 914	1 473	4 814	4 565	94,8	116,6
Neinvestiční půjčené prostředky celkem		1 802	1 800			
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí		2				
Všeobecná pokladní správa		1800	1 800			

Rozpočet na rok 2008, schválený zákonem č. 360/2007 Sb., předpokládal proti rozpočtu roku 2007 meziroční snížení transferů podnikatelským subjektům o 6,1 mld. Kč, tj. o 22,5 %, resp. proti skutečnosti roku 2007 o 2,6 mld. Kč, tj. o 10,8 %. V průběhu roku 2008 byl schválený rozpočet rozpočtovými opatřeními zvýšen o 4,6 mld. Kč na 25,7 mld. Kč, když úpravy se dotkly všech kapitol. Skutečné **čerpání** činilo **26,1 mld. Kč**, tj. 101,4 % upraveného rozpočtu, což znamenalo meziroční nárůst proti skutečnosti předchozího roku o 2,4 mld. Kč, tj. o 10,2 %. Celkový podíl neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 2,7 %, což je o 0,3 procentního bodu více než v roce 2007.

Prevažnou část (93,1 %) celkových neinvestičních transferů podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství a kapitola Všeobecná pokladní správa.

Rozpočet neinvestičních transferů podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2008 ve výši 8,3 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 66 mil. Kč. Ve skutečnosti bylo **poskytnuto 10,0 mld. Kč** (119,3 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 1,1 mld. Kč (o 12,7 %).

Tabulka č. 27

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	v mil. Kč					
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	8 838	8 285	8 351	9 961	119,3	112,7
v tom:						
útlum hornictví	3 271	2 881	2 934	2 934	100,0	89,7
transfer pro DIAMO na spolufinancované projekty v rámci OP ŽP			5			
programy na úspory energie	13	40	18	9	50,0	69,2
správa skládek pro s.p. DIAMO	12	13	10	10	100,0	83,3
transfery na výzkum a vývoj	2 347	2 769	2 561	2 271	88,7	96,8
transfery na podporu podnikání celkem	302	30		41		13,6
v tom:						
transfery na podporu podnikání - národní programy	257	30		1		0,4
projekt InMP - Hospodářská komora	44			40		90,9
doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	67					
transfery společnosti Hyundai	157	600	581	1 294	222,7	824,2
rámcové programy - strategické služby a technologická centra	1 089	770	1 599	1 047	65,5	96,1
- rámcový komunitární program CIP			19	19	100,0	
Operační program průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF	128	792	234	233	99,6	182,0
Operační program rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF	40	68	68	142	208,8	355,0
Operační program podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF	1 330	232	232	1 877	809,1	141,1
ekologické transfery	83	90	90	84	93,3	101,2

Útlum hornictví

Neinvestiční transfery na útlum hornictví, resp. na zahlazování následků hornické činnosti (ZNHČ), byly v roce 2008 poskytnuty v celkové výši **2,9 mld. Kč**. Z toho transfery na technickou část ZNHČ činily 1,5 mld. Kč a na související obligatorní sociálně zdravotní náklady přes 1,4 mld. Kč. Útlum uhelného hornictví probíhal v roce 2008 na příslušných lokalitách v souladu s usnesením vlády č. 1128/2003, kterým byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví. Usnesením vlády č. 498/2006 byla schválena koncepce ZNHČ ve státních podnicích DIAMO Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí nad Labem; těmto dvěma podnikům byl poskytnut transfer prostředků na technickou část ZNHČ v plně rozpočtované výši (1,5 mld. Kč).

Obligatorní sociálně zdravotní prostředky poskytnuté zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví byly v roce 2008 rovněž čerpány v plně rozpočtované výši 1,4 mld. Kč, a to podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků. Podle tohoto zákona se ze státního rozpočtu poskytují horníkům dávky, na které vznikl nárok do 31.12.1992, a to zvláštní příspěvky, deputátní uhlí a náhrady za ztrátu výdělku. Vybrané sociálně zdravotní dávky byly poskytnuty státním podnikům DIAMO a Palivový kombinát Ústí a v menším objemu též firmám Mostecká uhelná, a.s. Most, Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. Chomutov a Severočeské doly, a.s. Chomutov.

Programy na úspory energie

Program EFEKT 2008 - Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2008, část A, spadající do kompetence MPO - byl vyhlášen na základě usnesení vlády č. 1300 ze dne 21.11.2007. Jde o doplňkový program k energetickým programům podporovaným ze strukturálních fondů Evropské unie a slouží k ovlivnění úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie. Je zaměřen na osvětovou činnost, energetické plánování, investiční akce malého rozsahu a na pilotní projekty. V rámci tohoto programu byly čerpány neinvestiční transfery podnikatelským subjektům ve výši 8,6 mil. Kč, nečerpáno zůstalo 9,3 mil. Kč, zejména z důvodu odstoupení žadatelů od přijetí prostředků nebo snížení čerpání přidělené částky.

Správa skládek pro s.p. DIAMO

V roce 2008 byly ze státního rozpočtu poskytnuty neinvestiční transfery na správu skládek DIAMO ve výši 10,5 mil. Kč. Prostředky byly využity na krytí nezbytných provozních a režijních nákladů, výdajů na provoz čistírny haldových vod a na vlastní provoz skládky.

Transfery na výzkum a vývoj

Na zabezpečení realizace vyhlášených programů na podporu průmyslového výzkumu a vývoje v roce 2008 byly v resortu MPO v rámci schváleného rozpočtu zpracovány neinvestiční transfery ve výši 2,8 mld. Kč. V průběhu roku byla provedena úprava rozpočtu na celkovou výši 2,6 mld. Kč. Skutečně poskytnuté prostředky ve výši 2,3 mld. Kč byly čerpány 443 podnikatelskými subjekty na řešení 770 projektů výzkumu a vývoje. Nevyčerpané transfery ve výši 291 mil. Kč MPO zahrnuje do nároků z nespotřebovaných výdajů roku 2008.

Transfery na podporu podnikání

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům na podporu podnikání byly v roce 2008 ve skutečnosti čerpány ve výši 41 mil. Kč, a to především na projekt Informační místa pro podnikatele realizovaný Hospodářskou komorou ČR. Cílem tohoto projektu byla příprava sítě kontaktních míst na řešení projektů ADR (Alternative Dispute Resolution), jehož úkolem je zrychlení a zjednodušení mimosoudního řešení spotřebitelských sporů.

Rámcové programy - strategické služby a technologická centra

Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center a Rámcový program pro podporu strategických služeb byly schváleny usnesením vlády č. 573/2002. Od února 2004 nahradil tyto dva programy sloučený Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb, schválený usnesením vlády č. 1238/2003. Tento program byl vyhlášen na roky 2004 – 2006. Od 18. dubna 2007 je v platnosti aktualizovaný Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb, schválený usnesením vlády č. 217/2007. Pro rok 2008 byly v kapitole MPO pro tento prioritní program vyčleněny prostředky ve výši 1,6 mld. Kč, skutečně čerpáno bylo 1,0 mld. Kč. Nárok z nevyčerpaných prostředků ve výši 605 mil. Kč by měl být použit v roce 2009 na stejný účel. Celkem bylo přijato 102 žádostí podnikatelských subjektů o tento druh

podpory, z nichž bylo plně nebo částečně uspokojeno 92 žádostí. Cílem programu byla podpora investic do inovačních aktivit firem v oblasti high-tech výrobků, což mělo přispět ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti na světových trzích.

Operační program Průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF

V oblasti neinvestičních transferů podnikatelským subjektům činil rozpočet po změnách na tento program 234 mil. Kč. Ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 233 mil. Kč (vč. prostředků rezervního fondu ve výši 172 mil. Kč). Prostředky byly poskytnuty na podporu rozvoje podnikání a na posílení konkurenceschopnosti především malých a středních podniků.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF

Na realizaci tohoto programu byly v rámci schváleného rozpočtu kapitoly MPO pro rok 2008 vyčleněny prostředky ve výši 68 mil. Kč. Formou neinvestičních transferů podnikatelským subjektům byly na úhradu projektů ve skutečnosti čerpány prostředky ve výši 142 mil. Kč, z toho z rezervního fondu v částce 89 mil. Kč.

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF

V oblasti neinvestičních transferů podnikatelským subjektům činil rozpočet po změnách na tento program 232 mil. Kč. Ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 1,9 mld. Kč, když celá částka byla uhrazena z prostředků rezervního fondu. Prostředky byly poskytnuty zejména na rozvoj konkurenceschopnosti naší podnikatelské sféry s důrazem na přímé propojení osy výzkum-vývoj-inovace.

Rámcový komunitární program pro konkurenceschopnost a inovace - CIP

Program realizuje MPO na základě rozhodnutí Evropské komise v letech 2008-2013 a jeho cílem je poskytovat koherentní a koordinovaný rámec pro finanční podporu aktivit Společenství v oblastech podporujících inovační podnikání, ICT a nových energií, především pro malé a střední podnikatele. V roce 2008 byly čerpány prostředky ve výši 19 mil. Kč.

Ekologické transfery

Ekologické transfery jsou poskytovány v souladu s § 32 a) zákona č. 44/1998 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na změnu metodiky finančních toků úhrady za vydobyté nerosty v roce 2008 odváděly obvodní báňské úřady příslušné finanční prostředky rovným dílem přímo na příjmové účty kapitol MPO a MŽP. Na účet MPO byly v roce 2008 zaslány prostředky v celkové výši 84 mil. Kč, které byly návazně přes výdajový účet poukázány ve stejné výši především těmto podnikatelským subjektům: Palivový kombinát Ústí, s.p., Ústí nad Labem, ZUD, a.s., Zbůch a DIAMO, s.p., Stráž pod Ralskem. Přidělené finanční prostředky byly použity k nápravě škod na životním prostředí způsobených průzkumem a dobýváním výhradních ložisek, tzn. zejména k rekultivaci těžebních lokalit černého a hnědého uhlí a ropy.

Transfery pro společnost Hyundai

V souladu s Investiční smlouvou uzavřenou dne 18.5.2006 mezi Českou republikou, Moravskoslezským krajem, Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest a společností Hyundai Motor Copany byla této společnosti poskytnuta hmotná podpora ve výši 15 % z celkové výše předběžných nákladů. Celkem bylo v roce 2008 pro společnost Hyundai vyplaceno 1,3 mld. Kč, z toho 713 mil. Kč tvořily prostředky z rezervního fondu.

Rozpočtovaný objem neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na rok 2008 v kapitole **Ministerstvo dopravy** ve výši 4,4 mld. Kč byl v průběhu roku upraven na částku 4,7 mld. Kč. Upravený rozpočet byl čerpán ve výši **4,8 mld. Kč**, tj. na 103,0 %. Proti roku 2007 došlo k nárůstu výdajů o 521 mil. Kč, tj. o 12,1 %, jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka č.28

MINISTERSTVO DOPRAVY	v mil. Kč					
	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
	1	schválený	po změnách	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	4 289	4 448	4 669	4 810	103,0	112,1
v tom:						
Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné dráží osobní dopravě	3 491	3 700	4 048	4 035	99,7	115,6
Příspěvek na dopravní cestu nehranzený ze Státního fondu dopravní infrastruktury	370	400	200	200	100,0	54,1
Doprovodný sociální program	370	270	270	369	136,7	99,7
Transfery zbytkovým státním podnikům		3	3	1	33,3	
Úhrada poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru		75	75	75	100,0	
Technická pomoc OP Doprava			10	6	60,0	
Výzkum a vývoj	54		63	84	133,3	155,6
Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů (program 227 520)	3			40		
Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy (prog. 227 030)				1		

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo dopravy v roce 2008 zahrnovaly:

Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě

Upravený rozpočet ve výši 4,0 mld. Kč nebyl vyčerpán o 13 mil. Kč. Ministerstvo dopravy hradilo, v souladu s ustanovením § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, závazek veřejné služby v drážní dopravě k zabezpečení dopravních potřeb státu. Závazek veřejné služby k zabezpečení dopravních potřeb státu byl uzavřen s dopravcem České dráhy, a.s.

Součástí ukazatele Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě je úhrada ztráty vzniklé dopravci z uplatňování slev cen jízdného pro žáky a studenty při přepravách na vzdálenost větší než 81 km. Na úhradu této ztráty uvolnilo Ministerstvo dopravy částku ve výši 134 mil. Kč, která byla čerpána Českými drahami, a.s.

Příspěvek na dopravní cestu nehrazený ze Státního fondu dopravní infrastruktury

Příjemcem příspěvku na dopravní cestu nehrazeného ze Státního fondu dopravní infrastruktury je pouze státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Tímto příspěvkem je částečně vyrovnáván rozdíl mezi tržbami a náklady souvisejícími se správou a údržbou dopravní infrastruktury, který podle zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nelze financovat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Upravený rozpočet v částce 200 mil. Kč byl plně vyčerpán.

Doprovodný sociální program

V rámci Doprovodného sociálního programu byly Ministerstvem dopravy rozpočtovány finanční prostředky pro České dráhy, a.s. na poskytnutí příspěvku uvolněným zaměstnancům ve výši 270 mil. Kč, které byly v plné výši vyčerpány. České dráhy použily prostředky na výplatu příspěvků podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky, výše a způsob poskytnutí příspěvku k řešení sociálních důsledků transformace státní organizace České dráhy u zaměstnanců uvolňovaných po termínu 1.1.2003. Na konci roku 2007 bylo přijato nařízení vlády č. 370/2007 Sb., o podmínkách, výši a způsobu poskytnutí příspěvku

k řešení důsledků restrukturalizace akciové společnosti České dráhy a státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Ministerstvo dopravy k jeho finančnímu krytí použilo prostředky svého rezervního fondu ve výši 99 mil. Kč. Nařízení vlády č. 370/2007 Sb. oproti nařízení vlády č. 322/2002 Sb. rozšířilo nejen okruh příjemců transferů, ale i okruh důvodů, za které se uvolňovaným zaměstnancům poskytují příspěvky.

Transfery zbytkovým státním podnikům

Transfery zbytkovým státním podnikům byly poskytnuty na jejich činnost, a to ve výši 1 mil. Kč. Transfery obdržely státní podniky Železniční stavitelství Praha, ČSAD Kolín, ČSAD, Tiskoviny silniční dopravy Kolín a ČSAD, TZS Praha.

Úhrada poplatků vybíraných za letové provozní služby (LPS) poskytované ve vzdušném prostoru

V souladu s usnesením vlády ze dne 2.11.2005 č. 1404, k úhradě poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru České republiky a nařízením Komise č. 1794/2006 ze dne 6.12.2006, kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby, stát od roku 2008 hradí státnímu podniku Řízení letového provozu ČR náklady související s poskytováním letových služeb letům ve vzdušném prostoru České republiky osvobozeným od zpoplatnění. Pro rok 2008 byly úhrady rozpočtovány ve výši 75 mil. Kč a byly plně vyčerpány.

Technická pomoc Operačního programu Doprava

Prostředky Technické pomoci Operačního programu Doprava byly určeny na financování činností spojených s potřebou posílit a zefektivnit administrativní kapacitu, zvýšit absorpční schopnost, financovat aktivity podporující přípravu, zpracování analýz, podkladových studií a přípravu jednotlivých projektů předkládaných ke spolufinancování v rámci Operačního programu Doprava. Upravený rozpočet byl stanoven ve výši 10 mil. Kč, vyčerpáno bylo 6 mil. Kč. Prostředky byly poskytnuty Správě železniční dopravní cesty, s.o.

Výzkum a vývoj

V oblasti výzkumu a vývoje byl podnikatelským subjektům stanoven upravený rozpočet na částku 63 mil. Kč, čerpáno bylo 84 mil. Kč, z toho 21 mil. Kč z rezervního fondu.

Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů

Na program „Rozvoj a modernizace vodních cest a přístavů“ byly z prostředků rezervního fondu hrazeny neinvestiční náklady ve výši 40 mil. Kč. Prostředky byly určeny jako pomoc státu při odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2006 na majetku subjektů provozujících vnitrostátní vodní dopravu.

Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy

Z prostředků rezortního rezervního fondu byly hrazeny neinvestiční náklady spojené s realizací programu „Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy“ ve výši 560 tis. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2008 poskytnuty neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v celkovém objemu **3,5 mld. Kč**, tj. 76,3 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 23 mil. Kč (o 0,7 %). Největší část prostředků byla vynaložena na transfery v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (3,2 mld. Kč), na transfery související se správou v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (192 mil. Kč) a na transfery v oblasti sociální péče poskytované zdravotnickými zařízeními ústavní péče, domovy pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory apod. (76 mil. Kč). V rámci aktivní politiky zaměstnanosti tvořila hlavní objem transferů podpora zaměstnanosti (2,3 mld. Kč), vytváření společensky účelných pracovních míst (536 mil. Kč), zaměstnávání zdravotně postižených občanů, podpora veřejně prospěšných prací a ostatní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (celkem 365 mil. Kč). Kromě transferů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti byly podnikatelským subjektům poskytnuty transfery na projekty výzkumu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (3 mil. Kč).

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům rozpočtováno 2,4 mld. Kč. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet snížen na 1,6 mld. Kč. **Vynaloženo** bylo **1,7 mld. Kč**, tj. 107,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu výdajů o 15 mil. Kč.

Podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jsou transfery do zemědělství členěny na podpory přímé a podpory nepřímé, které schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu při projednávání zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Tyto nepřímé a přímé podpory byly v roce 2008 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 29

v mil. Kč

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	1 747	2 405	1 609	1 732	107,6	99,1
v tom:						
Podpora agrokomplexu celkem	1 014	2 165	1 047	971	92,7	95,8
Podpora lesního hospodářství	15	10	16	15	93,8	100,0
Podpora vodního hospodářství	607	230	453	653	144,2	107,6
Zemědělský výzkum a vývoj	111		93	93	100,0	83,8

Ministerstvem zemědělství bylo ve prospěch podnikatelských subjektů transferováno 1,7 mld. Kč a prostředky byly směřovány do agrokomplexu, lesního a vodního hospodářství a na zemědělský výzkum a vývoj. Část prostředků byla realizována v rámci operačních programů Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství a Rybářství. Rozpočtovými opatřeními byl schválený objem transferů snížen o částku 796 mil. Kč na celkovou výši 1 609 mil. Kč, když snížení bylo dáno zejména přesuny z neinvestičních prostředků do investičních u Operačního programu zemědělství, navýšením programového financování vodního hospodářství o převody z kapitoly Operace státních finančních aktiv (OSFA), přesunem prostředků vědy a výzkumu pro podnikatelské subjekty, navýšením výdajů agropotravinářského komplexu o prostředky z kapitoly OSFA na zmírnění škod na rybách. Upravený rozpočet byl splněn na 107,6 %.

V kapitole Všeobecná pokladní správa (VPS) byl u transferů podnikatelským subjektům (seskupení položek 521) schválený rozpočet 1,5 mld. Kč zvýšen o 3,3 mld. Kč (především zvýšením transferů na realizaci státních záruk, souvisejících se zrušením fondu státních záruk), tj. na 4,8 mld. Kč. V sledovaném roce bylo formou transferů poskytnuto celkem **4,6 mld. Kč**, což představovalo zvýšení proti roku 2007 o 651 mil. Kč, tj. o 16,6 %.

Přehled schváleného rozpočtu, jeho změn a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 30

v mil. Kč

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	3 914	1 473	4 814	4 565	94,8	116,6
v tom:						
Transfery na podporu exportu - ČEB, a. s.	244	556	556	252	45,3	103,3
Dopady embarga	9	10	10	7	70,0	77,8
Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury - splátky jistiny, úroky	3 373		2 885	2 954	102,4	87,6
Ztráta společnosti MUFIS, a. s.	27	35	35	24	68,6	88,9
Investiční pobídky - transfery na daňovou povinnost	261	872	228	228	100,0	87,4
Garanční fond obchodníků s cennými papíry			800	800	100,0	
VRR-transfery PGRLF na krytí podpor podnikatelským subjektům v zemědělství (usn.vl.č. 1627/2008)			300	300	100,0	

Nejvíce prostředků bylo uvolněno na program „**Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRБ na financování infrastruktury**“. Na úroky a splátky úvěrů od EIB byly vynaloženy **3,0 mld. Kč**. V této položce jsou evidovány platby garantovaných úvěrů, poskytnutých Evropskou investiční bankou na financování infrastrukturálních programů, jejichž finančním manažerem je ČMZRБ. Tyto výdaje byly původně zahrnuty v částce rozpočtované v položce „Převod do fondu státních záruk“.

Z kapitoly VPS byl podle usnesení vlády č. 400/2008 poskytnut **transfer** prostředků ve výši 800 mil. Kč **Garančnímu fondu obchodníků s cennými papíry**. Účelem bylo umožnit fondu uspokojení oprávněných nároků poškozených klientů zkrachovalých obchodníků s cennými papíry. Prostředky Fond použil na výplatu náhrad i příslušenství klientům bývalých obchodníků s cennými papíry, především KTP Quantum. Na krytí podpor podnikatelským subjektům v zemědělství podle usnesení vlády č. 1627/2008 byl poskytnut **transfer PGRLF**, a to v částce 300 mil. Kč.

Transfery na podporu exportu – Česká exportní banka, a.s. - této bance byly poskytnuty transfery na ztrátu z provozování podpořeného financování celkem ve výši **252 mil. Kč** (vyrovnání ztráty za r. 2007 a za období leden až září 2008). Nevyužité prostředky činily téměř 305 mil. Kč. Na objemu transferů se podílela zejména ztráta vzniklá z čistých úrokových výnosů, kdy výnosy z poskytnutých úvěrů a výnosy z držby cenných papírů, mezibankovních obchodů a vnitrobankovních výpůjček nepokrývaly náklady vynaložené na získání zdrojů na mezibankovním a zejména kapitálovém trhu. Celková ztráta byla ovlivněna rovněž vývojem devizového kurzu mezi CZK, USD a EUR. Na druhé straně byla ztráta snížena výsledkem z finančních operací, který jako rozdíl mezi výsledkem devizových a k tomu navázaných derivátových operací byl kladný. Rozsah a intenzita státní podpory exportu vychází z podmínek stanovených zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého jsou zajišťovány všechny formy pojišťovacích produktů a podpořeného financování českého exportu.

Investiční pobídky – transfery na daňovou povinnost - byly v roce 2008 čerpány ve výši 228 mil. Kč, což je o 639 mil. Kč méně než činil schválený rozpočet. Účelové transfery byly poskytnuty celkem 6 společnostem. Všech šest společností získalo investiční pobídky za vybudování nové výroby (až 10-leté poskytování účelových transferů). Nižší čerpání rozpočtových prostředků v roce 2008 bylo způsobeno hospodářskými výsledky společností za předcházející zdaňovací období. Úspora je rovněž ovlivněna tím, že deset společností nedosáhlo v příslušném

zdaňovacím období zisku (z toho šest společností již čerpalo investiční pobídky v předcházejícím období), ačkoli splňovaly v roce 2008 ostatní podmínky pro poskytnutí prostředků. Úspory byly využity k pokrytí výdajů nezabezpečených v rozpočtu.

Ztráta společnosti MUFIS, a.s. – byla realizována ve výši 24 mil. Kč, tj. proti schválenému státnímu rozpočtu byla nižší o 11 mil. Kč. Došlo k předčasné splátce jistiny z 3. tranše úvěru. K tomu účelu byly již v roce 2007 realizovány forwardové nákupy USD, které umožnily uzavřít devizovou pozici MUFIS a zcela eliminovat budoucí kurzová rizika.

Dopady embarga - v roce 2008 bylo uhrazeno celkem 7 mil. Kč společností Omnipol, a.s. z důvodu kompenzace zaplacených úroků z bankovních úvěrů, které společnost byla nucena čerpat v důsledku hospodářského embarga na krytí nedobytných iráckých pohledávek s prošlou lhůtou splatnosti.

Výše uvedených pět kapitol se na celkových neinvestičních transferech podnikatelským subjektům **podílelo 93,9 %**, na ostatní kapitoly připadly menší částky.

Neinvestiční půjčené prostředky podnikatelským subjektům byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v celkové výši 1 802 mil. Kč. V průběhu roku byl rozpočet upraven na 1 800 mil. Kč, ale prostředky **čerpány nebyly**. Nečerpání způsobily nerealizované výdaje na návratnou finanční výpomoc související s plynárenskými vybranými investičními akcemi (VIA) na území Ruské federace (1,8 mld. Kč). Rozpočtované výdaje vycházely z předpokladu dosažení dohody s příslušnými státními orgány Ruské federace o úhradě daňových povinností českého subjektu, který podle tzv. Jamburgských dohod na území Ruské federace realizoval výstavbu pro plynárenský průmysl včetně navazující infrastruktury a občanské vybavenosti. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady včetně recipročních dodávek zemního plynu do ČR (protože Jamburgská dohoda z roku 1985 nepočítala s daňovými povinnostmi, měly být podle předběžných jednání příslušné daně uhrazeny českou stranou tak, jak to vyžaduje konvence o zamezení dvojího zdanění a

jejich hodnota zahrnuta do zadluženosti Ruské federace a následně uhrazena dodávkami zemního plynu). K tomuto vyčíslení daňových nedoplatků a dosažení výše uvedené dohody do konce roku 2008 nedošlo, a proto nebyl výše uvedený výdaj realizován (totéž platí i pro oblast příjmů, kde byla z titulu příjmu z návratné finanční výpomoci týkající se plynárenských VIA budovaných na území Ruské federace rozpočtována stejná částka 1,8 mld. Kč).

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu

Tato skupina výdajů zahrnuje zejména následující oblasti:

2.3.1. Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně pojistného, rozpočtované v organizačních složkách státu, tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Zákon o státním rozpočtu stanovil pro rok 2008 jejich výši v celkovém objemu 98,5 mld. Kč.

V rozpočtované částce byly zahrnuty výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné organizačních složek státu, tj. subjektů, u nichž jsou výdělková úroveň a počty zaměstnanců regulovány vládou. Nebyly v ní zahrnuty výdaje zdravotnických zařízení, jejichž financování je napojeno na síť zdravotních pojišťoven, ani výdaje organizací, které své zaměstnance odměňují podle platových předpisů platných pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře. V uvedené částce proto nebyly zahrnuty ani prostředky na platy zaměstnanců vysokých, církevních a soukromých škol.

Platová část státního rozpočtu na rok 2008 byla proti roku 2007 ovlivněna úspěšnými opatřeními z rozhodnutí vlády i legislativními změnami, které se promítly do všech základních parametrů rozpočtu této oblasti. Nejvýraznější vlivy souvisely se snížením předpokládaného růstu platů ze 4,5 % na 1,5 % a snižováním počtu zaměstnanců v návaznosti na usnesení vlády č. 323 z 2. dubna 2007 a č. 436 z 25. dubna 2007 a dále s převodem účelových prostředků dříve rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa do rozpočtů resortů v návaznosti na usnesení vlády č. 841 z 25. července 2007. Zvýšené výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, související s pokrytím dopadů zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce a dalších rizik, byly převážně řešeny v rámci ostatních běžných výdajů rozpočtových kapitol.

Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2008 vycházel z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2007 až 2009 a byl ovlivněn více faktory. Šlo především o již zmíněný 1,5 procentní plošný růst platů a ostatních plateb za provedenou práci u všech organizačních složek státu. Do rozpočtu byly zahrnuty prostředky na platy ústavních činitelů, soudců, státních zástupců a dalších obdobných funkcí ve výši nároku pro rok 2007. Do rozpočtu byly rovněž zahrnuty dopady schválených rozpočtových opatření s charakterem trvalých vlivů, které přešly do základny pro stanovení platů a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) a resorty požadované převody v rámci běžných výdajů. Do rozpočtu byly zahrnuty rovněž prostředky na odměňování pro přípravu předsednictví v Radě Evropské unie, na technickou asistenci projektů spolufinancovaných z Evropské unie a na projekty a programy spolufinancované ze státního rozpočtu i ze zvýšených příjmů z rozpočtu Evropské unie. Uvedené a další vlivy jsou podrobně rozebrány v kapitole „Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře“.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem, tj. pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, bylo rozpočtováno v návaznosti na plánované výši prostředků na platy.

Rozpočet na rok 2008, schválený zákonem č. 360/2007 Sb., předpokládal růst výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem proti upravenému rozpočtu roku 2007 o 2,8 %, resp. proti skutečnosti 2007 o 3,6 %, upravený rozpočet roku 2008 proti skutečnosti roku 2007 pak růst o 2,6 %. **Celkem bylo čerpáno 97,4 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,4 % (o 2,5 mld. Kč), tj. ve vztahu k rozpočtu po změnách bylo dosaženo úspory výdajů ve výši 186 mil. Kč (plnění rozpočtu na 99,8 %). Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil na 10,0 %, tj. o 0,3 procentního bodu.

Souhrnné údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 31

v mil. Kč

VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost 2007	Rožpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem	95 086	98 494	97 576	97 390	99,8	-186	102,4
v tom:							
- platy	65 716	67 803	67 242	67 107	99,8	-135	102,1
- ostatní platby za provedenou práci	5 003	5 436	5 318	5 479	103,0	161	109,5
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 349	25 230	24 978	24 783	99,2	-195	101,8
- odměny za užití duševního vlastnictví	8	9	15	8	53,3	-7	100,0
- mzdové náhrady	10	16	23	13	56,5	-10	130,0

Na platy a na ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2008 vynaloženo celkem **72,6 mld. Kč**, tj. o 26 mil. Kč více, než počítal rozpočet po změnách. Z toho platy dosáhly **67,1 mld. Kč** (99,8 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 1,4 mld. Kč, tj. o 2,1 %. Schválený rozpočet výdajů na platy předpokládal proti skutečnosti roku 2007 zvýšení o 3,2 %, upravený rozpočet pak o 2,3 %. **Ostatní platby za provedenou práci** činily **5,5 mld. Kč** (103,0 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 476 mil. Kč, tj. o 9,5 %.

Výdaje na **povinné pojistné placené zaměstnavatelem** dosáhly **24,8 mld. Kč**, tj. 99,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 434 mil. Kč, tj. o 1,8 %.

2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb pošt, telekomunikací, bankovních institucí, výdaje na opravy a udržování, cestovné a související výdaje. Jsou zde zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a výdaje na realizaci záruk.

Schválený rozpočet této skupiny výdajů ve výši 119,3 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními, realizovanými v průběhu roku, **zvýšen** v souhrnu o 7,6 mld. Kč na **126,9 mld. Kč**, když došlo k pohybu u všech položek – zvýšení se týkalo především poskytnutých záruk (o 4,6 mld. Kč), nákupu materiálu (o 2,4 mld. Kč) a výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy (o 2,7 mld. Kč). Snížení bylo provedeno u výdajů na opravy a udržování (o 1,2 mld. Kč), na úroky a ostatní finanční výdaje (o 0,5 mld. Kč) a na nákup vody, paliv a energie (o 0,5 mld. Kč). Zvýšení rozpočtu na realizaci státních záruk bylo způsobeno převodem prostředků z výdajové položky „převody vlastním fondům“ v návaznosti na zrušení fondu státních záruk (zákon č. 26/2008 Sb. – změna rozpočtových pravidel).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů, vč. porovnání s předchozím rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Tabulka č. 32

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Neinvestiční nákupy a související výdaje celkem	103 016	119 324	126 889	119 591	94,2	-7 298	116,1
v tom:							
- nákup materiálu	9 995	9 500	11 918	11 058	92,8	-860	110,6
- úroky a ostatní finanční výdaje	34 193	45 471	44 923	44 768	99,7	-155	130,9
- nákup vody, paliv a energie	5 785	6 360	5 844	5 946	101,7	102	102,8
- nákup služeb	29 148	36 233	36 360	32 114	88,3	-4 246	110,2
- ostatní nákupy	10 295	12 169	10 972	10 492	95,6	-480	101,9
z toho: opravy a udržování	5 743	9 090	7 849	7 517	95,8	-332	130,9
cestovné	1 317	1 651	1 664	1 494	89,8	-170	113,4
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 996	38	4 637	3 241	69,9	-1 396	64,9
- související výdaje	8 604	9 553	12 235	11 972	97,9	-263	139,1

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2008 celkové výše **119,6 mld. Kč** a byly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 7,3 mld. Kč, tj. o 5,8 %. Úspory rozpočtu bylo dosaženo téměř u všech položek, nejvíce u nákupu služeb (4,2 mld. Kč), u položky „poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry“ (o 1,4 mld. Kč) a u nákupu materiálu (o 860 mil. Kč). Na druhé straně byl překročen rozpočet u výdajů na nákup vody, paliv a energie (o 102 mil. Kč). Meziročně neinvestiční nákupy a související výdaje vzrostly celkem o 16,6 mld. Kč, tj. o 16,1 %, což bylo ovlivněno především nárůstem výdajů na úhradu úroků souvisejících se státním dluhem, ale též výdajů na nákup služeb, materiálu, na opravy a udržování a výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy. Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 12,2 % a proti roku 2007 se zvýšil o 2,5 procentního bodu.

Výdaje na nákup materiálu ve výši **11,1 mld. Kč** byly splněny na 92,8 % rozpočtu po změnách (úspora 860 mil. Kč) při meziročním nárůstu o 1,1 mld. Kč (o 10,6 %). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na drobný hmotný dlouhodobý majetek, na léky a zdravotnický materiál, na potraviny, prádlo, oděv a obuv, na knihy, učební pomůcky, tisk a další položky. Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně zvýšil – z 1,02 % v roce 2007 na 1,13 % v roce 2008.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly výše **44,8 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 155 mil. Kč, tj. o 0,3 %. Proti roku 2007 vzrostly o 10,6 mld. Kč, tj. o 30,9 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují výdaje na obsluhu státního dluhu, které jsou financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh a komentovány samostatně v sešitu E.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,9 mld. Kč** a byly tak o 102 mil. Kč vyšší než upravený rozpočet, tj. o 1,7 %. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšily o 161 mil. Kč, tj. o 2,8 %, když nejvíce vzrostly výdaje na elektrickou energii (o 186 mil. Kč, tj. o 11,8 %) a na plyn (o 93 mil. Kč, tj. o 11,2 %). Meziroční pokles byl zaznamenán u výdajů na pohonné hmoty a maziva (o 106 mil. Kč, tj. o 4,9 %) a v menší míře též u výdajů na teplo a pevná paliva.

Výdaje na nákup služeb činily **32,1 mld. Kč** a upravený rozpočet byl splněn na 88,3 %, tj. úspora dosáhla 4,2 mld. Kč. Meziročně tyto výdaje vzrostly o 3,0 mld. Kč, tj. o 10,2 %. Nejvyšší zvýšení zaznamenaly výdaje „nákup ostatních služeb“ (o 2,2 mld. Kč, tj. o 12,2 % při celkovém čerpání v částce 20,0 mld. Kč); mezi „ostatní služby“ patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve veřejném stravování apod. Meziročně vyšší byly i výdaje na nájemné (o 481 mil. Kč, tj. o 13,6 %), na konzultační, poradenské a právní služby (o 141 mil. Kč, tj. o 11,0 %), na školicí a vzdělávací služby (o 116 mil. Kč, tj. o 13,4 %), výdaje na služby pošt (o 105 mil. Kč, tj. o 5,7 %) a na služby peněžních ústavů (o 43 mil. Kč, tj. o 6,6 %). Na druhé straně poklesly především výdaje na služby zpracování dat (o 72 mil. Kč, tj. o 22,7 %) a na služby telekomunikací a radiokomunikací (o 36 mil. Kč, tj. o 1,3 %).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly **10,5 mld. Kč** a byly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 480 mil. Kč (o 4,4 %), meziročně vzrostly o 197 mil. Kč, tj. o 1,9 %. Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 7,5 mld. Kč (plnění na 95,8 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 1,8 mld. Kč, tj. o 30,9 %) a na cestovné (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem 1,5 mld. Kč, tj. o 177 mil. Kč (o 13,4 %) více než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům, výdaje na programové vybavení apod.

Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry byly v roce 2008 realizovány ve výši **3,2 mld. Kč**, když téměř celou částku představovaly **výdaje na realizaci záruk** za úvěry poskytnuté ve prospěch státní organizace Správa železniční dopravní cesty. V menších částkách byly realizovány záruky z titulu zániku České konsolidační agentury ke dni 31. prosince 2007 (zákon č. 239/2001 Sb.) a přechodu závazků Agentury na stát, zastoupený Ministerstvem financí (73 mil. Kč), a záruka vyplacená ve prospěch ČNB za dopady z kauzy IPB vyplývající ze „Smlouvy a slibu odškodnění“ mezi ČNB a MF z roku 2000 (52 mil. Kč). Meziročně celkové výdaje na realizaci záruk poklesly o 1,8 mld. Kč, tj. o 35,1 %. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky je uveden v sešitu D, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“, resp. stručně v části zprávy o některých dalších běžných výdajích státního rozpočtu (sešit C).

Výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly v roce 2008 výše **12,0 mld. Kč**, splněny byly na 97,9 % upraveného rozpočtu (úspora 263 mil. Kč) a meziročně vzrostly o 3,4 mld. Kč, tj. o 39,1 %. Meziroční nárůst ovlivnila především sankční platba vyplývající z rozhodnutí v arbitrážním sporu se společností Nomura ve výši 3,6 mld. Kč. Kromě této sankční platby byla provedena rovněž úhrada arbitrážní platby ve sporu s p. Pren Nrekem v částce 35 mil. Kč. Objemově nejvýznamnější položku představovaly poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady, které byly čerpány ve výši 5,1 mld. Kč a meziročně vzrostly o 362 mil. Kč, tj. o 7,7 %. Za příspěvky a náhrady tohoto druhu se považují např. úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offio, náhrady za náklady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy a bolestné, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům apod. Náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce (poskytované podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb.) dosáhly 317 mil. Kč (zhruba stejně jako v roce 2007) a náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí 1,7 mld. Kč (nárůst o 36 mil. Kč); tyto náhrady se vyplácejí pracovníkům zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinných příslušníkům (§ 3 nařízení vlády č. 62/1994 Sb.).

2.3.3. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2008 byly neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím zahrnuty ve výši 6,1 mld. Kč, jejich podíl na celkových běžných výdajích tedy nebyl výrazný – necelé 0,6 %, ale byl významný svým charakterem. Schválený rozpočet počítal s jejich meziročním růstem o 3,4 % (cca o 200 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007, proti skutečnosti 2007 ale s poklesem o 23,8 % (o 1,9 mld. Kč). V průběhu roku došlo k navýšení rozpočtu

o 5,4 mld. Kč, z toho 4,3 mld. Kč představovaly prostředky kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde došlo k navýšení rozpočtu o 4,3 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí obsaženého v § 24 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a jednalo se o souvztažné zvýšení příjmů a výdajů státního rozpočtu. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly v roce 2008 celkem 10,1 mld. Kč, tj. 88,1 % rozpočtu po změnách (úspora téměř 1,4 mld. Kč zejména v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 26,6 % (o 2,1 mld. Kč).

Čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím se v roce 2008 ve srovnání s rokem 2007 vyvíjelo následovně:

Tabulka č. 33

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím celkem	7 993	6 091	11 489	10 119	88,1	126,6	2 126
v tom							
- transfery obecně prospěšným společnostem	761	222	949	862	90,8	113,3	101
- transfery občanským sdružením	3 393	2 672	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
- transfery církvím a náboženským společnostem	2 829	2 564	3 783	3 762	99,4	133,0	933
- transfery politickým stranám a hnutím	503	500	500	494	98,8	98,2	-9
- ostatní	507	133	591	600	101,5	118,3	93

Neinvestiční transfery obecně prospěšným organizacím

Neinvestiční transfery obecně prospěšným organizacím dosáhly v roce 2008 celkem **862 mil. Kč**, tj. 90,8 % rozpočtu po změnách, resp. schváleného rozpočtu navýšeného o 726 tis. Kč; při meziročním růstu o 13,2 % (o 100,6 mil. Kč).

Z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **436,1 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče 129,9 mil. Kč, na služby sociální prevence 79,1 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 64,2 mil. Kč, na projekty vědy a výzkumu 2,8 mil. Kč, na transfery pro rodinu téměř 4,6 mil. Kč, na sociální poradenství 15,9 mil. Kč a sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc 28,4 mil. Kč. Na financování společných programů ČR a EU bylo poskytnuto 100,0 mil. Kč a na řešení mimořádných situací 11,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila z celkových **118,3 mil. Kč** dotaci Horské službě ve výši 110,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu 1,5 mil. Kč a zbývající část byla poskytnuta na výzkum a vývoj a v rámci společných programů ČR a EU.

Ministerstvo kultury uvolnilo obecně prospěšnými společnostmi **74,3 mil. Kč** – největší objem prostředků byl poskytnut na Program státní podpory profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů a na kulturní aktivity.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo **62,0 mil. Kč**, z toho na vybrané projekty výzkumu a vývoje (20,8 mil. Kč), na vybrané projekty OP Rozvoj lidských zdrojů (20,2 mil. Kč) a na projekty spolufinancované v rámci finančních mechanismů EHP/Norsko (11,1 mil. Kč). V rámci zahraniční rozvojové pomoci byly uvolněny prostředky ve výši 6,6 mil. Kč pro nevládní organizaci Člověk v tísni na projekty Zvyšování kvality základního školství v provincie Bié, Angola (5,4 mil. Kč) a Zpřístupnění středního vzdělávání sirotkům a ohroženým skupinám dětí v jižní Etiopii (1,1 mil. Kč), dále bylo této organizaci poukázáno 1,0 mil. Kč na Program podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo celkem **52,2 mil. Kč**, z toho v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce více než 30,8 mil. Kč, humanitární pomoci 7,0 mil. Kč, transformační pomoci přes 12,2 mil. Kč a zahraniční služby 2,1 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila obecně prospěšným organizacím **21,7 mil. Kč**, z toho na podporu 6 projektů výzkumu a vývoje 11,3 mil. Kč, na 5 projektů v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 7,9 mil. Kč na Program stabilizace lesa v Jizerských horách 715 tis. Kč, na příspěvek na ZOO Chleby 120 tis. Kč a na další projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky 1,7 mil. Kč, atd.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla obecně prospěšným společnostem **22,6 mil. Kč**, z toho na Program protidrogové politiky připadlo 18,4 mil. Kč.

Ministerstvo průmyslu a obchodu těmto organizacím uvolnilo prostředky ve výši **14,3 mil. Kč**, z toho v oblasti akreditace Českému institutu pro akreditaci 2,3 mil. Kč, v rámci programu úspory energie 5-ti společnostem 2,0 mil. Kč, v oblasti výzkumu a vývoje 2,8 mil. Kč České rozvojové agentuře pro řešení bio-odpadů a v rámci OP Průmysl a podnikání 7,1 mil. Kč.

Ministerstvo zdravotnictví vynaložilo téměř **13,5 mil. Kč**, z toho např. na ostatní speciální zdravotnickou péči 8,0 mil. Kč, na rozvojovou zahraniční pomoc 3,4 mil. Kč, na protidrogovou problematiku téměř 1,9 mil. Kč, atd.

Další kapitoly, které převedly neinvestiční prostředky obecně prospěšným organizacím, byly např. Všeobecná pokladní správa (18,5 mil. Kč), Grantová agentura ČR (10,0 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (13,8 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,3 mil. Kč), Ministerstvo obrany (1,2 mil. Kč), atd.

Neinvestiční transfery občanským sdružením

Neinvestiční transfery občanským sdružením představovaly v roce 2008 největší objem neinvestičních prostředků (43,5 %) z celkové částky poskytnuté

neziskovým a podobným organizacím. Čerpání výdajů dosáhlo celkem **4,4 mld. Kč**, tj. o 22,3 % (téměř o 1,3 mld. Kč) méně než předpokládal rozpočet po změnách. Meziročně výdaje pro tento typ organizací vzrostly o 29,7 %, tj. o 1,0 mld. Kč.

Následující tabulka ukazuje čerpání výdajů na transfery občanským sdružením u vybraných kapitol státního rozpočtu.

Tabulka č. 34

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBČANSKÝM SDRUŽENÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
		2	3				
4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)				
Transfery občanským sdružením celkem	3 393	2 673	5 666	4 401	77,7	129,7	1 008
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 487	1 127	1 303	1 357	104,1	91,3	-130
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 059	233	3 087	1 744	56,5	164,7	685
Ministerstvo kultury	193	493	230	218	94,8	113,0	25
Ministerstvo zdravotnictví	139	135	138	139	100,7	100,0	0
Úřad vlády ČR	79	91	115	115	100,0	145,6	36
Ministerstvo vnitra	65	52	57	66	115,8	101,5	1
Ministerstvo zemědělství	48	35	34	44	129,4	91,7	-4
Ministerstvo životního prostředí	99	34	73	97	132,9	98,0	-2
Ministerstvo pro místní rozvoj	62	21	67	55	82,1	88,7	-7
Ministerstvo zahraničních věcí	46	13	52	51	98,1	110,9	5
Ministerstvo průmyslu a obchodu	33	70	25	31	124,0	93,9	-2
Ministerstvo dopravy	10	10	11	11	100,0	110,0	1
Všeobecná pokladní správa	61	354	455	455	100,0	745,9	394

Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla občanským sdružením celkem **1 356,5 mil. Kč**. Z celku 77,5 % představovaly dotace na sportovní reprezentaci (741,3 mil.Kč mj. pro 96 sportovních svazů, pro občanská sdružení zdravotně postižených sportovců, České obci sokolské a Českému olympijskému výboru) a tělovýchovnou činnost (310,6 mil. Kč). V oblasti využití volného času dětí byly poskytnuty dotace ve výši 175,7 mil. Kč, na projekty programu prevence kriminality 1,7 mil. Kč a na projekty protidrogové politiky 3,6 mil. Kč. Na podporu úspěšných projektů výzkumu a vývoje bylo určeno 43,9 mil. Kč pro 13 občanských sdružení, v rámci Programu podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy bylo poskytnuto 7,3 mil. Kč (např. Asociace řeckých obcí 650 tis. Kč, Slovensko-český klub 850 tis. Kč, Liga lidských práv 360 tis. Kč) a v rámci Programu integrace romské komunity 9,0 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** občanská sdružení čerpala **1 744,5 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče 364,7 mil. Kč, na služby sociální prevence 509,3 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 267,9 mil. Kč, na společné programy ČR a EU 274,2 mil. Kč. Transfery pro rodinu dosáhly 68,0 mil. Kč, sociální

poradenství 137,8 mil. Kč a na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc 115,0 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery občanským sdružením z kapitoly **Ministerstvo kultury** činily **217,7 mil. Kč**; největší objem prostředků byl poskytnut v rámci výdajů na kulturní aktivity (158,3 mil. Kč) a dále na různé programy např. Program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (29,6 mil. Kč), Podpora kulturních aktivit národnostních menšin (9,9 mil. Kč), Podpora rozvoje regionálních kulturních zařízení (7,4 mil. Kč), Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity (1,2 mil. Kč), Havárie střeš památek (3,7 mil. Kč), Záchrana architektonického dědictví (950 tis. Kč), atd.; na výzkum a vývoj bylo vynaloženo 1,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** v roce 2008 vynaložila **138,7 mil. Kč** s určením pro občanská sdružení, prostředky byly použity na různé programy např. Národní plán pomoci zdravotně postiženým (10,5 mil. Kč), na projekty OSZP (116,2 mil. Kč), na protidrogovou politiku (5,7 mil. Kč), na prevenci HIV/AIDS (4,5 mil. Kč), atd.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo občanským sdružením **97,0 mil. Kč**, z toho na 14 projektů v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 34,7 mil. Kč, na účelovou podporu 6 projektů výzkumu a vývoje zaměřených zejména na problematiku bioodpadů, rekultivací a ekologického zemědělství 9,4 mil. Kč, na programy Péče o krajinu 11,8 mil. Kč, Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny 2,1 mil. Kč. Na projekty v rámci hlavních oblastí dotační politiky bylo různým občanským sdružením vyplaceno téměř 21,3 mil. Kč zejména na ochranu přírody a krajiny, na enviromentální vzdělávání, výchovu a osvětu, zapojení veřejnosti na rozhodování o životním prostředí, poskytování informací, dále 7,0 mil. Kč připadlo na dotace NNO na koordinační projekty v ochraně přírody a krajiny.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** uvolnila občanským sdružením celkem **54,8 mil. Kč**. Prostředky ve výši 37,3 mil. Kč byly čerpány zejména na společné programy ČR a EU, na programy výzkumu a vývoje a v oblasti finanční podpory hypotečního úvěrování bytové výstavby. Dalších 17,0 mil. Kč obdržela občanská sdružení, která požádala kapitolu o dotaci na stanovený účel, např. Klub českých turistů (7,7 mil. Kč), Sdružení nájemníků ČR (3,6 mil. Kč), Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace ČR (2,5 mil. Kč), Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků (téměř 1,2 mil. Kč), atd.

Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** čerpala občanská sdružení **44,1 mil. Kč**. Z celku připadlo 19,4 mil. Kč Českému svazu včelařů, 5,8 mil. Kč Českému rybářskému svazu, 3,2 mil. Kč Českému svazu chovatelů, 2,2 mil. Kč Českému zahrádkářskému svazu, 5,5 mil. Kč Českomoravské myslivecké jednotě, 1,0 mil. Kč PRO-BIO-LIZE ochrany spotřebitelů potravin a přátel ekologického zemědělství, po 2,5 mil. Kč občanským sdružením Pomoc, Týn nad Vltavou a Neratov v Orlických horách. V rámci programu LEADER (229 220) bylo použito celkem 1,9 mil. Kč.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla občanským sdružením **115,2 mil. Kč**, z toho na program Prevence před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami připadlo 68,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** poskytla **66,2 mil. Kč**, z toho občanskému sdružení Unie tělovýchovných organizací Policie ČR 19,5 mil. Kč, dále byly občanským sdružením poskytnuty prostředky na úseku požární ochrany a integrovaného záchranného systému, atd.

Z kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo občanským sdružením převedeno **31,2 mil. Kč**, z toho na sedm projektů 6-ti občanským sdružením působícím v oblasti ochrany spotřebitele 17,6 mil. Kč, 13-ti občanským sdružením v rámci programu úspory energií 4,0 mil. Kč, na řešení projektů v oblasti výzkumu a vývoje Českému svazu stavebních inženýrů 1,5 mil. Kč a v rámci OP Průmysl a podnikání čtyřem občanským sdružením na financování vstupních analýz, vyhledávání, založení a restrukturalizaci klastrů 8,1 mil. Kč.

Kapitola **Všeobecná pokladní správa** uvolnila celkem 454,9 mil. Kč, z toho připadlo Českému svazu bojovníků za svobodu 7,5 mil. Kč, Konfederaci politických vězňů 8,0 mil. Kč, Masarykovu demokratickému hnutí 1,7 mil. Kč, apod.

Kapitola **Ministerstvo zahraničních věcí** poskytla celkem **51,3 mil. Kč**, z toho bylo vynaloženo v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce přes 19,7 mil. Kč, humanitární pomoci 2,0 mil. Kč, transformační pomoci více než 12,3 mil. Kč a zahraniční služby přes 17,2 mil. Kč.

Ministerstvo dopravy převedlo občanským sdružením **11,3 mil. Kč**, z toho čerpaly prostředky v oblasti civilního letectví Letecká amatérská asociace ČR 6,6 mil. Kč a Aeroklub ČR 4,5 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky občanským sdružením poskytly i další kapitoly státního rozpočtu např. Akademie věd ČR 6,2 mil. Kč, Ministerstvo obrany 6,9 mil. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 2,0 mil. Kč, Grantová agentura ČR 2,8 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem

Na neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem bylo v roce 2008 vynaloženo **3 762 mil. Kč**, tj. o 0,6 % (o 21,5 mil. Kč) méně, než stanovil rozpočet po změnách, resp. rozpočet v průběhu roku navýšený o 1 219 mil. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 33,0 % (o 933 mil. Kč). Z celkové částky vynaložily 99,1 % kapitoly Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V kapitole **Ministerstvo kultury** neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem dosáhly v roce 2008 celkem **1 796,5 mil. Kč**, tj. 47,8 % celkových výdajů v této oblasti. Z celku výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností činily 1 351,7 mil. Kč, z toho platy a pojistné duchovních v částce 1 245,0 mil. Kč (vzhledem k nárůstu počtu duchovních se jejich průměrný plat meziročně zvýšil pouze o 0,75 %), na provozní náklady církví a náboženských společností bylo vyplaceno 83,0 mil. Kč, na opravu církevního majetku 23,7 mil. Kč, atd. Zbývající prostředky byly použity zejména na podporu a obnovu církevních kulturních památek.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zabezpečuje finanční prostředky školám a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění. Financována jsou školská zařízení a školy různého charakteru, od škol mateřských, přes základní, speciální, střední a vyšší odborné až po střediska mládeže. Tato kapitola uvolnila v roce 2008 v této oblasti celkem **957,3 mil. Kč**. V roce 2008 působilo v ČR 120 církevních škol, předškolních a školských zařízení, z nich 117-ti bylo poskytnuto celkem 892,0 mil. Kč. V rámci využití volného času dětí a mládeže vč. Salesiánských středisek mládeže bylo uvolněno 36,5 mil. Kč, na projekty protidrogové prevence (401 tis. Kč), na projekty spolufinancované z prostředků EU (6,9 mil. Kč), na program integrace Rómů (1,9 mil. Kč), na vzdělávání národnostních menšin (764 tis. Kč) a rozvojovou zahraniční spolupráci (1,0 mil. Kč).

Výdaje na neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly vykázány v celkové výši **973,0 mil. Kč**, z toho bylo určeno 560,4 mil. Kč na služby sociální péče, 257,8 mil. Kč na sociální

prevenci, 39,0 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 37,8 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 30,2 mil. Kč na sociální poradenství, 11,6 mil. Kč na podporu rodiny, 27,1 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní péči a pomoc a 9,1 mil. Kč na řešení mimořádných situací.

Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo církvím a náboženským společnostem **7,7 mil. Kč**, z toho na zahraniční rozvojovou spolupráci 5,9 mil. Kč a transformační pomoc 1,8 mil. Kč. Z kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** bylo církvím a náboženským společnostem uvolněno **1,9 mil. Kč**, z toho 873 tis. Kč na protidrogovou politiku, 559 tis. Kč na pomoc zdravotně postiženým, atd. Další prostředky poskytly kapitoly Ministerstvo financí 2,5 mil. Kč, Úřad vlády 10,4 mil. Kč a Ministerstvo vnitra poskytlo 6,9 mil. Kč.

Příspěvek na činnost politických stran

V roce 2008 dosáhl příspěvek politickým stranám a hnutím, vyplácený ze státního rozpočtu (kapitola Všeobecná pokladní správa) na činnost podle § 20 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, ve znění pozdějších předpisů, celkem **493,8 mil. Kč**, tj. 98,8 % rozpočtu při meziročním poklesu o 1,8 % (o 9,1 mil. Kč). Z celku stálý příspěvek činil 50,0 mil. Kč a příspěvek na mandát 443,8 mil. Kč (v tom 180 mil. Kč poslanci, 73,3 mil. Kč senátoři, 173,0 mil. Kč krajsí zastupitelé, 17,5 mil. Kč zastupitelé hl.m. Prahy). ODS získala celkem 197,5 mil. Kč, ČSSD 132,1 mil. Kč, KSČM 75,1 mil. Kč, KDU-ČSL 50,1 mil. Kč, Strana zelených 18,2 mil. Kč, atd. Pokud odečteme mimořádnou výplatu prostředků politické straně Spojení demokraté-Sdružení nezávislých v roce 2007 v částce 15,0 mil. Kč*), výdaje státu na činnost politických stran v roce 2008 se zvýšily o 1,2 %, tj. o 5,9 mil. Kč).

Stálý příspěvek činí ročně 6,0 mil. Kč pro politickou stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů a 200 tis. Kč za každých i započatých 0,1 % hlasů, a to do 5 % hlasů (obdrží-li strana či hnutí víc než 5 % hlasů, příspěvek se nezvyšuje). Příspěvek na mandát poslance a senátora činí 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl. m. Prahy 250 tis. Kč.

---

*) příspěvek byl vyplacen za období od listopadu 2002 do října 2006 na mandát 15 členů zastupitelstva hl. m. Prahy zvolených v roce 2002 na kandidátní listině volební strany „Demokraté Jana Kasla – Sdružení politické strany Evropských demokratů a nezávislých kandidátů“.

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, tj. organizacím, které nejsou zařaditelné pod některé z předchozích, např. nadacím, tuzemským svazům a spolkům apod., byly vykázány v celkové částce **589 mil. Kč**, tj. o 1,6 % (o 4,5 mil. Kč) více než stanovil rozpočet po změnách, resp. schválený rozpočet navýšený o 447 mil. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 16,2 % (o 82,2 mil. Kč).

Např. **Ministerstvem práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **99,4 mil. Kč**, z toho 51,4 mil. Kč na společné programy ČR a EU a 48,0 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti. V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** bylo vynaloženo **96,3 mil. Kč**, z toho **94,2 mil. Kč** bylo použita v rámci společných programů ČR a EU, dále 1,7 mil. Kč představovala dotace Svazu měst a obcí a 370 tis. Kč dotace pro Národní síť zdravých měst. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla celkem **264,8 mil. Kč**, z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 254,8 mil. Kč. **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedlo ostatním neziskovým organizacím **29,5 mil. Kč** v rámci OP Průmysl a podnikání s užitím na budování klastrů. **Ministerstvo kultury** uvolnilo těmto organizacím 13,4 mil. Kč zejména v rámci výdajů na kulturní aktivity a Programu architektonického dědictví. **Ministerstvo zemědělství** **2,1 mil. Kč**, z toho 1,5 mil. Kč na likvidaci vybraných pesticidních odpadů a ochranu rostlin. **Ministerstvo zahraničních věcí** 71,2 mil. Kč.

Společenství vlastníků jednotek získala v roce 2008 celkem **11,6 mil. Kč**, z toho Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo 10,6 mil. Kč na program Podpora oprav domovních olověných rozvodů, zbývající část uvolnila kapitola Ministerstvo kultury.

2.3.4. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Na neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly ve schváleném rozpočtu vyčleněny celkem 46,5 mld. Kč s meziročním plánovaným poklesem o 7,2 % (o 3,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 0,3 % (o 129 tis. Kč) proti skutečnosti 2007. V průběhu roku 2008 byly prostřednictvím rozpočtových opatření zvýšeny o 7,8 mld. Kč (z toho u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 5,1 mld. Kč). Čerpáno bylo **53,9 mld. Kč**, tj. 99,1 % rozpočtu po změnách při úspoře 501 mil. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 15,4 % (o 7,2 mld. Kč).

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím bylo 14,9 mld. Kč příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušné kapitoly a 5,3 mld. Kč příspěvkovým organizacím jiných zřizovatelů. Největší objem 27,2 mld. Kč představovaly neinvestiční transfery vysokým školám (50,5 % celkového objemu poskytnutého příspěvkovým organizacím) a v rozhodující míře (93,8 %) se na nich podílela kapitola Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v objemu 25,5 mld. Kč. Transfery veřejným výzkumným institucím dosáhly 6,4 mld. Kč, z toho výzkumné instituce Akademie věd ČR obdržely 3,9 mld. Kč (61,4 %). Zbývající prostředky byly poskytnuty veřejným zdravotnickým zařízením (21,5 mil. Kč) a školským právníckým osobám (18,0 mil. Kč) zřízenými státem, kraji a obcemi.

Následující tabulka uvádí změny státního rozpočtu transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2008 a jeho čerpání v souhrnu a podle vybraných rozpočtových kapitol.

Tabulka č. 35

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	46 671	46 542	54 367	53 866	99,1	115,4	7 195
v tom:							
- příspěvky zřízeným příspěvkovým org.	14 024	19 157	15 515	14 938	96,3	106,5	914
- transfery vysokým školám	26 319	22 326	27 200	27 193	100,0	103,3	874
- transfery školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi	4	0	32	22	68,8	550,0	18
- transfery veřejným výzkumným institucím	5 537	5 003	6 388	6 425	100,6	116,0	888
- transfery veřejným zdravotnickým zařízením zřízeným státem, kraji a obcemi	6	27	25	18	72,0	300,0	12
- příspěvky ostatním příspěvkovým org.	781	29	5 206	5 271	101,2	674,9	4 490
z celku:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	28 266	30 981	29 593	29 235	98,8	103,4	969
Ministerstvo kultury	3 503	3 610	3 622	3 603	99,5	102,9	100
Ministerstvo zemědělství	1 242	784	1 263	1 267	100,3	102,0	25
Ministerstvo zdravotnictví	2 173	1 677	1 811	1 539	85,0	70,8	-634
Akademie věd	3 941	4 354	4 174	4 188	100,3	106,3	247
Ministerstvo životního prostředí	1 517	1 045	1 627	1 671	102,7	110,2	154
Ministerstvo obrany	1 247	1 088	1 960	1 960	100,0	157,2	713
Grantová agentura České republiky	1 367	0	1 388	1 406	101,3	102,9	39
Ministerstvo práce a sociálních věcí	371	190	5 274	5 337	101,2	1 438,5	4 966
Ministerstvo průmyslu a obchodu	905	718	929	919	98,9	101,5	14
Ministerstvo dopravy	163	239	656	650	99,1	398,8	487
Ministerstvo pro místní rozvoj	610	622	567	589	103,9	96,6	-21
Ministerstvo zahraničních věcí	198	149	234	228	97,4	115,2	30
Ministerstvo vnitra	866	815	993	994	100,1	114,8	128
Kancelář prezidenta republiky	181	158	158	162	102,5	89,5	-19

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím poskytla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 29 235 mil. Kč**, tj. 54,3 %. Přímou řízeným příspěvkovým organizacím uvolnila 2 815,3 mil. Kč, z toho 70,6 % bylo použito na mzdové náklady a související odvody; prostředky byly určeny pro 87 subjektů, z toho 73 v regionálním školství v kompetenci MŠMT (výchovné a diagnostické ústavy) a 14 ostatních přímo řízených organizací (výzkumné ústavy, instituty, knihovna, pedagogické muzeum, vzdělávací a konferenční centra). Vysokým školám zřízeným podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. v platném znění byly touto kapitolou poskytnuty neinvestiční prostředky v částce 25 517,0 mil Kč při meziročním růstu o 3,2 % (o 809,7 mil. Kč). Zbývajících 1 675,7 mil. Kč bylo veřejným vysokým školám poskytnuto z jiných kapitol státního rozpočtu. V roce 2008 působilo v ČR 26 veřejných vysokých škol, největší objem prostředků získala Univerzita Karlova – 3 195,8 mil. Kč a Masarykova univerzita – 2 099,5 mil. Kč. Dále bylo uvolněno na podporu výzkumu a vývoje 5 053,2 mil. Kč a na sociální stipendia 113,3 mil. Kč. Z celkového počtu 45 soukromých vysokých škol byla poskytnuta dotace Metropolitní univerzity Praha (1,3 mil. Kč), Vysoké školy v Plzni (5,1 mil. Kč a Vysoké školy zdravotnické (16,5 mil. Kč), dále byly soukromým školám poskytnuta ubytovací a sociální stipendia 35,1 mil. Kč. Účelové dotace příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele představovaly 85,9 mil. Kč a byly určeny na výzkum a vývoj úspěšným řešitelům

projektů z jiných resortů. Veřejným výzkumným institucím zřízeným státem, kraji a obcemi podle zákona č. 341/2005 Sb. kapitola MŠMT uvolnila 817,2 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo v roce 2008 příspěvkovým organizacím celkem **5 337 mil. Kč**, z toho 63,0 mil. Kč zřízeným subjektům, kde významnou část příspěvků tvořily prostředky na podporu služeb sociální péče (50,7 mil. Kč). Neinvestiční transfery vysokým školám činily 92,7 mil. Kč, z toho 15,3 mil. Kč na vědu a výzkum, 69,6 mil. Kč na společné programy ČR a EU a 7,9 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanost; neinvestiční transfery školským právnickým osobám byly poskytnuty ve výši 20,5 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, veřejným výzkumným institucím bylo převedeno 83,9 mil. Kč a veřejným zdravotnickým zařízením 17,9 mil. Kč, z toho na služby sociální péče 11,3 mil. Kč. Ostatním příspěvkovým organizacím byly poskytnuty transfery ve výši 5 059,1 mil. Kč, z toho rozhodující část 4 687,0 mil. Kč na služby sociální péče, dále 33,0 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 74,7 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 70,5 mil. Kč na sociální poradenství, 65,9 mil. Kč na sociální prevenci, 1,2 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči, na provoz sociálních služeb s místní a regionální úrovní 126,8 mil. Kč.

Na výzkum a vývoj poskytla **Akademie věd** částku **4 188 mil. Kč**, z toho 3 941,7 mil. Kč činily transfery veřejným výzkumným institucím zřízeným podle zákona č. 341/2005 Sb., vysokým školám 228,3 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 17,6 mil. Kč.

Grantová agentura České republiky na účelové neinvestiční prostředky příspěvkovým organizacím vynaložila **1 406 mil. Kč**, z toho 837,1 mil. Kč připadlo vysokým školám, 530,1 mil. Kč veřejným výzkumným institucím, kam se proti roku 2007 přesunula převážná část prostředků příspěvkových organizací jiných zřizovatelů, které čerpaly pouze 39,0 mil. Kč.

Ministerstvo kultury poskytlo příspěvky ve výši **3 603 mil. Kč**, z celku bylo čerpáno zřízenými příspěvkovými organizacemi 3 583,0 mil. Kč, které byly použity na provoz divadel (642,4 mil. Kč), muzeí (782,5 mil. Kč), galerií (414,7 mil. Kč), knihoven (484,2 mil. Kč), v rámci památkové péče získaly příspěvkové organizace 984,2 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo uvolněno 7,9 mil. Kč, z toho na kulturní aktivity 5,5 mil. Kč a na výzkum a vývoj 1,7 mil. Kč, atd.; veřejným výzkumným institucím bylo vyplaceno 11,7 mil. Kč, z toho Centru pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. světové války 7,8 mil. Kč, na výzkum a vývoj 2,1 mil. Kč, atd.

Ministerstvo životního prostředí vydalo celkem **1 671 mil. Kč** přímo zřízeným příspěvkovým organizacím připadlo 1 394,7 mil. Kč, kde kromě příspěvků

na činnost (1 018,4 mil. Kč) byly vynaloženy prostředky např. na Program péče o krajinu 34,4 mil. Kč, na institucionální podporu výzkumu a vývoje 84,4 mil. Kč, na financování programů 215,4 mil. Kč, na účelové prostředky na projekty výzkumu a vývoje 27,5 mil. Kč, na projekty EHP/Norsko 11,8 mil. Kč, OP Rozvoj lidských zdrojů 2,8 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo poukázáno celkem 53,0 mil. Kč, když bylo podpořeno mj. 36 projektů výzkumu a vývoje, veřejným výzkumným institucím 220,0 mil. Kč na institucionální (137,6 mil. Kč) a účelovou (82,5 mil. Kč) podporu výzkumu a vývoje, a ostatním příspěvkovým institucím 2,3 mil. Kč.

Ministerstvo zdravotnictví převedlo příspěvkovým a podobným organizacím celkem **1 539 mil. Kč**. Přímo řízeným organizacím kapitola uvolnila 1 377,7 mil. Kč, z toho pro fakulní nemocnice 251,3 mil. Kč, zdravotní ústavy 341,2 mil. Kč, doškolovací ústavy 180,9 mil. Kč, pro odborné léčebné ústavy 35,9 mil. Kč, na ostatní projekty výzkumu a vývoje ve zdravotnictví 505,3 mil. Kč, atd. Vysokým školám bylo vyplaceno 145,5 mil. Kč, z toho na výzkum a vývoj 140,8 mil. Kč, kde nebyla čerpána rozpočtovaná část prostředků ve výši 254,6 mil. Kč. Na plnění úkolů výzkumu a vývoje veřejným výzkumným institucím připadlo 14,0 mil. Kč (z toho na Fyziologický ústav AV 8,6 mil. Kč, na Ústav molekulární genetiky AV 2,9 mil. Kč, Biofyzikální ústav AV 1,7 mil. Kč, atd.) a ostatním příspěvkovým organizacím 2,0 mil. Kč.

Příspěvkové organizace **Ministerstva obrany** čerpaly **1 960 mil. Kč**, z toho 1 958,5 mil. Kč připadlo 9-ti zřízeným příspěvkovým organizacím (6-ti na úseku vojenského zdravotnictví, zdravotní rehabilitace, bytového a tepelného hospodářství a péče o nemovitý majetek, tři příspěvkové organizace plnily úkoly přípravy ke státní sportovní reprezentaci) a 1,2 mil. Kč veřejným vysokým školám na vojenský výzkum a vývoj.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** dosáhly **1 266 mil. Kč**. Zřízeným příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto 497,3 mil. Kč, z toho na příspěvek poskytnutý na úkoly vyplývající z předmětu činnosti a na účely a úkoly uložené nebo dohodnuté s ministerstvem bylo devíti organizacím vyplaceno 475,1 mil. Kč, příspěvek pro účely výzkumu a vývoje 17,3 mil. Kč, příspěvek na monitoring půd a vod v rámci nitrátové směrnice 4,4 mil. Kč, atd. Vysokými školami bylo čerpáno 107,1 mil. Kč, z toho na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 99,5 mil. Kč a zemědělskou a potravinářskou činnost 7,5 mil. Kč, atd. Veřejným výzkumným institucím kapitola poskytla 660,4 mil. Kč, z toho 624,9 mil. Kč na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj a 35,5 mil. Kč na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj. Ostatním

příspěvkovým organizacím bylo vyplaceno 1,1 mil. Kč zejména v oblasti zemědělského a lesnického výzkumu a vývoje (1,0 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla příspěvkovým a podobným organizacím přes **919 mil. Kč**, z toho svým 6-ti zřízeným organizacím na činnost 743,9 mil. Kč, vysokým školám 131,0 mil. Kč (85,7 mil. Kč na řešení projektů výzkumu a vývoje, 44,4 mil. Kč v rámci OP průmysl a podnikání na programy Klastry a Prosperita, atd.) a ostatním příspěvkovým apod. organizacím 31,9 mil. Kč, ostatním příspěvkovým organizacím 43,4 mil. Kč (z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 42,5 mil. Kč), atd.

Ministerstvo vnitra poukázalo přes **994 mil. Kč**, z toho 5-ti zřízeným příspěvkovým organizacím na činnost připadlo 990,3 mil. Kč a 3,1 mil. Kč činily výdaje spojené s výkonem předsednictví ČR v Radě EU. Ostatní příspěvkové organizace obdržely 220 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **589 mil. Kč**, z toho 548,3 mil. Kč připadlo zřízeným příspěvkovým organizacím (PO Česká centrála cestovního ruchu 373,9 mil. Kč Czech Tourism a PO Centrum pro regionální rozvoj ČR 174,4 mil. Kč). Dále bylo převedeno 29,0 mil. Kč vysokým školám (na výzkum a vývoj v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje 18,8 mil. Kč, na mezinárodní spolupráci v oblasti bydlení komunálních služeb a územního rozvoje 10,0 mil. Kč veřejným výzkumným institucím, atd.), veřejným výzkumným institucím 6,8 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 4,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** poskytla celkem **650,0 mil. Kč**, z toho připadlo 559,0 mil. Kč zřízeným příspěvkovým organizacím (Centru služeb pro silniční dopravu 104,0 mil. Kč a Ředitelství silnic a dálnic ČR 455,0 mil. Kč). Vysokým školám kapitola uvolnila 24,2 mil. Kč, veřejným výzkumným institucím 66,5 mil. Kč.

Příspěvky kapitoly **Ministerstvo zahraničních věcí** činily celkem **228 mil. Kč**, z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím 215,8 Kč (114,5 Kč Česká centra, 26,0 mil. Kč Kancelář generálního komisaře EXPO, 32,0 mil. Kč Diplomatický servis a 13,6 mil. Kč Zámek Štířín, apod.) a vysokým školám bylo poukázáno přes 12,5 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky zřízeným příspěvkovým organizacím poskytla kapitola **Kancelář prezidenta republiky** ve výši přes **162 mil. Kč**, z toho PO Lesní správa Lány připadly 20,2 mil. Kč a PO Správa Pražského hradu 142,2 mil. Kč.

2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č. 36

v mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost	Státní rozpočet 2008		Skutečnost	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
	2007	schválený	po změnách	2008			
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	78 279	84 899	90 916	91 896	101,1	117,4	13 617
z toho:							
- neinvestiční transfery státním fondům	30 649	36 922	43 358	34 619	79,8	113,0	3 970
z toho: SZIF (MZe)	26 952	36 992	36 990	28 411	76,8	105,4	1 459
SFDI (MD)	3 661	0	5 610	5 510	98,2	150,5	1 849
- transfery fondům soc. a zdrav. pojištění	47 476	47 749	47 268	47 268	100,0	99,6	-208
z toho: platby státu za st. pojištění	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206

Neinvestiční transfery státním fondům

Neinvestiční transfery státním fondům byly v roce 2008 ve státním rozpočtu zahrnuty v částce 37,0 mld. Kč pro Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) při předpokládaném meziročním rozpočtovém růstu o 9,4 % (o 3,2 mld. Kč); proti skutečnosti se měly zvýšit o 20,7 % (o 6,3 mld. Kč). K 31. 12. 2008 byl rozpočet navýšen celkem téměř o 6,4 mld. Kč, a to z 86,6 % na neinvestiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI), rozpočet neinvestičních transferů pro SZIF byl naopak snížen o 2,5 mil. Kč. **Čerpání** dosáhlo celkem **34,6 mld. Kč**, tj. 79,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu výdajů o 13,0 % (téměř o 4,0 mld. Kč).

Převod neinvestičních prostředků kapitoly **Ministerstvo zemědělství Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** dosáhl celkové výše 28,4 mld. Kč, tj. 76,8 % rozpočtu po změnách, z toho 1,0 mld. Kč činily prostředky na krytí správních výdajů fondu, tj. plná výše rozpočtu, 180 mil. Kč prostředky na marketingovou činnost fondu a zbývající neinvestiční prostředky byly určeny na financování programů Společné zemědělské politiky*) (celkové výdaje na SZP v roce 2008, tj. vč. investičních, činily 28,5 mld. Kč). Dále byly prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo dopravy** poskytnuty neinvestiční prostředky ve výši **5,5 mld. Kč** (98,2 % rozpočtu po změnách, ve schváleném rozpočtu na rok 2008 nebyly žádné prostředky v této oblasti stanoveny) **Státnímu fondu dopravní infrastruktury** zejména na vyrovnání deficitu příjmů a výdajů jeho rozpočtu v roce 2008. Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla finanční prostředky **Státnímu fondu České republiky pro podporu a rozvoj české**

*) Podrobné údaje o Společné zemědělské politice jsou uvedeny v části VI. Zprávy.

kinematografie ve výši **48 mil. Kč** (z rezervního fondu), které byly určeny zejména na distribuci kinematografických děl a na propagaci české kinematografie. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedlo téměř **60 mil. Kč Státnímu fondu životního prostředí** v rámci programu 115 150 Technická asistence OP Životní prostředí 54,7 mil. Kč a programu 215 210 Podpora ochrany životního prostředí a nakládání s odpady 5,0 mil. Kč; dále tomuto fondu bylo na základě usnesení vlády č. 1625/2008 poskytnuto 500 mil. Kč z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky Výdaje na spolufinancování programů EU na zvýšené spolufinancování vzniklých kurzových ztrát u vybraných projektů Fondu soudržnosti v sektoru životního prostředí. **Ministerstvo pro místní rozvoj** svým rozhodnutím č. 16/2008 poskytlo jednorázovou dotaci **90,3 mil. Kč Státnímu fondu rozvoje bydlení** k převodu do ČMZRB s účelovým určením na úrokové dotace na program podpory rekonstrukcí panelových bytových domů Panel.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu na veřejné zdravotní pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (tzv. státní pojištěnce, tj. nevýdělečně činné osoby uvedené v zákoně č. 48/1997 Sb. v platném znění). Zákon o státním rozpočtu na rok 2008 vyčlenil na tyto výdaje 47,7 mld. Kč při meziročním růstu o 1,1 % (o 535 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 0,5 % (o 252 mil. Kč) proti skutečnosti 2007. Ze státního rozpočtu bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění převedeno téměř **47,3 mld. Kč** (100,0 % rozpočtu sníženého o 476 mil. Kč), tj. přibližně stejný objem prostředků jako v roce 2007, resp. o 0,4 % (o 206 mil. Kč) méně. Pro rok 2008 byla platba státu za dotčenou osobu a měsíc stanovena na 677,- Kč*); v porovnání s rokem 2007 došlo k jejímu snížení o 3,- Kč, když vzhledem k relativně vyrovnanému rozpočtu veřejného zdravotního pojištění bylo od 1.1.2008 v rámci stabilizace veřejných rozpočtů zrušeno navýšení vyměřovacího základu přepočítacím koeficientem.

V rámci této skupiny výdajů jsou zahrnuty i prostředky poskytované z rozpočtu **Ministerstva obrany** Vojenské zdravotní pojišťovně. Dvěma fondům této pojišťovny (fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a fondu pro úhradu preventivní péče),

---

*) U důchodů starobních, plných a částečných invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.8.2008 se od splátky splatné po 31.7.2008 zvyšuje základní výměra důchodu o 470,- Kč měsíčně na 2 170 Kč měsíčně.

zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., byly převedeny finanční prostředky ve výši **15,6 mil. Kč** tj. 100 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 10,3 % (o 1,8 mil. Kč).

2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně se podílely na běžných výdajích schváleného rozpočtu 12,7 %, resp. 123,9 mld. Kč s předpokladem meziročního navýšení o 2,6 % (o 3,2 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2007 a o 2,8 % (o 3,4 mld. Kč) proti skutečnosti 2007. **Čerpáno** bylo celkem **119,3 mld Kč**, tj. 12,2 % všech běžných výdajů, plněno bylo na 97,5 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 1,0 % (o 1,2 mld. Kč). Z celku obce obdržely úhrnem 45,9 mld. Kč a kraje 72,8 mld. Kč.

Tabulka č. 37

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	4	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	120 441	123 856	122 361	119 263	97,5	99,0	-1 178
z toho:							
- obcím	43 040	44 233	46 959	45 887	97,7	106,6	2 847
v tom: souhrnný dotační vztah	9 170	9 426	9 426	9 426	100,0	102,8	256
účelové dotace	33 870	34 807	37 533	36 461	97,1	107,6	2 591
z toho: sociální dávky*)	22 442	24 147	24 594	24 002	97,6	107,0	1 560
- krajům	77 189	79 623	73 921	72 839	98,5	94,4	-4 350
v tom: souhrnný dotační vztah	1 124	1 118	1 118	1 118	100,0	99,5	-6
účelové dotace	76 065	78 505	72 803	71 720	98,5	94,3	-4 345

*) ve sloupcích skutečnost 2007 a skutečnost 2008 jsou uvedeny transfery kapitoly MPSV obcím prostřednictvím krajů; skutečně bylo obcemi vyplaceno na sociální dávky v roce 2007 celkem 21 679 mil. Kč a v roce 2008 celkem 23 536 mil. Kč.

Neinvestiční transfery územním rozpočtům poskytované **v rámci souhrnného dotačního vztahu** návazně na přílohy č. 6 až 9 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2008 činily **10,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,4 % (o 251 mil. Kč) a s vždy 100 % plněním rozpočtu. Z toho **obcím**, vč. hl. m. Prahy, bylo uvolněno **9,4 mld. Kč**, tj. o 2,8 % (o 256 mil. Kč více než v roce 2007; finanční prostředky byly poskytovány jako příspěvky na výkon státní správy (téměř 7,7 mld. Kč) a na školství (1,5 mld. Kč), jako dotace na vybraná zdravotnická zařízení (38 mil. Kč) a na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím (225 mil. Kč). **Kraje** v rámci souhrnného dotačního vztahu čerpaly **1,1 mld. Kč** při meziročním poklesu o 0,5 % (o 5,2 mil. Kč); prostředky byly použity jako příspěvek na výkon státní správy, který v roce 2007 zahrnoval i příspěvek na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí - po jeho odečtení meziroční nárůst výdajů na příspěvek na výkon státní správy činil 4,7 % (49,8 mil. Kč). Krajům, obcím a hl. m. Praze v rámci souhrnného dotačního vztahu byly finanční prostředky uvolňovány z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**.

Neinvestiční transfery obcím a krajům **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) dosáhly celkem více než **108,2 mld. Kč**, tj. 98,0 % rozpočtu po změnách a meziročně se snížily o 1,6 % (o 1,8 mld. Kč). Z celku **obce** obdržely **36,5 mld. Kč** (vč. transferů na sociální dávky), tj. 97,1 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 7,6 % (o 2,6 mld. Kč), **kraje** získaly **71,7 mld. Kč** (98,5 % rozpočtu po změnách) při meziročním poklesu o 5,7 % (o 4,3 mld. Kč) a **regionální rady regionů soudržnosti** získaly celkem **468 mil. Kč** (33,4 % dodatečně rozpočtovaných prostředků) při meziročním růstu o 174,6 % (o 298 mil. Kč).

Největší objem prostředků v rámci neinvestičních účelových dotací obcím a krajům (72,5 %) byl poskytnut kapitolou **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – 78,4 mld. Kč**. Z toho podle zákona 561/2004 Sb. na přímé vzdělávací náklady školám a školským zařízením zřizovaným obcemi prostřednictvím krajských úřadů bylo uvolněno 42,5 mld. Kč při meziročním růstu o 1,5 % (o 638 mil. Kč) a školám, předškolním a školským zařízením zřizovaným kraji 29,5 mld. Kč při meziročním navýšení o 0,6 % (o 167 mil. Kč). Dotace soukromému školství pro 589 organizací byly poskytnuty prostřednictvím krajů ve výši téměř 3,9 mld. Kč při meziročním růstu o 7,2 % (o 265 mil. Kč). Další neinvestiční prostředky z této kapitoly byly poskytnuty na rozvojové programy (např. zvýšení nenárokových a motivačních složek platů nebo na asistenty pedagogů) prostřednictvím krajů 652 mil. Kč, na programy protidrogové prevence 7,4 mil. Kč, na programy prevence proti kriminalitě 7,7 mil. Kč, na projekty integrace romské komunity 8,2 mil. Kč, na pořádání různých soutěží 25,3 mil. Kč, na grantové projekty přijaté v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů 135 mil. Kč a na projekty v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 1 524 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery územním rozpočtům kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** v roce 2008 dosáhly téměř **25,4 mld. Kč**, tj. 5,1 mld. Kč méně než v roce 2007 (vzhledem k přijetí řady změn v rozpočtovém zatřídění dotací na sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb. poskytované z rozpočtu kraje podle konečného příjemce, nejsou tyto výdaje meziročně srovnatelné). Obcím kapitola poskytla celkem 25,0 mld. Kč, z toho 24,0 mld. Kč představovaly transfery na sociální dávky*) (dávky v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách). Dále byly obcím uvolněno na povinné pojištění pěstounů (2,7 mil. Kč), na příspěvek pro děti vyžadující okamžitou pomoc (100,0 mil. Kč), na společné programy ČR a EU 84,6 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 742,3 mil. Kč a služby sociální péče 55,7 mil. Kč, atd. Neinvestiční transfery krajům

---

*) podrobněji viz část III./2.1. Zprávy

kapitola MPSV poskytla kapitola 382,8 mil. Kč, na příspěvek zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc 46,8 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 13,5 mil. Kč, na služby sociální péče a sociální prevence 1,7 mil. Kč a na inspekci sociálních služeb 9,5 mil. Kč.

Prostřednictvím kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo účelově územním samosprávným celkům poukázáno **1,6 mld. Kč**, z toho obcím připadlo 1,5 mld. Kč a krajům 105 mil. Kč. Z celku bylo poskytnuto 717,9 mil. Kč na dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí, 206,0 mil. Kč připadly na navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl.m. Prahu, 115,4 mil. Kč představovaly výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy, 42,5 mil. Kč prostředky na řešení aktuálních problémů územních celků, 45 mil. Kč financování provozu ochranných systémů podzemních vod, 13,1 mil. Kč správní výdaje na systém dávek státní sociální podpory, 50,0 mil. Kč dofinancování příspěvku na výkon státní správy pro obce s pověřeným obecním úřadem, atd.

Ministerstvo pro místní rozvoj krajům, obcím a regionálním radám regionů soudržnosti uvolnilo celkem téměř **2,2 mld. Kč** neinvestičních prostředků. Obce získaly 863,0 mil. Kč a kraje 860,4 mil. Kč. Prostředky byly použity zejména v rámci společných programů ČR a EU např. na SROP - společný regionální operační podprogram EU – č. 21711A celkem 820,0 mil. Kč, OP Praha Adaptabilita – program č. 11721A celkem 120,8 mil. Kč, OP Praha Konkurenceschopnost celkem 38,4 mil. Kč. Dále byly prostředky použity na program Povodně 2006 – Obnova obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou (281,6 mil. Kč), dále na programy Podpora regenerace panelových sídlišť (4,7 mil. Kč), Podpora regionálního rozvoje (57,8 mil. Kč), atd. Kromě výše uvedených prostředků kapitola poskytla 460,0 mil. Kč regionálním radám soudržnosti.

Ministerstvo kultury vyplatilo územním samosprávným celkům **462,0 mil. Kč**, z toho na obce připadlo 39,4 mil. Kč a na kraje 66,6 mil. Kč. Z celku bylo vyplaceno na plnění programů Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (143,2 mil. Kč), Záchrana architektonického dědictví (69,2 mil. Kč), Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (58,4 mil. Kč), Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (64,7 mil. Kč), Kulturní aktivity (37,1 mil. Kč), Havarijní střešní program (13,8 mil. Kč), Veřejné informační služby knihoven (21,6 mil. Kč), atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo celkem **184,9 mil. Kč**, Z celku bylo obcím poskytnuto 170,6 mil. Kč, z toho v rámci lesního hospodářství 165,4 mil. Kč obcím (z toho 152,4 mil. Kč na správu a 9,7 mil. Kč na pěstební činnost), na podporu vodního hospodářství 3,7 mil. Kč a na podporu agropotravinářského komplexu 1,5 mil. Kč. Kraje obdržely celkem 14,3 mil. Kč, z toho na podporu celospolečenské funkce lesů 13,6 mil. Kč, atd.

Ministerstvo vnitra uvolnilo **180,8 mil. Kč**, z toho obcím celkem 78,1 mil. Kč na provoz kontaktních míst Czech Point (51,0 mil. Kč), na prevenci kriminality 13,9 mil. Kč, na integraci azylantů v oblasti bydlení (8,8 mil. Kč), na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území (2,3 mil. Kč), na koncepci integrace cizinců 1,5 mil. Kč, atd. Kraje obdržely celkem 102,7 mil. Kč, z toho 99,5 mil. Kč činily výdaje jednotek dobrovolných hasičů a 3,9 mil. Kč prevence kriminality.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo veřejným rozpočtům územní úrovně celkem **103,9 mil. Kč**, z toho obcím 83,9 mil. Kč a krajům 19,1 mil. Kč. Z celku bylo uvolněno na Program péče o krajinu (24,0 mil. Kč), na příspěvky ZOO (35,9 mil. Kč), na programy Kompenzace ztrát obcí na území národních parků (5,6 mil. Kč), Revitalizace říčních systémů – povodně 2,7 mil. Kč, Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny (3,2 mil. Kč), Podpora udržitelného využívání zdrojů energie (6,5 mil. Kč), na OP Rozvoj lidských zdrojů (23,1 mil. Kč), atd.

Kapitolou **Úřad vlády** byly převedeny prostředky ve výši **20,0 mil. Kč**, z toho obcím přes 10,6 mil. Kč a krajům 9,4 mil. Kč. Z celku 1,1 mil. Kč na prevenci před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami (obcím 920 tis. Kč a krajům 170 tis. Kč), dále bylo krajům na výkon funkce krajských romských koordinátorů uvolněno 4,2 mil. Kč, pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků 5,0 mil. Kč a na záležitosti související s romskou komunitou obcí 9,7 mil. Kč.

Ministerstvo obrany převedlo územním celkům **13,7 mil. Kč**, z toho obcím 10,3 mil. Kč na opravy a rekonstrukci válečných hrobů, pomníků a památníků (37-ti obcím a městům). Dále Olomoucký kraj získal 3,4 mil. Kč na zabezpečení provozu Základní školy města Libavá, kterou navštěvují žáci, jimž byl povolen pobyt na území vojenského újezdu Libavá.

Také další kapitoly uvolnily neinvestiční prostředky obcím a krajům, např. **Ministerstvo zdravotnictví** převedlo územním rozpočtům celkem **6,8 mil. Kč**, z toho 3,2 mil. Kč na zdravotnické vzdělávací programy a 3,0 mil. Kč na výměnu oken v

Bohumíně, atd., **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo krajům a obcím neinvestiční prostředky v částce **5,9 mil. Kč**, dále **Ministerstvo dopravy** poskytlo celkem **1,6 mil. Kč** prostředků fondu TEN – projekt Connect, podprogram Inteligentní dopravní systémy.

2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu

Financování zahraničních úvěrů

Výdaje spojené s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly čerpány ve výši **36,7 mil. Kč**, tj. na 89,8 % rozpočtu. Týkaly se pouze poplatků na správu a vedení účtů vládních úvěrů; v souladu s uzavřenými smlouvami se jednalo o paušální úhrady ve prospěch ČNB (12,7 mil. Kč) a ČSOB (24,0 mil. Kč), které byly uvolňovány čtvrtletně. Dosažená úspora 4,2 mil. Kč vznikla z důvodu snížení paušálních odměn u obou bank (u ČNB od 1. července 2008 a u ČSOB od 1. října 2008).

Státní podpora stavebního spoření

Na žádosti o roční zálohy státní podpory podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů, za rok 2007 (tzv. 2. a 3. kolo 2007) a žádosti o roční zálohy státní podpory pro účastníky, kteří ukončili stavební spoření v 1. pololetí 2008 (tzv. 1. kolo 2008) **poukázalo** Ministerstvo financí stavebním spořitelnám v roce 2008 celkem **14 220 mil. Kč**, tj. v souladu s rozpočtem po změnách a o 5,2 % (o 780 mil. Kč) méně než činil předpoklad v zákonu o státním rozpočtu na rok 2008. Meziročně se tyto výdaje snížily o 5,0 % (o 756+ mil. Kč), což souviselo zejména s poklesem celkového počtu smluv o stavebním spoření ve fázi spoření, a to tzv. starých smluv (uzavřených podle právní úpravy platné do 31.12.2003 s maximální státní podporou 4 500,- Kč). Celkový počet smluv ve fázi spoření dosáhl k 31.12.2008 celkem 5 071 tis., tj. o 62 tis. smluv méně než bylo vykázáno k 31.12.2007.

Z celkového počtu smluv ve fázi spoření k 31.12.2008 bylo evidováno 2 181 tis. tzv. nových smluv, tj. smluv uzavřených po 1.1.2004 s maximální výší roční státní podpory 3 000,- Kč. V roce 2008 bylo uzavřeno téměř 705 tis. nových smluv a průměrná cílová částka u nově uzavřených smluv občany dosáhla 303 tis. Kč. Proti roku 2007 bylo uzavřeno o 126 tis. smluv více (vliv reklamní kampaně stavebních spořitelien a veřejně diskutovaných možných změn ve stavebním spoření). Počet smluv, u kterých byla navýšena cílová částka v roce 2008 proti roku 2007 stoupl

o 53 tis. Dále pokračuje trend v poklesu celkového počtu smluv ve fázi spoření (v roce 2003 např. počet smluv činil 6 301 tis., v roce 2008 celkem 5 071 tis. smluv) i v poklesu čerpání státního příspěvku od roku 2005 (viz tabulka).

	mil. Kč				
rok	2004	2005	2006	2007	2008
čerpání státní podpory stavebního spoření	15 337	16 086	15 772	14 976	14 220

Státní příspěvek k penzijnímu připojištění

V roce 2008 **vyplatilo** Ministerstvo financí podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, penzijním fondům na základě jejich žádostí celkem **4 992 mil. Kč**. Schválený rozpočet na rok 2008 počítal na výplatu státního příspěvku s částkou 5,1 mld. Kč, rozpočet byl v průběhu roku snížen o 90,5 mil. Kč. Čerpáno 98,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 10,3 % (o 465 mil. Kč). Dynamika vývoje čerpání v roce 2008 zachovala vývoj předchozích let, k nárůstu výdajů došlo v důsledku neustále se zvyšujícího počtu uzavřených smluv o penzijním připojištění (meziroční navýšení v roce 2008 proti roku 2007 činilo téměř 225,5 tis. smluv, na které byl vyplacen státní příspěvek) a v důsledku růstu průměrného měsíčního státního příspěvku. K udržení tempa růstu dochází v důsledku stabilního trhu penzijního připojištění, aktivní politiky penzijních fondů i státu (daňové odpočty), stále důvěry obyvatelstva v tento produkt a zvyšujícího se podílu příspěvku zaměstnavatelů.

	mil. Kč				
rok	2004	2005	2006	2007	2008
čerpání státního příspěvku k penzijnímu připojištění	3 124	3 573	4 038	4 527	4 992

Státní podpora hypotečního úvěrování

Účelem programu státní podpory hypotečního úvěrování je zvýšení dostupnosti dlouhodobých úvěrů poskytovaných komerčními bankami na výstavbu domů a bytů a pomoc mladým lidem do 36 let zvýšením dostupnosti staršího vlastnického bydlení. Tato podpora je poskytována formou úrokové dotace, která se vztahuje k hypotečnímu úvěru nebo jeho části do výše 800 mil. Kč v případě pořízení bytu, resp. 1,5 mil. Kč v případě pořízení rodinného domu, maximálně po dobu 10 let a je realizována prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj**.

V roce 2008 vzhledem k výši úrokových sazeb (méně než 5 %) byla státní podpora pro smlouvy uzavřené v roce 2008 nulová. Přesto bylo uzavřeno 280 nových smluv, jednalo se však o smlouvy, kdy nárok na výplatu státní podpory vznikl v předchozích letech podle nařízení vlády č. 33/2004 Sb. a č. 249/2002 Sb. Státní rozpočet na rok 2008 počítal pro tuto formu podpory bytové výstavby s částkou 63,5 mil. Kč. Skutečně **vyčerpáno bylo 24,0 mil. Kč**, tj. 37,8 % rozpočtu (úspora 39,5 mil. Kč) při meziročním poklesu o 68,7 % (o 52,1 mil. Kč). Z celku bylo poskytnuto 20,9 mil. Kč osobám mladším 36 let a 2,4 mil. Kč ostatnímu obyvatelstvu, zbytek čerpaly obce (659 tis. Kč), bytová družstva (76 tis. Kč) a právnické a fyzické osoby podnikající v bytové výstavbě. V roce 2007 v době sestavování rozpočtu se průměrná úroková sazba pohybovala blízko pod 5 %, proto se počítalo s možností vyhlášení podpory pro rok 2008 ve výši 1 % bodu, nakonec tato sazba skončila těsně pod 5% hranicí, a tak na rok 2008 byla vyhlášena nulová podpora. Dále k nižšímu čerpání rozpočtu došlo vzhledem k nárůstu výpovědí smluv o úvěru ze strany příjemců státní podpory v důsledku její nulové úrovně i pro aktualizované smlouvy.

Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (individuální a družstevní bytová výstavba, půjčky mladým manželům), byla v roce 2008 rozpočtována ve výši téměř 297,6 mil. Kč a vzhledem k tomu, že rozpočtované prostředky plně nepokryly požadovanou potřebu, byly navýšeny o 75,9 mil. Kč z prostředků v rozpočtu určených na investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost. Hrazeno v celkovém objemu bylo **373,5 mil. Kč**, tj. 100 % rozpočtu po změnách, resp. 125,5 % schváleného rozpočtu, při meziročním růstu o 31,1 % (o 88,5 mil. Kč). Z celku bylo České spořitelně, a.s. v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu poskytnuto 202,1 mil. Kč a v souvislosti s půjčkami mladým manželům 12,4 mil. Kč a ČSOB, a.s. v souvislosti s úvěry na družstevní bytovou výstavbu 159,0 mil. Kč.

Výše úhrady majetkové újmy souvisela zejména s tím, že při přípravě státního rozpočtu na rok 2008 byla použita pohyblivá sazba PRIBOR 6M ve výši 2,96 %, ale skutečný průměr denních fixingů PRIBOR 6M za rok 2008 činil 4,11 %.

Majetková újma, která vzniká peněžním ústavům v souvislosti s dříve poskytnutými úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby, je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.

Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru

Ve schváleném státním rozpočtu 2008 byla rozpočtována položka Převod do fondu státních záruk ve výši 8 477 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že v březnu 2008 došlo po přijetí zákona č. 26/2008 Sb. (novela rozpočtových pravidel) podle očekávání ke **zrušení fondu státních záruk**, byl rozpočtovým opatřením snížen převod prostředků do tohoto fondu z kapitoly Všeobecná pokladní správa v plné rozpočtové výši a současně byly zvýšeny rozpočtové položky Realizace státních záruk (5 188 mil. Kč, rozpočet byl v průběhu roku dále změněn na 4 116 mil. Kč), Úhrada závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty (404 mil. Kč) a Realizace státních záruk za úvěry ČMZRB (2 885 mil. Kč). Zůstatek fondu státních záruk k 1.1.2008 činil 4 876 mil. Kč, k termínu zrušení fondu bylo vyčerpáno 1 050 mil. Kč, nevyčerpaný zůstatek 3 825 mil. Kč byl převeden na příjmový účet kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Přehled realizovaných záruk a pohledávek z realizovaných záruk ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 38

Realizace státních záruk	rozpočet 2008 po změnách*)	skutečnost 2008			mil. Kč nevyčerpano
		jistina	úrok	celkem	
Správa železniční dopravní cesty s.o.	4 520	1 961	1 140	3 101	1 419
z toho: úhrady podle zákona č. 77/2002 Sb.	404	60	324	384	20
ČNB za IPB-ČSOB	52	52	0	52	0
Úvěry přijaté ČMZRB od EIB	2 885	1 775	1 180	2 955	-70
C e l k e m	7 457	3 788	2 320	6 108	1 349

Vlastní realizace státních záruk se v roce 2008 týkala zejména státní organizace **Správa železniční dopravní cesty (SŽDC)**, v jejímž případě se jednalo téměř o všechny platby ze státem garantovaných úvěrů a realizace z prostředků státního rozpočtu dosáhla úhrnné hodnoty **2 717,8 mil. Kč** (splátky poskytnuté na železniční koridory I. a II.). Vedle toho byly formou realizace státní záruky uhrazeny splatné části jistin a příslušenství z původně komerčních úvěrů, které na SŽDC přešly na základě zákona č. 77/2002 Sb. z původního dlužníka (České dráhy, s.o.) a které jsou ze zákona garantovány státem, s.o.), ve výši u **383,7 mil. Kč**. V rámci nestandardních státních záruk bylo uhrazeno téměř **51,5 mil. Kč** ve prospěch ČNB na základě záloh vyplacených k pokrytí ztrát strategického investora IPB.

Kromě toho byly na základě zvláštního režimu jako jistá forma realizace státních záruk hrazeny ve výši **2 954,4 mil. Kč** závazky ze splatných částí jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer vystupuje ČMZRB (financování dopravní infrastruktury, např. dálnice D5,

silnice E I a E II, opravy silnic a dálnic, výstavba čističek odpadních vod, odstraňování následků povodní, atd.) Přestože se v těchto případech v podstatě jednalo o jistou formu realizace státních záruk, platí pro ně na základě příslušných smluvních dokumentů zvláštní režim. V roce 2008 nebyly poskytnuty žádné nové státní záruky.

Na **půjčky a návratné finanční výpomoci** bylo pro rok 2008 v kapitole VPS celkem vyčleněno **1,8 mld. Kč**, které souvisely s vypořádáním tzv. plynárenských VIA, které vychází z předpokládané výše údajně neuhrazených daňových povinností českého subjektu, který na území Ruské federace realizoval výstavbu objektů plynárenského průmyslu vč. infrastruktury. Protože ruská strana nebyla schopna konkretizovat své požadavky, **nebyl** tento rozpočtový výdaj **realizován**.

Výdaje na volby

V průběhu roku 2008 se na území České republiky konaly nové volby do zastupitelstev obcí (29. března, 28. června a 6. září), řádné volby do zastupitelstev krajů (17. - 18. října) a volby do 1/3 Senátu Parlamentu ČR (s jednou výjimkou vždy dvoukolově: 17. - 18. října a 24. - 25. října). Ve schváleném rozpočtu na rok 2008 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty výdaje na volby ve výši 586,0 mil. Kč, ze kterých bylo k dalšímu čerpání uvolněno celkem 564,4 mil. Kč, z toho Ministerstvu vnitra 132,9 mil. Kč, Českému statistickému úřadu 83,6 mil. Kč a územně samosprávným celkům 347,8 mil. Kč. Ministerstvo vnitra poskytlo 95,9 mil. Kč (63,8 mil. Kč na volby do zastupitelstev obcí a 32,1 mil. Kč na volby do 1/3 Senátu) zejména na tisk volebních lístků a volebních materiálů, služby telekomunikací a radiotelekomunikací, na mzdové a související výdaje příslušníků Policie ČR, atd. Na úhradu nákladů spojených se zpracováním výsledků voleb v roce 2008 vynaložil Český statistický úřad téměř 74,6 mil. Kč, z toho na nové volby do zastupitelstev obcí 1,6 mil. Kč, na řádné volby do zastupitelstev krajů 55,4 mil. Kč a na volby do 1/3 Senátu 17,5 mil. Kč. Výdaje územních samosprávných celků v rozsahu nezbytném pro organizačně technické zabezpečení voleb do 1/3 Senátu a voleb do zastupitelstev krajů dosáhly v předběžné výši celkem 309,7 mil. Kč a výdaje na volby do zastupitelstev obcí 332 tis. Kč (částky jsou předmětem finančního vypořádání). Kromě toho bylo z kapitoly Ministerstvo obrany uvolněno 107 tis. Kč na krytí výdajů při zajištění voleb, které vznikly újezdním úřadům vojenských újezdů Boletce, Hradiště, Libavá, Brdy a Březina. **Výdaje na volby** v roce 2008 činily v souhrnu **519,4 mil. Kč**, z toho výdaje na volby do 1/3 Senátu 50,5 mil. Kč a volby do územně samosprávných celků přes 468,8 mil. Kč.

Výdaje na zajištění příprav a výkonu předsednictví České republiky v Radě EU

Při přípravě státního rozpočtu na rok 2008 bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa (VPS) převedeno na základě vládního usnesení ze dne 27. června 2007 č. 741 celkem 700 mil. Kč do rozpočtů jednotlivých kapitol. Kapitoly si dále vyčlenily v rámci limitu výdajů kapitoly prostředky určené k financování příprav na předsednictví ČR v Radě EU (CZ PRES) v celkové výši 411,8 mil. Kč, tj. celkem bylo pro účely přípravy na CZ PRES rozpočtováno 1 111,8 mil. Kč. V průběhu roku 2008 byly na základě vládního usnesení č. 406 ze dne 16. dubna 2008 převedeny z kapitoly VPS, položky Vládní rozpočtová rezerva, prostředky Ministerstvu vnitra určené na bezpečnostní zajištění CZ PRES ve výši 147,1 mil. Kč. V průběhu roku docházelo ještě i k dalším pohybům na specifickém ukazateli „Výdaje na přípravu předsednictví ČR v Radě EU“. Celkem tedy měly kapitoly v roce 2008 vyčleněny v rozpočtu po změnách na uvedeném specifickém ukazateli částku 1 261,7 mil. Kč.

Během roku byly v řadě kapitol uvolněny prostředky z rezervních fondů pro účely financování přípravy na CZ PRES v celkové výši 80 mil. Kč. Po zohlednění všech změn a prostředků převedených z rezervních fondů disponovaly kapitoly v roce 2008 pro účely CZ PRES prostředky v celkové výši 1 341,7 mil. Kč.

Z těchto prostředků bylo za rok 2008 **vyčerpáno** na přípravu na CZ PRES celkem 1 014 361 tis. Kč, tj. cca 76 % vyčleněných prostředků. Jedná se o obdobné čerpání jako v roce 2007, kdy bylo vyčerpáno 70 % prostředků. Ze zbylých prostředků ve výši 327 370 tis. Kč mohou resorty využít v roce 2009 pro účely CZ PRES celkem 304 149 tis. Kč prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů.

Prostředky byly použity zejména na investiční nákupy a nákup služeb, výdaje související se zajištěním CZ PRES v zahraničí, osobní výdaje a na výdaje na organizaci zasedání (v této položce jsou rovněž zahrnuty výdaje na bezpečnost, které jsou největší samostatnou výdajovou položkou).

Přehled prostředků určených na přípravu na předsednictví ČR v Radě EU dle rozpočtových kapitol ukazuje následující tabulka:

Přehled prostředků určených na přípravu na předsednictví ČR v Radě EU dle rozpočtových kapitol (v tis. Kč)

Kapitola	Rozpočované prostředky v roce 2008				Prostředky uvolněné z RF	Celkem k dispozici	Čerpání prostředků za rok 2008		Nároky	Nároky snížené o nevyčerpané prostředky uvolněné z RF v 2008	Čerpání mzdových prostředků v roce 2008 v tis. Kč		
	z VPS	z kapitoly	celkem v kapitole ¹	rozpočet po změnách			v tis. Kč	v %			Platy zaměstnanců	Ostatní platby za provedenou práci	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem a přiděl do FKSP
Úřad vlády České republiky	271 983	28 472	300 455	303 955	23 828	327 783	228 417	69,7%	99 366	99 122	18 423	7 760	8 523
z toho MVEZ	268 795	0	268 795	272 295	23 828	296 123	197 856	66,8%	98 267	98 023	16 107	5 000	6 696
Ministerstvo zahraničních věcí	246 422	37 666	284 088	288 404	11 224	299 628	254 133	84,8%	45 495	42 116	35 655	0	13 168
Ministerstvo obrany	2 074	8 336	10 410	10 410	0	10 410	3 627	34,8%	6 783	6 783	367	0	126
Národní bezpečnostní úřad	533	150	683	683	147	830	825	99,4%	5	5	389	0	144
Ministerstvo financí	9 558	22 247	31 805	29 085	5 808	34 893	26 489	75,9%	8 404	4 633	9 700	1 356	4 017
Ministerstvo práce a sociálních věcí	3 703	46 955	50 658	50 658	3 111	53 769	25 622	47,7%	28 147	24 978	10 661	325	4 056
Ministerstvo vnitra	216 206	46 673	262 879	262 879	18 606	281 485	232 603	82,6%	48 882	38 961	8 431	0	3 101
z toho ISS	11 433	0	11 433	11 433		11 433	16 508	144,4%	-5 075	0			
z toho bezpečnostní opatření	193 613	0	193 613	193 613		193 613	169 401	87,5%	24 212	0			
Ministerstvo životního prostředí	14 551	32 609	47 160	46 142	634	46 776	30 795	65,8%	15 981	15 347	8 624	579	3 184
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 216	8 516	9 732	9 732	1 303	11 035	5 311	48,1%	5 724	5 724	788	0	280
Ministerstvo průmyslu a obchodu	12 525	55 233	67 758	67 412	0	67 412	40 966	60,8%	26 446	26 446	16 339	0	6 045
Ministerstvo dopravy	2 141	9 769	11 910	11 910	478	12 388	4 363	35,2%	8 025	7 547	1 837	0	673
Český telekomunikační úřad	0	1 447	1 447	1 447	0	1 447	1 039	71,8%	408	408	182		68
Ministerstvo zemědělství	39 803	51 330	91 133	89 854	1 270	91 124	84 649	92,9%	6 475	6 475	30 338		10 848
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 391	14 238	18 629	18 629	1 883	20 512	15 655	76,3%	4 857	3 983	4 895	82	1 840
Ministerstvo kultury	5 622	5 431	11 053	11 053	1 158	12 211	8 108	66,4%	4 103	4 093	3 291	201	1 218
Ministerstvo zdravotnictví	3 173	2 500	5 673	6 240	2 188	8 428	7 360	87,3%	1 068	340	2 282	253	932
Ministerstvo spravedlnosti	6 988	19 333	26 321	26 321	7 227	33 548	25 873	77,1%	7 675	7 674	8 409	64	2 993
Úřad pro ochranu osobních údajů	590	2 480	3 070	3 070	589	3 659	2 153	58,8%	1 506	1 506	488	0	184
Úřad průmyslového vlastnictví	1 850	1 840	3 690	3 690	0	3 690	3 197	86,6%	493	493	1 349	0	498
Český statistický úřad	1 727	8 936	10 663	10 663	534	11 197	6 561	58,6%	4 636	4 623	2 086	270	866
Energetický regulační úřad	0	1 270	1 270	1 270	0	1 270	1 109	87,3%	161	161	88	0	32
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	1 283	2 731	4 014	4 014	0	4 014	3 337	83,1%	677	677	1 232	0	456
Správa státních hmotných rezerv	0	2 860	2 860	2 860	0	2 860	928	32,5%	1 932	1 932	0	0	0
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	792	570	1 362	1 362	0	1 362	1 241	91,1%	121	121	687	0	254
Celkem	847 131	411 592	1 258 723	1 261 743	79 988	1 341 731	1 014 361	75,6%	327 370	304 149	166 542	10 890	63 507

Pozn.:

¹ Prostředky z VPS byly při přípravě rozpočtu na rok 2008 převedeny do rozpočtů kapitol, ty tedy mohly prostředky čerpat v plné výši od 1.1.2008

Úřadu vlády České republiky bylo z VPS v roce 2007 uvolněno 48 225 tis. Kč, z toho bylo ale 243 tis. Kč delimitováno Ministerstvu vnitra

Ministerstvu vnitra bylo z VPS uvolněno v roce 2007 celkem 72 734 tis. Kč, dále z kapitoly ÚV bylo MV delimitováno 243 tis. Kč na zabezpečení Institutu státní správy a 1 074 tis. Kč delimitováno z kapitoly Ministerstva informatiky.

Současně MV převedlo z vlastního rozpočtu na účely CZ PRES 481 tis. Kč na mzdové výdaje a 574 tis. Kč převedlo z rezervního fondu kapitoly.

Ministerstvu vnitra byly na základě vládního usnesení č. 406 ze dne 16. dubna 2008 uvolněny dodatečné prostředky k zajištění bezpečnostních opatření z kapitoly VPS ve výši 147 131 tis. Kč.

Ministerstvo zahraničí čerpalo v roce 2008 také nemzdové výdaje související s vysláním zaměstnanců na SZB, ZU a SM apod. v celkové výši 108 756 tis. Kč. Tyto prostředky jsou zahrnuty v celk. částce čerpání MZV.

Odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie

Ve státním rozpočtu na rok 2008 byla rozpočtována částka 30 193 mil. Kč na odvody a příspěvky do rozpočtu Evropské unie, z toho 29 866 mil. Kč (rozpočet byl v průběhu roku navýšen na 30 271 mil. Kč) bylo určeno na financování vlastních zdrojů podle daně z přidané hodnoty a podle hrubého národního důchodu, tj. na úhradu finanční prostředků, které poskytuje ČR do rozpočtu EU¹ a 327 mil. Kč na financování příspěvku do Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (rozpočet byl snížen o 7 mil. Kč).

Na úhradu vlastních zdrojů Evropských společenství bylo z kapitoly Všeobecná pokladní správa poskytnuto **30 271 mil. Kč** (8 719 mil. Kč na zdroj podle DPH včetně korekce Spojenému království a 21 552 mil. Kč na zdroj podle HND). Na úhradu splátky **Výzkumného fondu uhlí a oceli** bylo poukázáno 320 mil. Kč.

Podrobný komentář je uveden v části VI. Zprávy.

Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Vládní rozpočtová rezerva se ve státním rozpočtu (kapitole Všeobecná pokladní správa) vytváří pro zajištění nezbytných a nepředvídaných výdajů podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok. Objem vládní rozpočtové rezervy na rok 2008 byl stanoven na 3 365 mil. Kč. Prostředky byly uvolňovány na základě rozhodnutí vlády na základě zmocnění daného ministru financí v usnesení vlády č. 1090/2006. Z rozpočtované výše bylo celkem **využito 3 284,3 mil. Kč**, v tom 2 813,2 mil. Kč byly uvolněny formou rozpočtových opatření do rozpočtu kapitol, 51,7 mil. Kč byly použity ke zvýšení rozpočtu i čerpání výdajů v kapitole Všeobecná pokladní správa (při současném snížení rozpočtu vládní rozpočtové rezervy) a 419,4 mil. Kč byly převedeny na účty příjemců podle příslušných titulů, úspora činila 80,3 mil. Kč.

Podrobný přehled čerpání vládní rozpočtové rezervy v roce 2008 je uveden v sešitu H Státního závěrečného účtu (kapitola Všeobecná pokladní správa).

---

¹ Vlastní zdroje ES jsou poskytovány podle rozhodnutí Rady 2000/597/ES, Euratom, o systému vlastních zdrojů Společenství a nařízení Rady (ES, Euratom) 1150/2000, kterým se provádí rozhodnutí o systému vlastních zdrojů společenství ve znění nařízení Rady (ES, Euratom) 2028/2004.

3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Se mzdovými náklady ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni platem podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činil v roce 2008 objem těchto výdajů 131,6 mld. Kč.

V uvedeném čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je zahrnuto rovněž čerpání těchto prostředků v tzv. regionálním školství, tj. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány. Mzdové prostředky regionálního školství jsou součástí tzv. přímých vzdělávacích nákladů, jejichž rozsah stanoví zákon č. 561/2004 Sb., v platném znění, a jsou rozpočtovány v kapitole MŠMT.

V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu činí podíl výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 12,14 % a proti roku 2007, kdy podíl dosáhl výše 11,73 %, došlo k nárůstu o 0,41 % vlivem poklesu celkových výdajů při růstu mzdových prostředků.

Mimořádný význam této rozpočtové položky je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných objemů prostředků na platy a počtu zaměstnanců podle jednotlivých kategorií organizací. Tyto limity schvaluje souběžně s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Do prostředků na odměňování zaměstnanců byly v roce 2008 zapojeny i mimorozpočtové zdroje v celkové výši 2 044,9 mil. Kč, z toho z fondu odměn 167,0 mil. Kč a z rezervního fondu 695,9 mil. Kč a dále mimolimitní prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 5,6 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2007, kdy mimorozpočtové zdroje dosáhly výše 1 526,5 mil. Kč, došlo k jejich nárůstu o 518,4 mil. Kč a to především v důsledku nárůstu čerpání ostatních mimorozpočtových zdrojů.

Vývoj prostředků na platy, počtu zaměstnanců a průměrných platů za rok 2008 a zejména srovnávání s rokem 2007 je ovlivněno meziročním 1,5 % nárůstem prostředků na platy zaměstnanců a příslušníků bezpečnostních sborů včetně posílení plošně uplatněného růstu platů o 640 mil. Kč určených na platy pro pedagogické pracovníky regionálního školství. Dalším významným posílením bylo zvýšení nenárokových složek platu pedagogických pracovníků o 344 mil. Kč.

Přehled o čerpání a vývoji prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v organizačních složkách státu a mzdových nákladů u příspěvkových organizací je obsažen v následující tabulce:

Tabulka č. 40

v mil.Kč

Mzdové prostředky	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl (4-3)	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách				
	1	2	3	4	(4:3)	(4-3)	(4:1)
Org. složky státu	70 702,9	73 237,8	72 560,3	72 585,2	100,0	24,9	102,7
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	57 023,0	59 256,6	58 534,4	58 304,9	99,6	-229,6	102,2
PO celkem	57 417,4	57 799,7	58 102,4	58 979,3	101,5	876,8	102,7
OSS a PO celkem	128 120,3	131 037,5	130 662,7	131 564,4	100,7	901,7	102,7

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Z tabulky je zřejmé, že závazný ukazatel státního rozpočtu - objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci, byl u organizačních složek státu dodržen jak v celkovém objemu, tak i za státní správu (čerpání na 100,0 % a 99,6 % ve státní správě). Obdobný průběh má i plnění objemu prostředků na platy (čerpání na 99,8 % a 99,7 % ve státní správě).

Z hlediska jednotlivých kapitol byly překročeny ukazatele převážně v malém rozsahu a při započtení přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů, ke skutečnému překročení ukazatelů nedošlo.

Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překračují závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (limity mzdových nákladů), dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 41

Typy organizací	Platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) v %												Celkem
	Kapitoly												
	301 KPR	304 ÚV	307 MO	313 MPSV	315 MŽP	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	361 AV	
Organizační složky státu		104,09	103,11					100,33			106,09	104,89	100,03
z toho státní správa		104,09						100,34			106,46		
Příspěvkové organizace	109,35			106,77	103,71				101,70	102,53			101,51
OSS a PO	105,13	104,09	102,97		101,41			100,28	101,57	101,99	101,17	104,89	100,69
z toho platy													
Organizační složky státu		101,60	100,90				100,03	100,23			106,36	103,26	
z toho státní správa		101,60	100,08				100,07	100,24			106,70		
Příspěvkové organizace	110,13			106,03	103,95	100,34	101,22		101,09	102,04			101,02
OSS a PO	105,90	101,60	100,81		101,47		100,10	100,18	101,00	101,64	101,69	103,26	100,36
Typy organizací	Kapitoly po odečtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků na vědu a výzkum a mimorozpočtových zdrojů												Celkem
	301 KPR	304 ÚV	307 MO	313 MPSV	315 MŽP	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr		
	Organizační složky státu		98,26	99,68					99,96			99,31	
z toho státní správa		98,26						99,96			99,28		
Příspěvkové organizace	99,56			100,00	99,33				99,34	99,80			99,05
OSS a PO	99,56	98,26	99,62		99,11			99,92	99,20	99,40	95,17	104,67	99,14
z toho platy													
Organizační složky státu		99,32	100,00				99,90	99,97			99,58	99,99	
z toho státní správa		99,32	100,00				99,93	99,97			99,56		
Příspěvkové organizace	100,00			100,00	99,31	88,50	69,65		99,33	99,80			99,13
OSS a PO	100,00	99,32	99,93		99,18		98,00	99,92	99,23	99,51	95,53	99,99	99,28

Vlivem zapojení přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů do financování prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je vykázána úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách ve výši cca 1 154,8 mil. Kč za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem. V roce 2007 byla vykázána úspora ve výši 961,2 mil. Kč a z ní převod do rezervního fondu činil 747,1 mil. Kč. V roce 2008 vlivem metodické změny rozpočtových pravidel již úspory organizačních složek státu do rezervních fondů nepřechází a evidují se jako nároky z nespoteřovaných výdajů. Proti roku 2007 se vykázaná úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách zvýšila o 193,6 mil. Kč.

Nárůst čerpání prostředků na platy o 2 886,7 mil. Kč, tj. o 2,37 % ve srovnání se skutečností roku 2007, je především výsledkem dynamiky růstu platů, zapracované do návrhu státního rozpočtu na rok 2008 a růstu čerpání mimorozpočtových zdrojů.

Schválený objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2008 byl rozpočtovými opatřeními snížen celkem o 374,8 mil. Kč. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa bylo převedeno 450,5 mil. Kč, v rámci sportovní reprezentace 154,1 mil. Kč z ostatních běžných výdajů kapitoly Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, 62,5 mil. Kč z prostředků účelového a institucionálního výzkumu a vývoje, 101,6 mil. Kč z programů a technické asistence v rámci

spolufinancování z Evropské unie a státního rozpočtu, 128,8 mil. Kč z prostředků na důchody. Na sociální dávky příslušníků Policie bylo převedeno 399 mil. Kč a do ostatních běžných výdajů 726,8 mil. Kč. Výsledné snížení vyplynulo z řady dílčích úprav, organizačních a jiných změn a přesunů mezi jednotlivými kategoriemi výdajových položek, často protichůdným směrem. Úpravy vyplývaly převážně ze změn právních předpisů a převodů v rámci financování programů.

Z hlediska jednotlivých typů organizací došlo k celkovému zvýšení schválených objemů u příspěvkových organizací o 302,7 mil. Kč, ve kterém jsou zahrnuty převody z ostatních běžných výdajů na organizační změny, na různé programy a zabezpečení mimořádných potřeb. Významné je vyjmutí globálních programů operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z regulace zaměstnanosti podle usnesení vlády č. 1194 a 1251/2008, týkající se regionálního školství územních samosprávných celků ve výši 144,3 mil. Kč. Z prostředků výzkumu a vývoje bylo převedeno 51,7 mil. Kč, na sportovní reprezentaci 12,1 mil. Kč, na projekty a programy financované z Evropských strukturálních fondů 96,4 mil. Kč a z kapitoly Všeobecná pokladní správa 351,7 mil. Kč, z toho 344,4 mil. Kč na zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků podle usnesení vlády ze dne 27. června 2008 č. 790.

U organizačních složek státu došlo k celkovému snížení schválených objemů o 677,6 mil. Kč, z toho u státní správy o částku 722,1 mil. Kč a to především vlivem nenaplňenosti stavů a převodu z platů příslušníků bezpečnostních sborů do ostatních sociálních dávek a ostatních běžných výdajů na zabezpečení nákupů a spolufinancování programů Evropské unie.

Nejvýznamnější úpravy rozpočtu organizačních složek státu byly provedeny zejména těmito opatřeními:

- Převod prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa v celkové výši 98,7 mil. Kč.

Z položky na volby bylo uvolněno 49,5 mil. Kč, z toho 33,7 mil. Kč do zastupitelstev krajů a 15,8 mil. Kč na zabezpečení doplňujících voleb do Senátu Parlamentu.

Z dílčích účelových položek bylo uvolněno 35,7 mil. Kč, z toho 19,5 mil. Kč na zapojení občanů České republiky do civilních misí Evropské unie podle usnesení vlády č. 515/2006, 7,8 mil. Kč na zabezpečení realizace výplaty odškodnění účastníkům národního odboje ze zákona č. 357/2005 Sb. podle usnesení vlády č. 1159/2005 pro Českou správu sociálního zabezpečení, 5,1 mil. Kč na zabezpečení příprav na sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 a

2,4 mil. Kč na financování činností auditního orgánu Centrální harmonizační jednotky a pověřených auditních subjektů.

Z Vládní rozpočtové rezervy bylo uvolněno 13,5 mil. Kč, z toho 10,9 mil. Kč na zabezpečení urychlení digitalizace katastrálních map.

- Ostatní významnější změny:
  - celkové snížení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci o 936,9 mil. Kč převodem do ostatních běžných výdajů,
- snížení o 1 354,7 mil. Kč, z toho 661,3 mil. Kč jednorázový převod do sociálních dávek, 315,8 mil. Kč do ostatních běžných výdajů Policie, 135,8 mil. Kč do kapitálových výdajů v důsledku nenaplněných stavů policistů a 13,0 mil. Kč v rámci vyjmutí části příslušníků Policie z regulace zaměstnanosti, 212,0 mil. Kč z nenaplněných stavů u soudů a státních zastupitelství na zabezpečení mandatorních a ostatních věcných výdajů a 16,5 mil. Kč v rámci organizačních změn ve zdravotnictví pro fakultní nemocnice na mimořádné očkování žloutenky,
- zvýšení o 417,8 mil. Kč, z toho 160,1 mil. Kč v resortu práce a sociálních věcí (92,3 mil. Kč na řešení krizové situace v oblasti řízení ve věcech důchodového pojištění, 40,7 mil. Kč pro zabezpečení činností spojených s operačními programy EU, 18,3 mil. Kč na odstupné a 5,6 mil. Kč na motivaci lékařů posudkové služby), 67,1 mil. Kč v resortu zahraničních věcí (66,5 mil. Kč na platové preference pro ústřední orgán a zastupitelské úřady z kapitálových výdajů), 50,5 mil. Kč v resortu životního prostředí (21,9 mil. Kč pro Českou inspekci životního prostředí na zvýšení tarifních platů inspektorů, 17,8 mil. Kč na technickou pomoc v rámci operačních programů EU, 6,2 mil. Kč na monitoring soustavy NATURA 2000, 2,1 mil. Kč na odměny a 1,5 mil. Kč na přípravu předsednictví v Radě evropské unie), 40,9 mil. Kč v resortu spravedlnosti (36,5 mil. Kč na platové preference pro civilní zaměstnance Vězeňské služby a 4,0 mil. Kč v Institutu pro kriminologii a sociální prevenci), 33,4 mil. Kč v resortu dopravy (26,6 mil. Kč v rámci operačního programu doprava a technická pomoc, 4,4 mil. Kč na mimořádné odměny a 2,0 mil. Kč na zabezpečení organizačních změn), 17,1 mil. Kč v resortu zemědělství (16,0 mil. Kč na platové preference a 1,1 mil. Kč na resortní projekty), 14,8 mil. Kč v resortu financí (9,8 mil. Kč na mimořádné odměny pro Finanční úřady a 4,9 mil. Kč na zabezpečení činností Auditního orgánu Centrální harmonizační jednotky a Pověřených auditních subjektů), 8,9 mil. Kč v resortu pro místní rozvoj (6,2 mil. Kč na preferenční složky platu a 2,7 mil. Kč na technickou pomoc v rámci operačních programů EU),

- zvýšení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci z prostředků podpory výzkumu a vývoje přidělených rozpočtovými opatřeními organizačním složkám státu a příspěvkovým organizacím celkem o 62,5 mil. Kč, v tom u organizačních složek státu o 10,8 mil. Kč a z toho ve Státním úřadu pro jadernou bezpečnost o 4,1 mil. Kč, v resortu zdravotnictví o 2,7 mil. Kč, v Akademii věd o 2,6 mil. Kč, v resortu vnitra o 1,9 mil. Kč, v resortu obrany o 1,9 mil. Kč a v resortu zemědělství o 1,5 mil. Kč. U příspěvkových organizací o 51,7 mil. Kč, z toho v resortu kultury o 34,4 mil. Kč a v resortu životního prostředí o 17,3 mil. Kč,

- na sportovní aktivity ve vrcholovém sportu z dotace resortu školství, mládeže a tělovýchovy pro Ministerstvo obrany ve výši 86,9 mil. Kč a Ministerstvo vnitra ve výši 67,2 mil. Kč.

Průměrné platy

Proti roku 2007, kdy byl nárůst průměrných platů ve výši 6,4 %, došlo v roce 2008 k nárůstu průměrných platů o 4,0 %.

Tabulka č. 42

Průměrné platy	Skutečnost *	Rozpočet 2008		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
	2007	Schválený	Po změnách	2008	sl.3/sl.2	sl.4/sl.3	sl.4/sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	26 525	26 571	26 689	27 812	100,4	104,2	104,9
<i>z toho:</i> <i>státní správa</i>	<i>27 113</i>	<i>27 182</i>	<i>27 311</i>	<i>28 321</i>	<i>100,5</i>	<i>103,7</i>	<i>104,5</i>
Příspěvkové org.	19 904	19 402	19 579	20 565	100,9	105,0	103,3
Organizační složky státu a PO celkem	23 001	22 739	22 877	23 919	100,6	104,6	104,0

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Průměrný plat rozpočtovaný na rok 2008 ve výši 22 739 Kč, se v průběhu roku v důsledku úprav objemů prostředků na platy a počtů zaměstnanců vyplývajících z výše uvedených rozpočtových opatření zvýšil na 22 877 Kč, to znamená o 0,6 procentního bodu.

V organizačních složkách státu vzrostl skutečný průměrný plat o 4,9 % a ve státní správě o 4,5 % především vlivem meziročního 1,5 % nárůstu prostředků na platy zaměstnanců a zvýšeného čerpání mimorozpočtových zdrojů. V příspěvkových organizacích vzrostly průměrné platy o 3,3 % především vlivem preferenčního

zvýhodnění platů pedagogických pracovníků regionálního školství. Rozdílné poměrné nárůsty průměrných platů v jednotlivých resortech v rozpětí od 91,35 % do 111,01 % jsou způsobeny zejména čerpáním prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků z ostatních běžných výdajů použitých na pokrytí dopadů organizačních změn a preferenci zaměstnanců, dále prostředků v rámci technické asistence a programů spolufinancovaných ze zdrojů a finančních mechanismů Evropské unie, čerpáním rezervních fondů, fondu odměn, ostatních mimorozpočtových zdrojů a vlivem přímo poskytovaných prostředků výzkumu a vývoje.

Velmi významnými faktory růstu průměrných výdělků bylo nenaplnění počtu funkčních míst, možnost převodu prostředků z rezervních fondů na pokrytí rozpočtově nezajištěných potřeb ve výši 695,9 mil. Kč, čerpání prostředků podpory na výzkum a vývoj podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. ve výši 5,6 mil. Kč, fondu odměn ve výši 167,0 mil. Kč a ostatních mimorozpočtových zdrojů ve výši 1 182,1 mil. Kč, které v konečném důsledku představují zvýšení průměrného platu proti rozpočtu po změnách o 1 041 Kč.

Dosažený průměrný plat za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem je tak vyšší o 4,6 % než rozpočet po změnách za rok 2008. Dosažení vyššího průměrného platu než je v rozpočtu po změnách souvisí zejména s možností čerpání prostředků za neobsazená funkční místa a s využitím mimorozpočtových zdrojů.

Srovnání průměrných platů zaměstnanců rozpočtové sféry s ostatními sektory ekonomiky.

Podle statistických informací o zaměstnanosti a mzdách pracovníků za rok 2008 bylo v národním hospodářství celkem dosaženo průměrného výdělku 24 282 Kč (na přepočtené osoby) a proti roku 2007 došlo ke zvýšení o 8,5 %. V podnikatelské sféře dosáhla průměrná mzda 24 536 Kč (na přepočtené osoby) a proti minulému roku vzrostla o 9,6 %. Průměrná mzda nepodnikatelské sféry, která zahrnuje i rozpočtovou sféru, dosáhla výše 23 337 Kč a proti minulému roku vzrostla o 4,2 %.

Z uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se výrazně změnila ve prospěch podnikatelské sféry. Růst platů v podnikatelské sféře byl ve srovnání s nepodnikatelskou sférou o 5,4 procentního bodu rychlejší.

Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců nepodnikatelské a podnikatelské sféry, které v roce 2007 činily 100,0 %, se změnily na 95,1 % v neprospěch nepodnikatelské sféry v roce 2008. Rozdíl meziročně poklesl

o 4,9 procentního bodu. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se meziročně změnil ze 7 Kč v roce 2007 na – 1 199 Kč v roce 2008, tj. o 1 206 Kč.

Průměrné platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací napojených na státní rozpočet, dosáhly v roce 2008 výše 23 919 Kč při meziročním růstu o 4,0 %. Jedná se tedy o růst o 0,2 % pomalejší ve srovnání s podnikatelským sektorem. Ve srovnání s podnikatelskou sférou jsou průměrné platy ve vlastní rozpočtové sféře o 2,5 % vyšší.

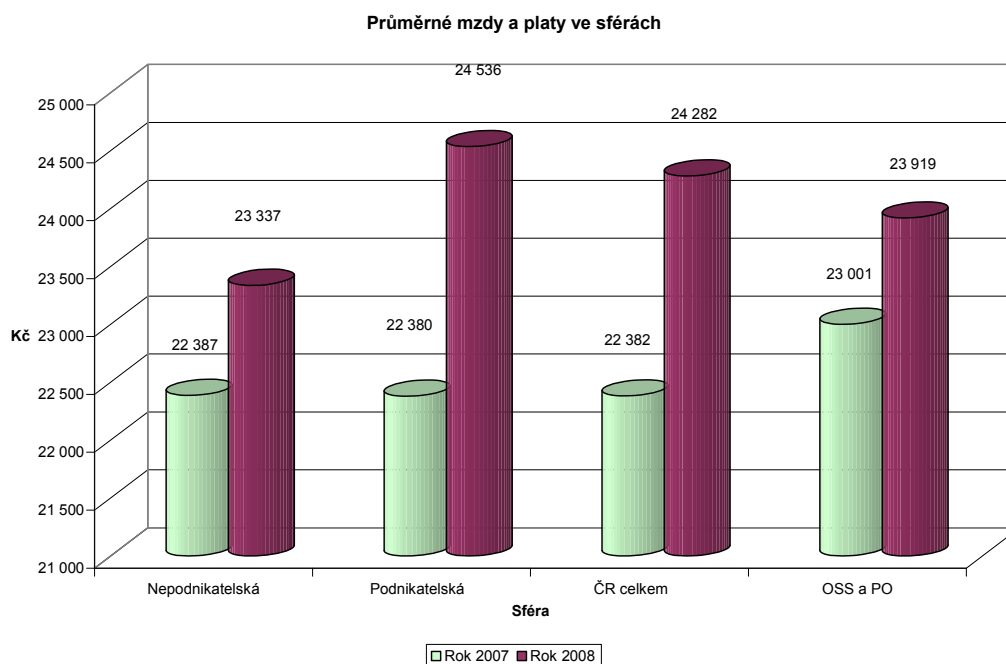
Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců rozpočtové a podnikatelské sféry, které v roce 2007 činily 102,8 % ve prospěch rozpočtové sféry, se změnily na 97,5 % v roce 2008. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se tak meziročně změnil z 621 Kč v roce 2007 na -617 Kč v roce 2008, tj. poklesl o 1 238 Kč.

Průměrné platy v rozpočtové sféře byly meziročně o 1,5 procentního bodu nižší než byl průměr za Českou republiku a o 2,5 procentního bodu než průměr za podnikatelskou sféru.

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2008 se úroveň reálné mzdy v podnikatelské sféře zvýšila o 3,1 % a v nepodnikatelské sféře o poklesla o 2,0 %. Ve sféře organizačních složek státu a příspěvkových organizací se reálné mzdy snížily o 2,2 %.

Z grafického znázornění je zřejmé, že meziročně došlo k výrazné diferenciaci průměrných platů mezi jednotlivými sférami.

Graf č. 11

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující přehled:

Tabulka č. 43

Vývoj počtu zaměstnanců	Skutečnost *	Rozpočet 2008		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
	2007	Schválený	Po změnách	2008	sl.3-sl.2	sl.4-sl.3	sl.4-sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
OSS celkem	206 410	212 645	209 960	201 075	-2 685	-8 885	-5 335
<i>z toho: státní správa</i>	<i>163 164</i>	<i>168 683</i>	<i>166 004</i>	<i>159 620</i>	<i>-2 679</i>	<i>-6 384</i>	<i>-3 544</i>
PO celkem	234 960	244 220	242 694	233 408	-1 526	-9 286	-1 552
OSS a PO celkem	441 370	456 865	452 654	434 483	-4 211	-18 171	-6 887

* bez zrušené kapitoly 338 Ministerstvo informatiky

Skutečný počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací se proti roku 2007 snížil o 6 887 osob, a to především vlivem snižování počtu funkčních míst v rámci usnesení vlády č. 436/2007 a do rozpočtu po změnách zahrnuté nenaplněnosti stavů příslušníků Policie České republiky. Neobsazeno zůstalo v ročním průměru 18 171 funkčních míst (z toho 9 049 v resortu školství mládeže a tělovýchovy, 2 666 v resortu vnitra, 1 880 v resortu obrany, 1 255 v resortu spravedlnosti, 1 037 v resortu financí a 495 v resortu zemědělství), tj. 4,01 % z rozpočtu po změnách na rok 2008. V roce 2007 bylo neobsazeno v ročním průměru 16 339 funkčních míst (z toho 8 866 v resortu školství mládeže a tělovýchovy, 1 633 v resortu vnitra, 1 607 v resortu obrany a 1 394 v resortu spravedlnosti). Ve srovnání s rokem 2007 došlo k růstu tohoto jevu a počet neobsazených funkčních míst se meziročně zvýšil o 1 832 (z toho 1 033 v resortu vnitra, 340 v resortu zemědělství, 273 v resortu obrany a 183 v resortu školství mládeže a tělovýchovy).

Stále však dochází k situaci, kdy na základě požadavků rozpočtových kapitol roste počet systemizovaných, tj. rozpočtem zajištěných funkčních míst a současně vlivem jejich neobsazení k poklesu skutečných přepočtených počtů. Je to zejména výsledek skutečnosti, že není stanovena povinnost vázat prostředky za neobsazená funkčních místa a tyto prostředky se stávají zdrojem zvyšování průměrných platů.

Vývoj počtu zaměstnanců je výsledkem protichůdných, zvyšujících a snižujících, vlivů. K nejvýraznější zvyšující úpravě schváleného rozpočtu o 484 funkčních míst (v ročním přepočtu) došlo v resortu práce a sociálních věcí, z toho o 357 pro rok 2008 na řešení krizové situace ve věcech důchodového pojištění, o 97 na zabezpečení operačních programů EU a o 30 v souvislosti se zabezpečením výplaty odškodnění účastníkům národního odboje. Na zabezpečení sportovní reprezentace

došlo ke zvýšení o 265 funkčních míst v resortu obrany a o 206 funkčních míst v resortu vnitra. Na posílení finančních kontrol v resortu financí došlo ke zvýšení o 76 funkčních míst.

Významné snižující úpravy rozpočtu jsou v resortu vnitra celkem o 3 419 nenaplněných funkčních míst policistů (v ročním přepočtu), z toho o 2 039 v souvislosti s převodem prostředků do sociálních dávek, o 1 004 v souvislosti s převodem prostředků do ostatních běžných výdajů na nákupy materiálu a služeb, a o 327 v souvislosti se spolufinancováním programů Evropské unie. Dále v resortu školství, mládeže a tělovýchovy snížení o 1 328 funkčních míst v rámci vyjmutí globálních grantů operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost z regulace zaměstnanosti.

V průběhu roku 2008 tak došlo k úpravě schváleným rozpočtem stanoveného počtu zaměstnanců, jejichž platy jsou hrazeny ze státního rozpočtu, znamenající celkové snížení o 4 211 osob.

V organizačních složkách státu se snížil přepočtený počet zaměstnanců o 2 685 osob, přičemž ve státní správě došlo ke snížení o 2 679 osob.

Vývoj počtu zaměstnanců ve státní správě

Přehled o vývoji počtu zaměstnanců ve státní správě v roce 2008 podává následující tabulka.

Tabulka č. 44

	Počty zaměstnanců			
	Státní správa celkem	Ústřední orgány st. spr.	Ústř. řízené org.st.spr.	SOBCPO*)
Schválený rozpočet 2008	168 683	18 250	50 030	100 403
Souhrn změn rozpočtu 2008	-2 679	190	656	-3 525
z toho:				
Zvyšující	824	58	766	
Snižující	-3 567	-41	-37	-3 489
Převody z (do) ostat. OSSaPO	63	171	-75	-33
Převody mezi orgány státní správy	1	2	2	-3
Rozpočet po změnách 2008	166 004	18 440	50 686	96 878
Nenaplněné počty zaměstnanců	-6 384	-1 378	-1 038	-3 968
Skutečnost 2008	159 620	17 062	49 648	92 910

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Výše uvedená tabulka rozlišuje úpravy podle jejich charakteru. Zdůvodnění významných změn je obsaženo ve výše uvedeném výčtu změn pro organizační složky státu.

4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu

4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění

Kapitálové výdaje státního rozpočtu byly v roce 2008 **rozpočtovány v celkové výši 128,4 mld. Kč**, což představovalo 11,6 % celkových výdajů rozpočtu (v roce 2007 to bylo 8,6 %) a meziroční zvýšení proti schválenému rozpočtu roku 2007 o 43,6 %, resp. proti skutečnosti roku 2007 o 11,2 %. Meziroční nárůst rozpočtovaných kapitálových výdajů ovlivnilo především Ministerstvo dopravy, u něhož došlo k výraznému zvýšení transferů pro Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) na pokrytí deficitu a na financování akcí zařazených do Operačního programu Doprava. Investiční transfery SFDI určené na vyrovnání deficitu SFDI byly rozpočtovány v částce 20,2 mld. Kč (proti 4,4 mld. Kč v roce 2007) a investiční transfery SFDI z prostředků EU na společné programy EU a ČR ve výši 25,7 mld. Kč (v roce 2007 nebyly rozpočtovány), což souviselo s novým nastavením implementačních toků Operačního programu Doprava. Významně vzrostly rozpočtované investiční výdaje též u kapitoly Operace státních finančních aktiv, a to v souvislosti s projektem Rámcového úvěru ke spolufinancování Operačního programu Doprava, který byl v této kapitole rozpočtován v rámci transferů financovaných z úvěrů od EIB, a dále rovněž u Ministerstva pro místní rozvoj - především v rámci výdajů na Regionální operační programy programovacího období 2007–2013. Na druhé straně k poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva životního prostředí (vliv pozdějšího schvalování programů spolufinancovaných z prostředků EU), u Ministerstva obrany a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z druhového hlediska byly kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (Státnímu fondu dopravní infrastruktury ve výši 45,9 mld. Kč při meziročním více než desetinásobném nárůstu), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (19,6 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (17,6 mld. Kč), územním rozpočtům (16,4 mld. Kč), podnikatelským subjektům (6,2 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 128,4 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadlo na Ministerstvo dopravy** (50,9 mld. Kč, tj. téměř 40 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (17,5 mld. Kč), na Ministerstvo pro místní rozvoj (15,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (8,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,1 mld. Kč),

Ministerstvo zdravotnictví (4,1 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (4,0 mld. Kč), na kapitolu Všeobecná pokladní správa (3,7 mld. Kč), na Ministerstvo průmyslu a obchodu (2,6 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (2,4 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (2,2 mld. Kč), Ministerstvo spravedlnosti (2,0 mld. Kč) apod.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů **byl** v průběhu roku rozpočtovými opatřeními **snížen celkem o 9,0 mld. Kč** na 119,4 mld. Kč, když protichůdným směrem byly výrazně sníženy především investiční transfery státním fondům (o 23,6 mld. Kč, nejvyšší mírou se podílelo SFDI) a na druhé straně zvýšeny zejména investiční transfery podnikatelským subjektům ve vlastnictví státu (o 14,8 mld. Kč, nejvyšší mírou se podílela SŽDC, s.o.). Úpravy rozpočtu ovlivnila největší mírou usnesení vlády č. 476/2008 a usnesení Rozpočtového výboru PČR č. 461/2008, která se týkala změny závazných specifických ukazatelů „Dražní doprava“ (+12,0 mld. Kč) a „Dotace pro Státní fond dopravní infrastruktury“ (-12,0 mld. Kč), a převod části investičních transferů SFDI do běžných výdajů (5,4 mld. Kč na položku 5312 na základě žádosti SFDI). Uvedená usnesení vlády a Rozpočtového výboru PČR věcně souvisela s převodem prostředků ve výši 12,0 mld. Kč státní organizaci SŽDC určených k financování nákupu části podniku České dráhy, a.s. v návaznosti na převod funkce provozovatele celostátní železniční dráhy a regionálních drah ve vlastnictví státu a převod výkonu některých činností, které jsou obsahem provozování dráhy. Hodnota převáděného majetku byla stanovena na základě znaleckého posudku zpracovaného Znaleckým ústavem PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. Převody mezi jednotlivými položkami investičních výdajů ovlivnila výrazněji též kapitola Operace státních finančních aktiv, ze které byly transferovány do věcně příslušných kapitol prostředky z úvěrů EIB (komentováno na jiném místě).

Největší snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 9,9 mld. Kč - bylo realizováno **u kapitoly Operace státních finančních aktiv** a souviselo především s již zmíněnými transfery prostředků jiným kapitolám s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí, dále **u Ministerstva dopravy** - o 8,6 mld. Kč (důvody jsou uvedené v předchozím odstavci) a u Ministerstva pro místní rozvoj – o 3,1 mld. Kč (převážně přesunem do běžných výdajů). Naopak, **ke zvýšení** kapitálových výdajů došlo především **u Ministerstva životního prostředí** – o 4,4 mld. Kč (především na paragrafu „Ostatní ekologické záležitosti“) a u Ministerstva zemědělství – o 4,1 mld. Kč (týkalo se nejvíce transferů podnikatelským subjektům a obcím).

Vývoj a strukturu kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 45

v mil. Kč

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE UKAZATEL	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	Plnění v %	Rozdíl	Index 2008/2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:3)	7=(4:1)
Státní rozpočet celkem	115 527	128 374	119 386	105 034	88,0	-14 352	90,9
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	24 619	21 683	23 556	20 417	86,7	-3 139	82,9
Nákup akcií a majetkových podílů	843	892	892	892	100,0		105,8
Investiční transfery podnikatelským subjektům	10 210	6 178	21 018	22 340	106,3	1 322	218,8
Investiční transfery neziskovým a pod. organizacím	2 508	1 553	3 749	1 876	50,0	-1 873	74,8
Invest. transfery veř. rozpočtům ústřední úrovně	10 688	45 943	22 348	27 564	123,3	5 216	257,9
Invest. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	18 123	16 442	20 482	14 683	71,7	-5 799	81,0
z toho: obcím	13 398	4 213	8 979	10 352	115,3	1 373	77,3
krajům	3 708	2 940	3 832	2 655	69,3	-1 177	71,6
regionálním radám	42	9 289	7 502	994	13,2	-6 508	
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	15 680	17 560	19 211	17 075	88,9	-2 136	108,9
Investiční převody vlastním fondům	32 696					0	0,0
Investiční transfery obyvatelstvu	11		21	27	128,6	6	245,5
Investiční půjčené prostředky							
z toho: veřejným rozpočtům územní úrovně							
Ostatní kapitálové výdaje	149	18 123	8 109	160	2,0	-7 949	107,4

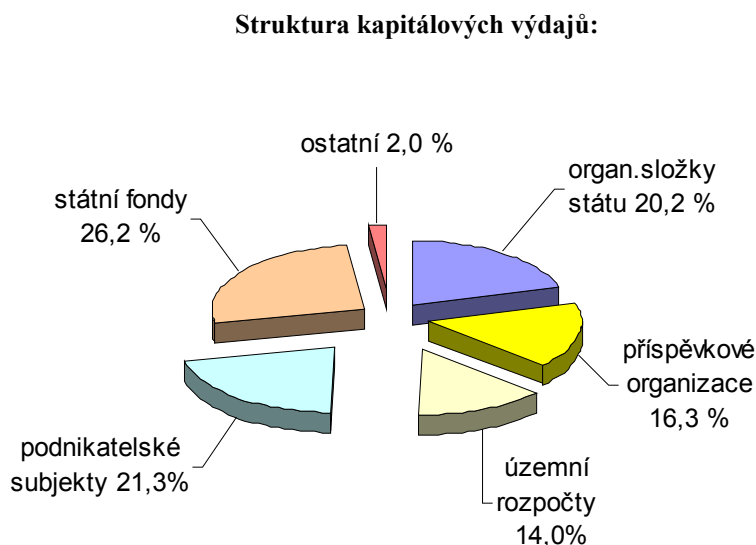
Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu čerpány ve výši **105,0 mld. Kč**, což je o 14,4 mld. Kč, tj. o 12,0 % méně než činil upravený rozpočet (vliv institutu „nároků“ z nespotřebovaných výdajů dle § 47 rozpočtových pravidel). Jejich **čerpání se** proti roku 2007 **snížilo o 10,5 mld. Kč**, tj. o 9,1 %, přičemž toto snížení bylo do značné míry ovlivněno **legislativní změnou** (zákon č. 26/2008 Sb.), kterou byla zrušena možnost převádět prostředky nevyčerpaných rozpočtových výdajů do rezervních fondů organizačních složek státu (v roce 2007 bylo v rámci investičních převodů do rezervních fondů převedeno 32,7 mld. Kč) a místo nich zavedeno vykazování nároků z nespotřebovaných výdajů. Kromě položky „investiční převody vlastním fondům“ meziročně poklesly kapitálové výdaje především u investičních nákupů a souvisejících výdajů (o 4,2 mld. Kč) a investičních transferů obcím (o 3,0 mld. Kč) a krajům (o 1,1 mld. Kč). Naproti tomu meziroční nárůst vykázaly především investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (celkem o 16,9 mld. Kč – vliv transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury, viz výše), investiční transfery podnikatelským subjektům (o 12,1 mld. Kč) a investiční transfery příspěvkových organizacím (o 1,4 mld. Kč).

Z kapitol státního rozpočtu byl **největší meziroční nárůst** – o 19,6 mld. Kč - zaznamenán u Ministerstva dopravy a u Ministerstva spravedlnosti (o 643 mil. Kč). Převážná většina kapitol státního rozpočtu vykázala **meziroční snížení** těchto výdajů, z nichž nejvíce připadlo na Ministerstvo obrany (o 9,5 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (o 7,4 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (o 6,9 mld. Kč),

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 3,2 mld. Kč) a Všeobecná pokladní správa (o 1,1 mld. Kč). **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu klesl z 10,6 % v roce 2007 na 9,7 % v roce 2008.**

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2008:

Graf č. 12

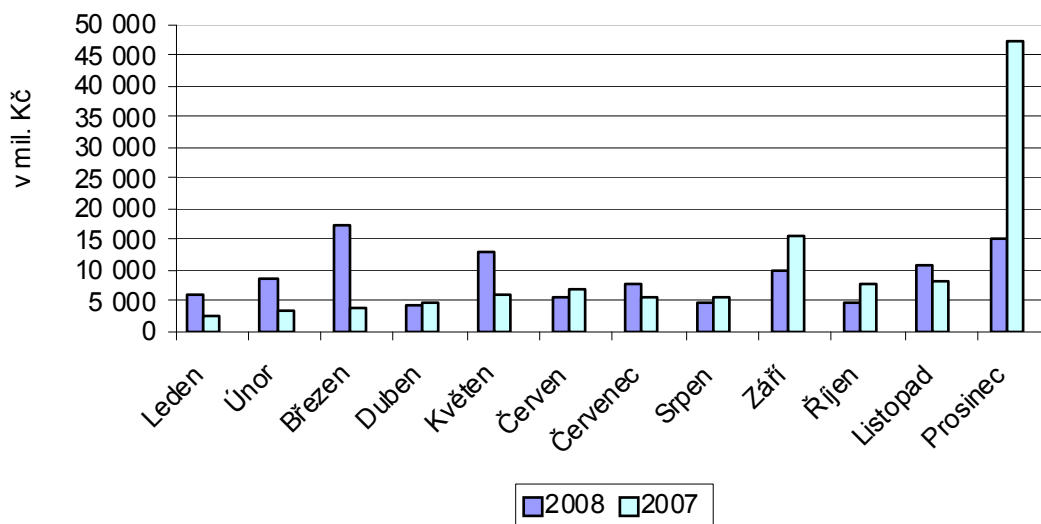

Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2008 **transferován státním fondům** – celkem 27,5 mld. Kč, tj. 26,2 % celkových kapitálových výdajů. Podnikatelským subjektům bylo poskytnuto 22,3 mld. Kč, tj. 21,3 % z celku a organizačními složkami státu bylo čerpáno 21,3 mld. Kč, což představovalo 20,2 %. Příspěvkovým organizacím bylo poskytnuto 17,1 mld. Kč, tj. 16,3 % a územním rozpočtům 14,7 mld. Kč, což znamenalo 14,0 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu.

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku bylo v roce 2008 poměrně výrazně odlišné oproti minulým létům, kdy bylo typické vysoké čerpání v závěru roku.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2008 a 2007 ukazuje následující graf:

Graf č. 13

Pozn.: Údaje podle pokladního plnění státního rozpočtu

Z grafu je patrné, že v závěru roku, především v samotném měsíci prosinci, došlo v roce 2008 ke změně - **podíl tohoto období** na celoročním čerpání **se výrazně snížil**. Zatímco v roce 2007 bylo v prosinci vyčerpáno 40,0 %, **v roce 2008** bylo ve stejném měsíci čerpáno **14,0 %** všech kapitálových výdajů roku. Současně čerpání v jednotlivých měsících roku bylo vyrovnanější než tomu bylo v předchozím roce 2007. Snížení čerpání v závěru roku bylo **ovlivněno zrušením možnosti organizačních složek státu převádět nevyčerpané rozpočtové prostředky do rezervních fondů** (a zavedením institutu nároků z nespotřebovaných výdajů), jak je zmíněno již výše.

V následující tabulce je uveden **přehled výdajů rozpočtových kapitol s rozhodujícím podílem** na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (údaje po vyloučení transferů územním rozpočtům):

Tabulka č. 46

v mil. Kč

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2007	Skutečnost 2008	Index 2008/2007
Státní rozpočet celkem (bez transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně, T6-P634-P644) z toho:	97 404	90 351	92,8
Ministerstvo dopravy	26 609	46 146	173,4
Ministerstvo obrany	17 425	7 909	45,4
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	9 930	6 620	66,7
Ministerstvo zemědělství	5 867	5 819	99,2
Ministerstvo vnitra	4 566	4 436	97,2
Ministerstvo průmyslu a obchodu	3 204	3 360	104,9
Ministerstvo zdravotnictví	4 075	3 254	79,9
Ministerstvo spravedlnosti	1 429	2 073	145,1
Ministerstvo životního prostředí	8 480	2 055	24,2
Ministerstvo financí	1 792	1 411	78,7
Akademie věd České republiky	1 561	1 188	76,1
Ministerstvo kultury	1 490	997	66,9
Operace státních finančních aktiv	886	787	88,8
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 433	776	54,2
Ministerstvo zahraničních věcí	842	726	86,2
Všeobecná pokladní správa	618	665	107,6
Ministerstvo pro místní rozvoj	5 415	533	9,8

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (bez investičních transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně) **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 51,1 %**, dále Ministerstvo obrany 8,8 %, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 7,3 % a Ministerstvo zemědělství 6,4 %.

V kapitole Ministerstvo dopravy bylo čerpání kapitálových výdajů vykázáno **ve výši 46,1 mld. Kč** a bylo tak o 19,5 mld. Kč vyšší než v roce 2007. Největší objem (i nárůst) kapitálových výdajů byl vynaložen formou **investičních transferů státním fondům - Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI)** byla poskytnuta částka ve výši **26,2 mld. Kč**, když prostředky byly Fondem použity především na výstavbu dálnic a silnic I. třídy (převážně prostřednictvím státní příspěvkové organizace Ředitelství silnic a dálnic) a na železniční infrastrukturu (Správou železniční dopravní cesty, s.o.). Mimo transferů SFDI byly poskytnuty prostředky podnikatelským subjektům ve výši 14,7 mld. Kč a příspěvkovým organizacím v částce 4,9 mld. Kč. Prostředky byly čerpány především na železniční dopravu – 14,3 mld. Kč a na činnosti spojené se správou, údržbou, opravami, technickou obnovou a výstavbou silniční sítě – 4,0 mld. Kč a dálnic – 0,9 mld. Kč.

V kapitole Ministerstvo obrany bylo v roce 2008 ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje uvolněno **7,9 mld. Kč**. Největší část investičních výdajů byla vynaložena na program Pořízení a obnova dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky (1,8 mld. Kč) a na zabezpečení sil a prostředků Armády ČR v mezinárodních operacích (1,0 mld. Kč). Další prostředky byly vynaloženy na zvyšování schopností v oblasti velení a řízení (752 mil. Kč), na výstavbu a rekonstrukci zařízení správních částí MO (607 mil. Kč), na výstavbu a rekonstrukci infrastruktury vzdušných sil (564 mil. Kč) a další programy.

V kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy dosáhly kapitálové výdaje objem **6,6 mld. Kč**, když rozhodující část prostředků byla poskytnuta vysokým školám (4,9 mld. Kč, z toho 3,4 mld. Kč bylo použito na program Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol). Další prostředky byly transferovány ve prospěch občanských sdružení (804 mil. Kč), zřízeným příspěvkovým organizacím (586 mil. Kč), neziskovým a podobným organizacím (70 mil. Kč), veřejným výzkumným institucím (40 mil. Kč) atd.

V kapitole Ministerstvo zemědělství dosáhly kapitálové výdaje **5,8 mld. Kč**. Rozpočtové prostředky byly určeny především na financování udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství, když čerpání bylo realizováno převážně formou transferů podnikatelským subjektům a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu. Další prostředky byly vynaloženy na podnikání a restrukturalizaci v zemědělství a potravinářství – formou poskytování podpor podnikatelských záměrů, na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu včetně ochrany proti povodním apod.

Investiční výdaje uvedených i ostatních ministerstev a ústředních orgánů jsou podrobně popsány v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol (jsou předkládány Poslanecké sněmovně a projednávány v příslušných výborech), popřípadě v sešitu H předloženého návrhu státního závěrečného účtu.

Na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu, vyčíslených v úvodní tabulce ve výši 105,0 mld. Kč se podobně jako v předchozích letech podílely **úvěry získané ze zahraničí** - od Evropské investiční banky. Prostředky získané z těchto

úvěrů byly transferovány v celkové výši **9,9 mld. Kč**, s účelovým určením na spolufinancování Operačního programu Doprava (skutečně čerpáno bylo 5,0 mld. Kč), na silniční okruh Prahy, část jihozápadní (2,9 mld. Kč), na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (1,1 mld. Kč), na rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně (326 mil. Kč) a na financování protipovodňových opatření (308 mil. Kč).

Státní rozpočet se i v roce 2008 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2008 **dosáhl 93,5 mld. Kč**, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry **uvolněno 14,7 mld. Kč** (šlo vesměs o investiční transfery, půjčené prostředky poskytnuty nebyly). **Podíl státního rozpočtu** na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak činil 15,7 % (v roce 2007 to bylo 20,3 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím 10,4 mld. Kč, krajům 2,7 mld. Kč a regionálním radám 1,0 mld. Kč. **Prostředky byly uvolněny především z Ministerstva pro místní rozvoj** – celkem ve výši **4,7 mld. Kč**, z Ministerstva životního prostředí 2,7 mld. Kč, z kapitoly Všeobecná pokladní správa 2,5 mld. Kč, z Ministerstva zemědělství 1,9 mld. Kč, z Ministerstva práce a sociálních věcí 640 mil. Kč, z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy 602 mil. Kč, z kapitoly Operace státních finančních aktiv 523 mil. Kč, z Ministerstva průmyslu a obchodu 431 mil. Kč atd.

Z rozpočtu **Ministerstva pro místní rozvoj** bylo územním samosprávným celkům a regionálním radám poskytnuto celkem 4,7 mld. Kč investičních prostředků, z toho obcím 2,1 mld. Kč, krajům 1,5 mld. Kč a regionálním radám 1,0 mld. Kč, a to především do oblastí bydlení, komunálních služeb, bytového hospodářství a územního rozvoje. **Ministerstvo životního prostředí** z celkové částky 2,7 mld. Kč poskytlo prostředky především obcím (2,1 mld. Kč), a to zejména na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a odpady, na podporu úspor energie a používání obnovitelných zdrojů, na revitalizaci vodních toků, na ochranu půdy a podzemních vod proti znečištění infiltracím atd. V kapitole **Všeobecná pokladní správa** byla součástí vykázaného objemu kapitálových prostředků převedených do rozpočtů obcí a krajů především podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství (základní školy a předškolní zařízení), podpora rozvoje tělovýchovné činnosti a sportovních zařízení v majetku obcí a podpora regionální infrastruktury. **Ministerstvo zemědělství** poskytlo obcím především prostředky pro oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, zejména na vodárenskou infrastrukturu.

4.2. Výdaje realizované prostřednictvím programového financování

Výdaje státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování jsou sledovány podle jejich účelového určení na konkrétních akcích a projektech v **Informačním systému ISPROFIN** Ministerstva financí. Tato databáze umožňuje dlouhodobé sledování výdajů státního rozpočtu, které jsou realizovány prostřednictvím programů jednotlivých kapitol. Informace o schváleném rozpočtu, upraveném rozpočtu a skutečnosti k 31. prosinci 2008 za jednotlivé kapitoly a jimi spravované programy jsou uvedeny v sešitu G (tabulky č. 13).

Za rok 2008 bylo **prostřednictvím programového financování realizováno 5,8 % celkových výdajů státního rozpočtu**, což finančně vyjádřeno znamenalo **59,9 mld. Kč**. Výdaje byly realizovány v rámci 150 programů. Nejvíce programů bylo, tak jako v předcházejících letech, v kapitole **Ministerstvo obrany (24)**, ve které byly prostřednictvím programů realizovány výdaje ve výši **10,7 mld. Kč**.

Nejvyšší podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích kapitoly má Ministerstvo pro místní rozvoj (46,4 %). Tento poměr je ovlivněn převažujícími výdaji dotačního typu.

Nejnižší podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích kapitoly mělo Ministerstvo práce a sociálních věcí - 0,5 % (2,4 mld. Kč). Přestože absolutní finanční výše není malá, procentuální údaj je nízký, neboť je zkreslen vysokými sociálními výdaji této kapitoly.

V následující tabulce je uveden podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování (skutečnost) na celkových výdajích kapitol (skutečnost). Kapitoly Státní dluh, Operace státních finančních aktiv, Grantová agentura a Akademie věd České republiky ve sledovaném období nerealizovaly výdaje prostřednictvím programového financování.

Tabulka č. 47

Podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování (skutečnost) na celkových výdajích kapitol (skutečnost)						
č.	Kapitola	2004	2005	2006	2007	2008
301	Kancelář prezidenta republiky	24,30	24,36	24,19	26,86	34,72
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	4,67	3,66	3,97	3,66	3,59
303	Senát Parlamentu	27,06	25,51	20,95	8,95	5,01
304	Úřad vlády	19,70	15,31	9,40	8,69	10,46
305	Bezpečnostní informační služba	13,61	13,57	12,60	9,92	11,65
306	Ministerstvo zahraničních věcí	16,73	16,42	15,12	13,44	11,61
307	Ministerstvo obrany	17,27	20,39	15,66	29,33	20,23
308	Národní bezpečnostní úřad	7,96	14,00	12,08	4,83	8,47
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	12,06	11,78	11,40	13,85	15,56
312	Ministerstvo financí	21,21	19,17	16,25	16,95	13,61
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	0,49	0,42	0,63	0,71	0,55
314	Ministerstvo vnitra	8,37	10,27	10,54	12,43	12,37
315	Ministerstvo životního prostředí	23,19	21,45	30,59	22,11	20,42
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	56,11	50,24	51,76	60,30	46,37
321	Grantová agentura	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	16,89	16,96	12,37	3,45	16,67
327	Ministerstvo dopravy	42,15	62,11	27,73	27,25	13,91
328	Český telekomunikační úřad	29,27	33,81	47,38	31,02	37,75
329	Ministerstvo zemědělství	15,48	7,51	4,60	5,29	8,90
333	Ministerstvo školství, ml. a tělov.	3,92	4,79	4,23	4,23	4,35
334	Ministerstvo kultury	15,48	13,21	14,86	14,96	16,61
335	Ministerstvo zdravotnictví	37,67	28,97	12,00	11,88	26,50
336	Ministerstvo spravedlnosti	10,53	14,90	7,62	9,17	10,22
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	57,97	28,01	22,93	20,50	24,18
344	Úřad průmyslového vlastnictví	25,13	23,46	24,49	20,90	23,19
345	Český statistický úřad	35,55	19,75	10,60	8,37	15,41
346	Český úřad zeměměř. a katastrální	21,13	22,99	20,38	23,18	20,65
348	Český báňský úřad	5,80	5,30	19,68	8,80	5,37
349	Energetický regulační úřad	13,33	18,59	16,24	15,76	17,09
353	Úřad pro ochranu hosp. soutěže	6,15	4,06	17,23	17,80	9,36
355	Ústav pro studium totalitních režimů				21,58	9,48
358	Ústavní soud	14,65	10,09	21,59	7,50	11,65
361	Akademie věd České republiky	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
372	Rada ČR pro rozhlasové a televizní vysílání	8,17	3,71	8,49	9,98	9,83
374	Správa státních hmotných rezerv	16,73	14,54	10,84	15,28	11,16
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	24,67	18,21	17,15	18,40	25,27
381	Nejvyšší kontrolní úřad	19,78	19,63	10,57	9,79	11,50
398	Všeobecná pokladní správa	5,05	4,94	6,51	5,79	2,24
	Celkem	6,94	7,81	6,74	7,09	5,77

Z tabulky vyplývá, že podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích se snížil - oproti hodnotám předchozích let, což bylo do značné míry ovlivněno zrušením kapitoly Ministerstvo informatiky, která v letech 2003 až 2007 vykázala vysoké podíly - od 54,8 do 75,4 %.

Vzhledem k tomu, že řada resortů není vybavena odbornými útvary specializovanými na programové financování a projektové řízení, dochází i nadále k nedostatkům jak v přípravě, tak i v realizaci výstavby. Tato situace se projevuje mimo jiné i v zahajování nových staveb i za cenu prodlužování lhůt výstavby rozestavěných staveb, v růstu nákladů staveb v důsledku podcenění jejich přípravy a zadávání a zejména v chybějícím odborném posouzení investičních záměrů z technicko-ekonomických hledisek.

5. Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit, protože to stanoví platné zákonné předpisy nebo mezinárodní dohody a smlouvy.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, příspěvek na podporu stavebního spoření a příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro **ostatní** mandatorní výdaje **vyplývající z právních norem** jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotečního úvěrování). Mandatorní výdaje **vyplývající ze smluvních závazků** jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry, rozhodnutí v arbitrážních sporech apod. (např. odvody do rozpočtu Evropské unie).

Mandatorní výdaje v celkové výši 581,4 mld. Kč představovaly 52,5 % rozpočtovaných výdajů schválených zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2008; meziročně se měly zvýšit o 2,0 % (o 11,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2007 a o 4,7 % (téměř o 27,0 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2007, kdy jejich podíl na celkových výdajích činil 50,8 %. Z celku na zákonné mandatorní výdaje připadlo téměř 540,6 mld. Kč, tj. 93,0 % (o 0,8 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu roku 2007), z nich byl největší objem stanoven na sociální transfery, vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací 422,0 mld. Kč (78,1 % zákonných mandatorních výdajů), dále objemově významné byly další sociální výdaje - platba státu do zdravotního pojištění pro vybrané skupiny obyvatel 47,7 mld. Kč a příspěvek státu na penzijní připojištění 5,1 mld. Kč; výdaje na

dluhovou službu vč. poplatků a úmoru byly rozpočtovány ve výši 45,5 mld. Kč, státní příspěvek na podporu stavebního spoření 15,0 mld. Kč, atd. Ostatní mandatorní výdaje byly ve státním rozpočtu zahrnuty v objemu 40,9 mld. Kč, z toho smluvní závazek vyplývající z členství České republiky v Evropské unii činil 30,2 mld. Kč další transfery mezinárodním organizacím 3,1 mld. Kč, realizace státních záruk 5,6 mld. Kč, atd. V průběhu roku byl státní rozpočet celkových mandatorních výdajů zvýšen o 4,5 mld. Kč zejména vlivem změn v sociální oblasti. Podíl celkových mandatorních výdajů na predikovaném hrubém domácím produktu v b.c. měl dosáhnout 12,5 %.

Údaje o čerpání těchto výdajů v roce 2008 vč. srovnání s rokem 2007 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 48

Mandatorní výdaje	v mil. Kč						
	Skutečnost 2007	Státní rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění	Index 2008/2007	Rozdíl 2008-2007
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	6=4-1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	518 971	540 574	546 042	545 155	99,8	105,0	26 184
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací	413 243	421 960	429 444	429 217	99,9	103,9	15 974
v tom:							
Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	289 855	305 596	312 493	312 532	100,0	107,8	22 677
Dávky nemocenského pojištění	34 870	29 023	32 275	32 072	99,4	92,0	-2 798
Státní sociální podpora	48 617	45 702	41 349	41 970	101,5	86,3	-6 647
Ostatní sociální dávky (bez rezervy)	6 048	6 652	7 375	7 258	98,4	120,0	1 210
Podpora v nezaměstnanosti - pasivní	7 016	7 000	7 078	7 115	100,5	101,4	99
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	196	200	180	150	83,3	76,5	-46
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	4 198	3 640	4 102	4 119	100,4	98,1	-79
Transf. na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdrav. postiženým	7 482	12 059	6 768	5 523	81,6	73,8	-1 959
Transfery na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách	14 961	12 088	17 826	18 478	103,7	123,5	3 517
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	4 527	5 100	5 010	4 992	99,6	110,3	465
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	47 459	47 729	47 253	47 253	100,0	99,6	-206
Výdaje na dluhovou službu	33 981	45 141	44 607	44 601	100,0	131,3	10 620
Poplatky dluhové služby	145	319	289	151	52,2	104,1	6
Majetková újma peněžních ústavů	285	298	374	374	100,0	131,2	89
Příspěvek na podporu stavebního spoření	14 976	15 000	14 220	14 220	100,0	95,0	-756
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám	522	1 086	1 086	1 058	97,4	202,7	536
Pozemkové úpravy	700	800	800	800	100,0	114,3	100
Dotace na podporu exportu - MF, EGAP, ČEP	244	706	706	401	56,8	164,3	157
Transfery státním fondům (pouze správní výdaje SZIF)	1 709	1 002	1 002	1 002	100,0	58,6	-707
Výběrová dětská rekreace - dětské domovy a ÚSP	14	14	14	14	100,0	100,0	0
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětem trestné činnosti	111	258	126	115	91,3	103,6	4
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb. a další odškodnění osob	1 010	816	766	766	100,0	75,8	-244
Úhrada ztráty z univerzální služby podle z. č. 127/2005 Sb.	0	300	300	146	48,7		146
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	45	45	45	45		100,0	0
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	35 499	40 866	39 914	36 647	91,8	103,2	1 148
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	122	120	120	66	55,0	54,1	-56
Státní podpora hypotečního úvěrování	77	64	64	24	37,5	31,2	-53
Novomanželské půjčky	0	1	1	0			0
Souhmné pojištění vozidel	45	55	55	42	76,4	93,3	-3
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	35 377	40 746	39 794	36 581	91,9	103,4	1 204
Státní záruky (mimo programu 398080) a negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle z. č. 77/2002 Sb.	4 981	5 592	4 520	3 153	69,8	63,3	-1 828
Vládní úvěry vč. plynárnenských VIA a poplatků za vedení účtu	41	1 841	1 841	37	2,0	90,2	-4
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB, Česko-německý fond budoucnosti	2 980	3 120	2 842	2 800	98,5	94,0	-180
Odvody a příspěvky do rozpočtu EU	27 375	30 193	30 591	30 591	100,0	111,7	3 216
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	554 470	581 440	585 956	581 802	99,3	104,9	27 332
Podíl na celkových výdajích státního rozpočtu	50,76	52,50	52,51	53,67			

Čerpání mandatorních výdajů dosáhlo celkem **581,8 mld. Kč**, tj. 53,7 % celkových výdajů státního rozpočtu za rok 2008. Plněno bylo na 99,3 % rozpočtu pozměnách (úspora 4,2 mld. Kč) při meziročním růstu o 4,9 % (o 27,3 mld. Kč), na kterém se podílely zejména sociální transfery obyvatelstvu.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány v objemu **545,2 mld. Kč** (99,8 % rozpočtu po změnách) a představovaly 93,7 % celkových mandatorních výdajů. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 5,0 % (o 26,2 mld. Kč). Došlo k růstu výdajů v oblasti sociálních transferů celkem o 3,9 % (o 16,0 mld. Kč), z toho k objemově největšímu navýšení došlo u výdajů na dávky důchodového pojištění (o 22,7 mld. Kč) a u transferů územním rozpočtům na sociální dávky (o 1,6 mld. Kč), naopak se snížily výdaje na dávky státní sociální podpory (o 6,6 mld. Kč) a na dávky nemocenského pojištění (o 2,9 mld. Kč); výdaje na dluhovou službu meziročně vzrostly o 10,6 mld. Kč.

Ostatní mandatorní výdaje (vyplývající z jiných právních norem a ze smluvních závazků) dosáhly v roce 2008 celkem **36,6 mld. Kč**, tj. 103,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 3,2 % (o 1,1 mld. Kč), na kterém se podílelo zejména meziroční zvýšení odvodů a příspěvků do rozpočtu EU (o 3,2 mld. Kč), naopak ke snížení došlo u výdajů na realizaci státních záruk (o 1,8 mld. Kč).

Jednotlivé mandatorní výdaje jsou hodnoceny v příslušné části zprávy týkající se výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby.

V roce 2008 došlo proti roku 2007 ke zvýšení podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu o 2,9 procentního bodu. Po korekci o převody do rezervních fondů kapitol státního rozpočtu v roce 2007 (snížení celkových výdajů o 78,9 mld. Kč z důvodu změny § 47 zákona č. 218/2000 Sb. ve znění zákona č. 482/2004 Sb.) se však tento podíl snížil o 1,0 procentního bodu, meziroční růst ve srovnání s růstem celkových výdajů byl nižší o 2,1 procentního bodu, podíl zákonných mandatorních výdajů na celkových výdajích se snížil z 51,2 % na 50,3 % a podíl mandatorních výdajů vyplývajících z jiných právních norem a smluvních závazků z 3,5 % na 3,3 %, zejména vlivem zvýšení odvodů vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU. Podíl mandatorních výdajů na hrubém domácím produktu v roce 2008 činil 15,7 %.

6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly zákonem č. 360/2007 Sb., o státním rozpočtu na rok 2008, stanoveny ve výši 23,0 mld. Kč; šlo o výdaje ze státního rozpočtu. Proti roku 2007 se jednalo o zvýšení o 1,5 mld. Kč, což představovalo **nárůst o 6,98 %**.

V roce 2008 byly za oblast podpory výzkumu a vývoje rozpočtovány i výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a výdaje kryté z finančního mechanismu EHP/Norsko v kapitole Akademie věd. Včetně výdajů krytých příjmy z EU a EHP/Norsko činily schválené výdaje na tuto oblast 23,1 mld. Kč. Rozpočet výdajů krytých příjmy z EU byl proti roku 2007 minimální, z důvodu nečerpání těchto výdajů v roce 2007 a převodu těchto zdrojů do rezervních fondů kapitol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva a průmyslu.

Podíl celkových výdajů z národních zdrojů (i včetně výdajů krytých z rozpočtu EU a finančního mechanismu EHP/Norsko), v přepočtu na odhad vývoje HDP z ledna 2009, činil 0,62 % HDP. Proti národním zdrojům roku 2007 bylo dosaženo nárůstu pouze 0,01 procentního bodu.

Částka stanovená zákonem č. 360/2007 Sb. byla v průběhu roku **rozpočtovými opatřeními** snížena o 4,6 mil. Kč. Jednalo se o běžné rozpočtové změny a přesuny. K nejvyššímu snížení výdajů na výzkum a vývoj ve výši 11 mil. Kč došlo u kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; jednalo se o přesun prostředků na výdaje na mezinárodní spolupráci související s výzkumem.

Skutečné čerpání výdajů státního rozpočtu, bez výdajů krytých příjmy z EU, dosáhlo 20,5 mld. Kč, tj. 89,1 % upraveného rozpočtu, což byla stejná výše jako v roce 2007. V této částce je zapojeno čerpání rezervních fondů kapitol z předchozích let ve výši 0,5 mld. Kč. **Výdaje kryté příjmy z EU, rozpočtované v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, byly čerpány pouze na 13,5 %.** **Výdaje na programy spolufinancované z EU, realizované prostřednictvím kapitoly Akademie věd, byly vyčerpány na 100 %.** Výdaje rozpočtované na spolufinancování a předfinancování projektů finančního mechanismu EHP/Norsko v kapitole Akademie věd nebyly čerpány.

Jako nároky z nespotřebovaných výdajů, ve smyslu rozpočtových pravidel, zůstaly kapitolám na podporu této oblasti nevyčerpané výdaje **ve výši 3,6 mld. Kč.** Ve srovnání s rokem 2007, kdy bylo do rezervních fondů převedeno 1,2 mld. Kč, zbyla k využití v dalších letech více než dvojnásobná výše prostředků z národních zdrojů.

Největší podíl výdajů na výzkum a vývoj připadl jako každý rok **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem 7,8 mld. Kč, což představovalo 80,3 % upraveného rozpočtu kapitoly pro oblast výzkumu a vývoje a 37,9 % skutečného celkového objemu podpory výzkumu a vývoje financovaného ze státního rozpočtu. Z prostředků této kapitoly byla uvolněna institucionální podpora ve výši 5,1 mld. Kč, tj. ve stejné částce jako v roce 2007. Účelová podpora výzkumu a vývoje byla uvolněna ve výši 2,7 mld. Kč, což představovalo zvýšení o 0,3 mld. Kč proti roku 2007.

Druhé nejvyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu a vývoje vykázala kapitola **Akademie věd**, a to celkem ve výši 5,6 mld. Kč, což představovalo oproti roku 2007 snížení na 98,1 %. Podíl institucionálních výdajů na celkové podpoře výzkumu a vývoje této kapitoly v roce 2008 činil 83,6 %, což proti roku 2007 znamenalo snížení o 0,2 procentního bodu a potvrdilo pokračující trend z předchozích období.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum a vývoj celkem 2,5 mld. Kč, což bylo na stejné úrovni jako v roce 2007. Prostředky účelové podpory výzkumu a vývoje byly vynaloženy na projekty průmyslového výzkumu. Rozpočtované institucionální výdaje na spolufinancování programů EU nebyly čerpány.

V roce 2008 byly pátým rokem čerpány výdaje na podporu Národního programu výzkumu, který byl schválen usnesením vlády č. 417/2003. **Podpora Národního programu výzkumu** byla realizována Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem zdravotnictví, Akademií věd, Ministerstvem obrany a Grantovou agenturou. Celkové výdaje ve sledovaném roce činily 2,8 mld. Kč, což byla stejná výše jako v roce 2007.

Z celkových výdajů, bez výdajů krytých příjmy z EU, ve výši 20,5 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu a vývoje v roce 2008, připadlo na účelové výdaje 9,5 mld. Kč, tj. 46,1 %, a na institucionální výdaje 11,0 mld. Kč, tj. 53,9 %. Ve srovnání s rokem 2007 došlo ke zvýšení podílu účelových výdajů na celkovém objemu podpory, a to o 1,4 procentního bodu. Byl tak obnoven pozitivní trend zvyšování podílu účelových výdajů nastolený v roce 2006. Podrobnosti o využití prostředků na podporu výzkumu a vývoje jsou uvedeny v kapitolních sešitech.

7. Výdaje na státní správu

”Státní správa”¹ z hlediska státního rozpočtu představuje ministerstva a další státní orgány a instituce (přes 2/3 z celkového počtu kapitol státního rozpočtu). V jejich působnosti vykonávají činnost desítky organizačních složek státu, jako např. územní finanční orgány (tvořící 8 finančních ředitelství a přes 200 finančních úřadů), celní orgány (Generální ředitelství cel, 8 celních ředitelství a přes 40 celních úřadů), úřady práce (přes 70), pozemkové úřady, veterinární správa (přes 70 složek), zastupitelské úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, katastrální úřady, zeměměřičské a katastrální inspektoráty, Státní plavební správa, Úřad pro civilní letectví, Puncovní úřad, Česká obchodní inspekce, inspektoráty bezpečnosti práce a další. Součástí státní správy jsou i **některé složky Ministerstva obrany** vč. Armády ČR a **Ministerstva vnitra** vč. Policie ČR (regionální a další složky), dále soudnictví (cca 100 soudů), státní zastupitelství a vězeňská služba. Jde tedy o subjekty, které svojí činností zabezpečují a podporují chod státní správy.

V orgánech a organizačních složkách státní správy pracovalo v roce 2008 celkem 159,6 tis. zaměstnanců a na jejich činnost bylo ze státního rozpočtu vynaloženo celkově 122,1 mld. Kč.

Tabulka č. 49

---

¹ Pojem "státní správa" není obsahově jednoznačně definován, proto dále uváděné údaje mají pouze *orientační charakter* a slouží pro obecnou představu o přibližné výši těchto výdajů. Pro zjednodušení sumarizací byly do výdajů státní správy u vybraných paragrafů zahrnuty celé seskupení položek 50, 51 a 61. Jednotlivé kapitoly ve svých závěrečných účtech mohou vykazat údaje „přesnější“ (přepočtené např. dle podseskupení položek nebo položek RS, popř. s odlišným zařazením paragrafů RS).

Počty zaměstnanců a výdaje na státní správu v roce 2008

v počtu osob a v mil. Kč

Ukazatel	Počet zaměstnanců	Výdaje celkem		Běžné výdaje skuteč.	v tom:		Kapitálové výdaje skuteč.
		Rozpočet po změnách	Skutečnost		platy, ost. prov.práci a pojistné	ost. běž. výdaje	
Státní správa celkem	159 629	125 544	122 090	110 958	78 280	32 678	11 132
z toho:							
Ministerstvo vnitra	67 124	49 800	48 865	44 649	34 010	10 639	4 216
Ministerstvo spravedlnosti	22 774	20 840	20 151	18 090	13 575	4 515	2 061
Ministerstvo financí	22 955	15 317	14 904	13 617	10 217	3 400	1 287
Ministerstvo práce a soc. věcí	17 737	12 014	11 014	10 570	6 790	3 780	444
Ministerstvo zahranič. věcí	2 139	5 413	5 154	4 482	986	3 496	672
Ministerstvo zemědělství	5 607	3 715	4 004	3 387	2 390	997	617
Č.úřad zeměměř. a katastrální	5 413	2 798	2 746	2 568	1 967	601	178
Ministerstvo obrany	2 437	2 290	2 266	1 968	1 471	497	298
Vybrané kapitoly celkem	146 186	112 187	109 104	99 331	71 406	27 925	9 773

Celkové výdaje státního rozpočtu na státní správu **byly čerpány na 97,2 % rozpočtu po změnách** (dosažená úspora téměř 3,5 mld. Kč) a **meziročně vzrostly o 5,9 mld. Kč, tj. o 5,1 %** (v roce 2007 byl upravený rozpočet splněn na 98,6 %, úspora činila 1,7 mld. Kč a meziroční růst dosáhl 5,3 mld. Kč, tj. 4,8 %). **Z celkových výdajů na státní správu v roce 2008 představovaly běžné (neinvestiční) výdaje 90,9 %** (v roce 2007 to bylo 91,7 %), zbytek připadl na kapitálové výdaje. Největší objem neinvestičních výdajů – celkem 78,3 mld. Kč, tj. 70,5 % všech výdajů byl použit na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného pojistného placeného zaměstnavatelem (v roce 2007 byl tento podíl 66,0 %). Tyto výdaje, resp. jejich rozhodující část – mzdové prostředky – jsou podrobně vyhodnoceny v předchozím bodě 2.3.2. tohoto sešitu.

Počet zaměstnanců pracujících ve státní správě v roce 2008 dosáhl **159,6 tis. osob** průměrného přepočteného stavu, což ve srovnání s upraveným limitem (166,0 tis. osob) představovalo **úsporu 6,4 tis. osob a plnění na 96,2 %**. **Meziročně** jejich počet klesl o 3,6 tis. osob, tj. o 2,2 %.

Rozhodující část výdajů na státní správu byla vynaložena na činnost resortů zabezpečujících **vnitřní bezpečnost státu** (Policie ČR v rámci Ministerstva vnitra), **právní ochranu** (soudy, státní zastupitelství a vězeňská služba v rámci Ministerstva spravedlnosti), **správu daní a poplatků** (finanční a celní úřady v rámci Ministerstva financí), **sociální oblast** (úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí), **zahraniční věci** (zastupitelské úřady v rámci Ministerstva zahraničních věcí), správu v působnosti **pozemkových úřadů** (v rámci Ministerstva zemědělství), **katastrální úřady a pracoviště** a zeměměřičské a katastrální inspektoráty (v rámci Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního) a **obranu** (Ministerstvo obrany a některé správní složky Armády ČR).

Podíl těchto kapitol na celkových výdajích na státní správu v roce 2008 představoval **109,1 mld. Kč, tj. 89,4 %** (z toho na běžných výdajích 89,5 % a na kapitálových výdajích 87,8 %) při 91,6 % podílu na celkovém počtu zaměstnanců ve státní správě. Proti roku 2007 vzrostly výdaje těchto ústředních orgánů o 4,6 mld. Kč, tj. o 4,4 %, tedy o 0,7 procentního bodu méně než za celou státní správu.

Nejvíce – **40,0 %** - se na celkových výdajích na státní správu **podílelo Ministerstvo vnitra** (z toho na běžných výdajích 40,2 % a na kapitálových výdajích 37,9 %), při podílu na počtu zaměstnanců 42,1 %. **Ministerstvo spravedlnosti** se na výdajích na státní správu **podílelo 16,5 %** při podílu na počtu zaměstnanců 14,3 % a **Ministerstvo financí 12,2 %** u výdajů a 14,4 % u zaměstnanců.

Celkové výdaje na jednoho zaměstnance státní správy v roce 2008 představovaly **v průměru 765 tis. Kč**, z toho běžné výdaje činily 695 tis. Kč (z nich osobní výdaje 470 tis. Kč) a kapitálové výdaje 70 tis. Kč. Proti předchozímu roku vzrostly celkové výdaje na jednoho zaměstnance o 7,5 %, z toho běžné výdaje o 6,6 % (z nich osobní výdaje o 4,3 %) a kapitálové výdaje o 17,6 %.

Celkové výdaje na státní správu v roce 2008 představovaly 11,3 % všech výdajů státního rozpočtu (nárůst o 0,7 procentního bodu), z toho běžné výdaje činily 11,3 % všech neinvestičních výdajů státního rozpočtu (v roce 2007 to bylo 10,9 %) a investiční výdaje 10,6 % všech kapitálových výdajů (v roce 2007 činily 8,4 %).

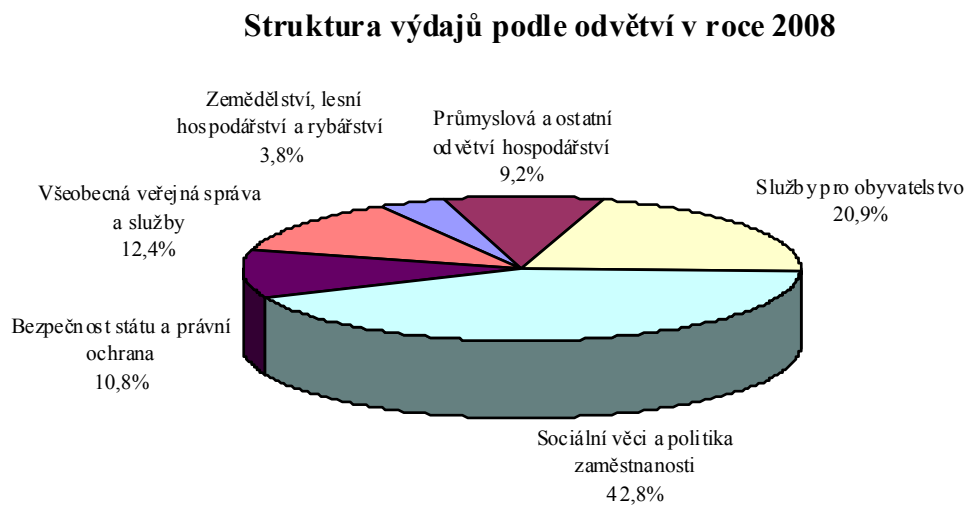
Jestliže **v roce 2008 bylo vynaloženo z prostředků státního rozpočtu v průměru na 1 obyvatele České republiky 103,8 tis. Kč** všech výdajů (z toho běžných 93,7 tis. Kč a kapitálových 10,1 tis. Kč), pak **státní správa "stála" 1 obyvatele 11,7 tis. Kč** (z toho běžné výdaje představovaly 10,6 tis. Kč a kapitálové výdaje 1,1 tis. Kč). Z hlediska **meziročního srovnání v předchozím roce 2007** dosáhly uvedené ukazatele těchto hodnot: podíl všech výdajů státního rozpočtu na 1 obyvatele 105,5 tis. Kč (z toho běžných 94,4 tis. Kč a kapitálových 11,2 tis. Kč) a podíl výdajů státní správy na 1 obyvatele 11,2 tis. Kč (z toho běžné výdaje 10,3 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč).

8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do funkčního členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé funkční kategorie výdajů podle účelu, na které jsou peníze státního rozpočtu vynakládány.

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2008:

Graf č. 14

Přehled o výdajích SR podle odvětvového hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 50

v mld. Kč

Rozp. skup.	UKAZATEL	Skutečnost 2007	Rozpočet 2008		Skutečnost 2008	% plnění 4:3	Index 2008/07 4:1	Rozdíl 2008-07 4-1
			schválený	po změnách				
			1	2				
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybníkářství	62,02	48,86	49,39	41,40	83,8	66,8	-20,6
	z toho: Zemědělná potravin. činnost a rozvoj	50,35	38,40	38,86	30,34	78,1	60,3	-20,0
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	82,87	101,67	97,66	100,08	102,5	120,8	17,2
	v tom:							
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	18,99	14,60	15,99	17,78	111,2	93,6	-1,2
	Doprava	45,06	75,24	67,74	66,11	97,6	146,7	21,1
	Vodní hospodářství	9,39	2,94	5,10	7,60	148,9	80,9	-1,8
	Spoje	0,95	1,01	1,02	0,79	77,1	82,5	-0,2
	Všeob. hosp. záležitosti a ost. ekon. funkce	8,49	7,88	7,80	7,81	100,1	92,0	-0,7
3	Služby pro obyvatelstvo	249,28	239,34	244,83	227,07	92,7	91,1	-22,2
	v tom:							
	Vzdělávání a školské služby	118,92	111,57	117,23	117,11	99,9	98,5	-1,8
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	9,58	9,84	10,39	9,20	88,6	96,1	-0,4
	Tělovýchova a zájmová činnost	4,80	3,46	4,14	4,33	104,8	90,2	-0,5
	Zdravotnictví	60,12	59,62	59,88	57,81	96,5	96,2	-2,3
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	32,92	32,15	31,63	23,54	74,4	71,5	-9,4
	Ochrana životního prostředí	11,28	6,96	10,27	5,65	55,0	50,1	-5,6
	Ostatní výzkum a vývoj	11,66	15,74	11,29	9,42	83,5	80,8	-2,2
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	423,96	425,35	469,16	464,00	98,9	109,4	40,0
	v tom:							
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	385,86	393,11	399,54	399,78	100,1	103,6	13,9
	Politika zaměstnanosti	19,62	17,78	21,21	17,52	82,6	89,3	-2,1
	Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezp. a politice zaměstnanosti	18,48	14,46	48,41	46,71	96,5	252,7	28,2
5	Bezpečnost státu a právní ochrana	123,17	119,88	121,00	116,87	96,6	94,9	-6,3
	v tom:							
	Obrana	50,94	45,21	45,10	43,29	96,0	85,0	-7,6
	Civilní připravenost na krizové stavy	2,26	2,61	2,57	2,45	95,3	108,3	0,2
	Bezpečnost a veřejný pořádek	41,73	42,76	42,74	41,27	96,6	98,9	-0,5
	Právní ochrana	19,99	21,10	21,66	20,91	96,5	104,6	0,9
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	8,26	8,20	8,93	8,94	100,2	108,3	0,7
6	Všeobecná veřejná správa a služby	150,97	172,22	133,42	134,51	100,8	89,1	-16,5
	v tom:							
	Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany	68,01	68,57	63,69	72,20	113,4	106,2	4,2
	Jiné veřejné služby a činnosti	3,54	3,67	3,92	3,73	95,1	105,3	0,2
	Finanční operace	36,16	50,40	49,12	46,66	95,0	129,0	10,5
	Ostatní činnosti	43,26	49,58	16,69	11,93	71,5	27,6	-31,3
	VYDAJĚ STATNÍHO ROZPOČTU CELKEM	1092,27	1107,31	1115,45	1083,94	97,2	99,2	-8,3

Na rozdíl od minulých let již **nebylo v roce 2008 možné převádět nevyčerpané prostředky do rezervních fondů**. Po novelizaci zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla) mají organizační složky státu možnost nespotřebované prostředky daného roku nárokovat v následujících letech (podle §47). **Z tohoto hlediska jsou některá meziroční srovnání v následujícím textu méně srovnatelná, neboť skutečnosti roku 2007 mohou obsahovat relativně vysokou částku převodů do rezervních fondů, zatímco skutečnosti roku 2008 nikoli.**

8.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2007 výše **464,0 mld. Kč**, což je o **40 mld. Kč**, tj. o **9,4 %** více než v předchozím roce (v roce 2007 vzrostly o 8,5 %). **Na celkových výdajích** státního rozpočtu **se podílely 42,8 %**, tj. o 4,0 procentního bodu více než v roce 2007. Jejich rozpočet po změnách byl čerpán na 98,9 % (nedočerpání o 5,2 mld. Kč).

Téměř 86,2 % prostředků této skupiny výdajů bylo vynaloženo na **dávky a podpory v sociálním zabezpečení** (*rozpočtový oddíl 41*), které dosáhly **399,8 mld. Kč** a meziročně **vzrostly o 13,9 mld. Kč**, tj. o 3,6 % (v roce 2007 to bylo o 9,3 %).

Z této částky připadalo 78,2 % na **dávky důchodového pojištění**, tj. **312,5 mld. Kč** (meziroční nárůst o 22,7 mld. Kč, tj. o 7,8 %), z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 229,7 mld. Kč, na invalidní důchody (plné i částečné) 56,8 mld. Kč a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 26,0 mld. Kč.

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory** čerpané ve výši **42,0 mld. Kč**, které meziročně klesly o 7,5 mld. Kč, tj. o 15,2 %. Vysoký meziroční pokles ovlivnily **přídavky na dítě (6,3 mld. Kč** proti 10,3 mld. Kč v roce 2007) a **výdaje na sociální příplatek** (3,2 mld. Kč proti 4,6 mld. Kč v roce 2007). Další výdaje zahrnují především **rodičovský příspěvek** (28,3 mld. Kč), porodné (1,6 mld. Kč), příspěvek na bydlení (1,6 mld. Kč) atd.

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Objem **32,1 mld. Kč** znamenal meziroční snížení o 2,8 mld. Kč, tj. o 8,0 %. Byly tvořeny zejména položkami nemocenského ve výši 24,9 mld. Kč (meziroční pokles o 3,1 mld. Kč), peněžité pomoci v mateřství ve výši 6,4 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč) a podpory při ošetřování člena rodiny ve výši 0,8 mld. Kč.

V rámci tohoto oddílu bylo mimo jiné ještě vyplaceno 7,3 mld. Kč na zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru a 5,0 mld. Kč na státní příspěvky na důchodové připojištění.

Výdaje na **politiku zaměstnanosti** (*rozpočtový oddíl 42*) dosáhly v roce 2008 výše **17,5 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 2,1 mld. Kč, tj. o 10,7 % (v roce 2007 vzrostly o 4,9 %). Pokles ovlivnila skutečnost roku 2007, která obsahovala i převody do rezervních fondů ve výši 2,5 mld. Kč.

Z nich **podpora v nezaměstnanosti** v objemu **7,1 mld. Kč** (pokles o 0,1 mld. Kč proti roku 2007) představovala především hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti (podpory) a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce **6,1 mld. Kč** klesly meziročně o 1,6 mld. Kč a byly použity zejména na veřejně prospěšné práce (949 mil. Kč), dále na tvorbu společensky účelných pracovních míst (597 mil. Kč), na rekvalifikace (271 mil. Kč), na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů (256 mil. Kč), na cílené programy k řešení nezaměstnanosti (81 mil. Kč) atd.

Třetím nejvýznamnějším pododdílem politiky zaměstnanosti byly **příspěvky na zaměstnávání zdravotně postižených** občanů ve výši **2,3 mld. Kč** (meziročně na téměř stejné úrovni).

Příspěvky **na sociální důsledky restrukturalizace** ve výši **1,8 mld. Kč** byly vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy.

Výdaje na **sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti** (*rozpočtový oddíl 43*), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo sociální programy, dosáhly v roce 2008 celkové výše **46,7 mld. Kč** a proti předchozímu roku **vzrostly o 28,2 mld. Kč** (v roce 2007 klesly o 3,6 %). Vysoký nárůst výdajů v této oblasti souvisí s metodickou změnou zařazení výdajů **transferů obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** (v roce 2007 byly zařazeny na § 6409, v roce 2008 na § 4361). Tyto výdaje dosáhly v **roce 2008 výše 24,0 mld. Kč**. V rámci tohoto okruhu výdajů byly dále financovány výdaje **na činnost České správy sociálního zabezpečení včetně jejích okresních složek a u úřadů práce ve výši 10,0 mld. Kč** (meziroční pokles o 0,9 mld. Kč). Na **služby sociální péče** bylo vynaloženo **7,0 mld. Kč**, z toho **na domovy** pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem připadlo **5,7 mld. Kč**. Na **mezinárodní spolupráci v sociálním zabezpečení** a podpoře nezaměstnanosti (příspěvky mezinárodním institucím, semináře, atd.) směřovalo **1,1 mld. Kč**. Na služby sociální prevence (krizová pomoc, azylové domy, atd.) šlo 0,9 mld. Kč, dalších 0,9 mld. Kč směřovalo na sociální péči a pomoc dětem a mládeži.

8.2. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání a školské služby, kulturu, církve a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí, na podporu výzkumu a vývoje uvedených oblastí a odvětvově

nespecifikovaný výzkum a vývoj. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2008 částky 227,1 mld. Kč a meziročně klesly o 22,2 mld. Kč, tj. o 8,9 %** (v roce 2007 vzrostly o 16,7 %). Vyšší skutečnost roku 2007 však obsahovala i 23,1 mld. Kč převedených do rezervních fondů. **Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 20,9 %** (v roce 2007 to bylo 22,8 %). Jejich rozpočet po změnách byl splněn na 92,7 % (nedočerpání o 17,8 mld. Kč).

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (51,6 %) představovaly **výdaje na vzdělávání a školské služby** (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **117,1 mld. Kč** při **meziročním poklesu o 1,5 %** (v roce 2007 vzrostly o 6,4 %; v roce 2007 vykázána skutečnost včetně převodů do RF ve výši 5,0 mld. Kč). Většina této částky směřovala do paragrafu **Ostatní záležitosti vzdělávání**, v rámci kterého bylo vyplaceno **79,1 mld. Kč** (při meziročním růstu o 3,5 %). V naprosté většině (78,2 mld. Kč) šlo o transferované prostředky z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pro územní samosprávné celky, na které přešla působnost především v oblasti **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Takto vysoká částka v tomto pododdíle souvisí s reformou veřejné správy v roce 2003, kdy došlo k převedení jak majetku a zřizovatelských funkcí k nim, tak i jejich financování na kraje. Na zařízení **vysokoškolského vzdělávání** bylo vynaloženo celkem **31,2 mld. Kč** (o 3,4 mld. Kč méně než v roce 2007), z toho na činnost vysokých škol (bez výzkumu a vývoje na vysokých školách) 25,7 mld. Kč.

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35) financované ze státního rozpočtu dosáhly v roce 2008 v souhrnu **57,8 mld. Kč** a byly o 2,3 mld. Kč, tj. **o 3,8 %, pod úrovní roku 2007** (v roce 2007 vzrostly o 7,3 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 2,9 mld. Kč). Největší objem představují výdaje na "ostatní činnosti" (47,4 mld. Kč), zahrnující zejména **platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob** ve výši **47,3 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo 47,5 mld. Kč). Výdaje na **ústavní péči** dosáhly v roce 2008 výše **5,1 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,6 mld. Kč. Z toho na fakultní a ostatní nemocnice směřovalo 4,1 mld. Kč. Výdaje na **zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví** dosáhly celkem **1,8 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,8 mld. Kč. Z nich bylo ve prospěch hygienické služby poskytnuto 1,1 mld. Kč a záchranné službě 0,5 mld. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2008 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **23,5 mld. Kč**, tj. o 9,4 mld. Kč, tj. o 28,5 %, méně než v předchozím roce (v roce 2007 činil růst 3,6 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 5,7 mld. Kč). **Programy**

podpory individuální bytové výstavby byly dotovány částkou **14,6 mld. Kč**, zejména formou státních příspěvků na podporu stavebního spoření (14,2 mld. Kč). **Na mezinárodní spolupráci v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje** (příspěvky mezinárodním organizacím, semináře, apod.) bylo čerpáno **6,5 mld. Kč**. V rámci kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 0,5 mld. Kč (výdaje na výstavbu bytů, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, včetně nákupu pozemků na tuto výstavbu).

Na **kulturu, církve a sdělovací prostředky** (*rozpočtový oddíl 33*) bylo v roce 2008 vynaloženo **9,2 mld. Kč**, což je o 3,9 % méně než v předchozím roce (v roce 2007 meziročně vzrostly o 17,4 %; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 0,9 mld. Kč). Z celkového objemu připadlo (převážně formou transferů příspěvkovým organizacím) nejvíce prostředků muzeím a galeriím (1,9 mld. Kč), na činnost registrovaných církví a náboženských společností (1,4 mld. Kč), na činnosti knihovnické (1,0 mld. Kč), na činnost památkových ústavů, hradů a zámků (0,9 mld. Kč), na zachování a obnovu kulturních památek (0,9 mld. Kč), na divadelní činnost (0,8 mld. Kč), na Pražský hrad (0,3 mld. Kč), atd.

Výdaje na ochranu životního prostředí (*rozpočtový oddíl 37*) dosáhly **5,6 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 5,6 mld. Kč (skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 5,8 mld. Kč). Nejvíce prostředků bylo vynaloženo **na ochranu přírody a krajiny - 2,5 mld. Kč**, z nichž většina plynula do ochrany chráněné části přírody (1,1 mld. Kč) a do protierozní, protilavinové a protipožární ochrany (0,8 mld. Kč). Výdaje na **nakládání s odpady** dosáhly **0,7 mld. Kč**. Další prostředky byly vynaloženy na výzkum životního prostředí – 0,4 mld. Kč, na ochranu ovzduší a klimatu – 0,2 mld. Kč, na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody – 0,1 mld. Kč a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí – 1,1 mld. Kč.

Tělovýchova a zájmová činnost (*rozpočtový oddíl 34*) byla v roce 2008 financována částkou **4,3 mld. Kč** (z toho 0,6 mld. Kč tvořil převod do RF), což je o 0,5 mld. Kč, tj. o 9,8 %, méně než v předchozím roce (v roce 2007 to bylo meziročně o 5,3 % méně; skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 0,6 mld. Kč). Nejvíce prostředků – **2,3 mld. Kč** bylo vynaloženo na "ostatní tělovýchovnou činnost" (§ 3419), která zahrnuje např. **podporu státu sportovním oddílům, výdaje na konání sportovních akcí apod.** Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 1,2 mld. Kč. Výdaje na péči o sportoviště, tělocvičny, sportovní haly, plavecké bazény apod. v majetku obcí dosáhly výše 0,5 mld. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 0,3 mld. Kč v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, dětských hřišť apod.

8.3. Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (rozpočtová skupina 1) a na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2008 celkové výše **141,5 mld. Kč**, což představovalo 13,1 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2007 to bylo 13,3 %) a **meziročně klesly o 3,4 mld. Kč, tj. o 2,4 %** (v roce 2007 činil meziroční růst 10,9 %). **Meziroční srovnání je zkruseno** skutečností roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 39,9 mld. Kč.

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (*rozpočtový oddíl 10*) činily **41,4 mld. Kč klesly o 20,6 mld. Kč, tj. o 33,2 %**. Meziroční pokles souvisí se skutečností roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 23,1 mld. Kč. V rámci oddílu byly čerpány zejména **výdaje na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 30,3 mld. Kč** (v roce 2007 to bylo o 20,0 mld. Kč více). V rámci tohoto pododdílu se projeví především **transfery Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) ve výši 26,9 mld. Kč** (celkem v rámci skupiny 29,6 mld. Kč) a také **transfery podnikatelským subjektům ve výši 2,7 mld. Kč**.

Na regulaci zemědělské produkce, organizaci trhu a poskytování podpor bylo použito **2,7 mld. Kč** (vše ve formě transferů SZIF), na lesní hospodářství 0,7 mld. Kč, na správu v zemědělství 5,0 mld. Kč, na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 0,8 mld. Kč.

Na dopravu (*rozpočtový oddíl 22*) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **66,1 mld. Kč, což bylo o 21,1 mld. Kč (o 46,7 %) více než v roce 2007** (i přes skutečnost roku 2007, která obsahovala převody do RF ve výši 9,7 mld. Kč). Na růstu se výrazně podílely **transfery SFDI, které činily 31,7 mld. Kč, což je o 18,1 mld. Kč více než v roce 2007**. Výdaje do **železniční dopravy dosáhly 21,6 mld. Kč** (meziroční růst o 2,0 mld. Kč). Zde se výrazně projevílo **usnesení vlády č. 476/2008 z 21.4.2008, které umožnilo kapitole Ministerstvo dopravy převod majetku z ČD, a.s. na SŽDC, s.o.** (navýšení rozpočtu o **12,0 mld. Kč**). Souvztažně byl snížen rozpočet transferů SFDI o stejnou částku. **Ve skutečnosti činil tento výdaj 11,9 mld. Kč**. V rámci železniční dopravy činily výdaje na realizaci státních záruk 3,1 mld. Kč a transfery nefinančním podnikatelským subjektům 4,7 mld. Kč. Výdaje do **pozemních komunikací dosáhly 9,4 mld. Kč**. Z této částky směřovalo 2,8 mld. Kč na dálnice a 6,4 mld. Kč na silnice. **Výdaje na správu v dopravě v roce 2008 činily 2,2 mld. Kč**.

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (*rozpočtový oddíl 21*) dosáhly **17,8 mld. Kč**, což je o 1,2 mld. Kč, tj. o 6,4 %, méně než v roce 2007 (včetně převodů do RF ve výši 4,7 mld. Kč). Patří sem především **výdaje do ostatních odvětvových a oborových záležitostí v průmyslu a stavebnictví** (opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví, podpora podnikání a inovací, atd.) ve výši **8,5 mld. Kč**. **Výdaje na výzkum a vývoj** v této oblasti dosáhly **2,5 mld. Kč**. Část výdajů v rámci tohoto oddílu připadla na záležitosti těžebního průmyslu a energetiky, v rámci kterých bylo vynaloženo **1,7 mld. Kč** na **útlum uhelného hornictví**, dále 0,7 mld. Kč na rozvod elektrické energie a 0,7 mld. Kč na programy úspor energie a obnovitelných zdrojů. Na správu v těchto odvětvích bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč, stejně jako na výzkum a vývoj.

Vodní hospodářství (*rozpočtový oddíl 23*) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2008 podílelo částkou **7,6 mld. Kč** při meziročním poklesu o 1,8 mld. Kč, tj. o 19,1 % (skutečnost roku 2007 obsahovala převody do RF ve výši 1,7 mld. Kč). Z této částky bylo použito na **úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 2,0 mld. Kč**. Na **odvádění a čištění odpadních vod** bylo vynaloženo **3,9 mld. Kč** a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, tj. zejména vodárenskou infrastrukturou, 1,0 mld. Kč. Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 5,4 mld. Kč.

Na odvětví **spojů** (*rozpočtový oddíl 24*) bylo vynaloženo **0,8 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč méně než v předchozím roce (včetně převodů do RF ve výši 0,3 mld. Kč). Většina prostředků (0,6 mld. Kč) byla vynaložena na správu ve spojích (činnost Českého telekomunikačního úřadu).

Součástí této skupiny výdajů jsou též výdaje na **všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (*rozpočtový oddíl 25*). Tyto výdaje dosáhly částky **7,8 mld. Kč** a proti roku 2007 klesly o 0,7 mld. Kč (skutečnost roku 2007 včetně převodů do RF ve výši 0,4 mld. Kč). Patří sem např. výdaje na činnost Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu průmyslového vlastnictví (0,7 mld. Kč), na činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti zeměměřictví a katastru (2,4 mld. Kč), na činnosti Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (1,8 mld. Kč) a na další činnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství, normalizace, standardizace a metrologie, v oblasti bezpečnosti práce apod. Na služby v oblasti meteorologie směřovalo 0,6 mld. Kč.

8.4. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly celkové částky 116,9 mld. Kč**, což proti roku 2007 představuje **snížení o 6,3 mld. Kč, tj. o 5,1 %** (v roce 2007 činil růst 2,4 mld. Kč, tj. o 2,0 %), a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 10,8 % (v roce 2007 to bylo 11,3 %).

Rozhodující část těchto výdajů (37,0 %) připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **43,3 mld. Kč** při poklesu o 7,6 mld. Kč, tj. o 15,0 %. Meziroční pokles ovlivnila vyšší skutečnost roku 2007, která obsahovala i převody do rezervních fondů ve výši 4,9 mld. Kč. Z částky 43,3 mld. Kč činily běžné výdaje 35,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 7,5 mld. Kč. **Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky** bylo určeno **celkem 32,6 mld. Kč** (meziroční pokles o 8,7 mld. Kč především vlivem nižších investic do dlouhodobého hmotného majetku), na mezinárodní spolupráci v obraně a zahraniční vojenskou pomoc 3,8 mld. Kč, na činnost Vojenské policie a Vojenského zpravodajství 3,0 mld. Kč a na státní správu ve vojenské obraně 2,3 mld. Kč.

Na **civilní připravenost na krizové stavy** (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **2,4 mld. Kč**, což představuje meziroční růst o 8,3 %. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořizováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (2,0 mld. Kč) a na státní správu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (0,3 mld. Kč).

Na **bezpečnost a veřejný pořádek** (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **41,3 mld. Kč** při meziročním poklesu o 1,1 %. Z toho 36,4 mld. Kč směřovalo na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 4,8 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra.

Na **právní ochranu** (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **20,9 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,6 %. Z této částky bylo vynaloženo **na soudnictví** (včetně ústavního soudnictví) **10,6 mld. Kč** (meziroční růst o 14,3 %), **na vězeňství 7,0 mld. Kč** (růst o 2,7 %) a **na státní zastupitelství 2,1 mld. Kč** (pokles o 2,7 %). Na správu v oblasti právní ochrany směřovalo 0,9 mld. Kč.

Na **požární ochranu a integrovaný záchranný systém** (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2008 vynaloženo **8,9 mld. Kč**, což je o 8,3 % více než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek a útvarů požární ochrany (7,7 mld. Kč), dále na činnost Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (0,6 mld. Kč), na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,4 mld. Kč) atd.

8.5. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly v roce 2008 hodnoty 134,5 mld. Kč** a byly tak **o 16,5 mld. Kč, tj. o 10,9 % nižší než v předchozím roce** (skutečnost roku 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 4,0 mld. Kč). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 12,4 %, zatímco v roce 2007 to bylo 13,8 %.

Na **státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany** (*rozpočtový oddíl 61*) bylo vynaloženo celkem **72,2 mld. Kč**, tj. o 4,2 mld. Kč (o 6,2 %) více než v roce 2007 (včetně převodů do RF ve výši 1,4 mld. Kč). Z toho **63,0 mld. Kč** se čerpalo v pododdíle „**Všeobecná vnitřní správa**“. Zde se nejvíce projevíly **odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU** podle DPH a HNP, které dosáhly **30,3 mld. Kč** (o 3,1 mld. Kč více než v roce 2007). Došlo zde také v prosinci 2008 k **převodu kladného rozdílu příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění za rok 2007 ve výši 9,9 mld. Kč** z kapitoly VPS na zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu (na základě zmocnění uděleného ministru financí v zákoně o státním rozpočtu). Projevila se zde také červencová **platba náhrady škody ve prospěch společnosti Nomura ve výši 3,6 mld. Kč**. Další výdaje byly použity následovně: na činnost **finančních ředitelství a finančních úřadů (7,9 mld. Kč)** a na činnost **celních ředitelství a celních úřadů 4,3 mld. Kč**. V rámci jiných pododdílů směřovaly další prostředky na **zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí 4,0 mld. Kč**, na **zastupitelské orgány** (Parlament, volby do Parlamentu a do zastupitelstev územních samosprávných celků) a na **činnost politických stran a hnutí** bylo vynaloženo celkem **2,8 mld. Kč**.

Další součástí výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (*rozpočtový oddíl 63*) – celkem **46,7 mld. Kč, což je o 10,5 mld. Kč více než v roce 2007**. Na této sumě se nejvíce podílely výdaje státního rozpočtu **na dluhovou službu státu** (úroky, poplatky) ve výši **44,7 mld. Kč** (meziročně vzrostly o 10,6 mld. Kč). Dalších 1,7 mld. Kč činily platby mezinárodním finančním organizacím z kapitoly VPS.

Výdaje na **ostatní činnosti** (*rozpočtový oddíl 64*) dosáhly v roce 2008 částky **11,9 mld. Kč** a **meziročně klesly o 31,3 mld. Kč, tj. o 72,4 %** (skutečnost 2007 obsahovala i převody do RF ve výši 2,4 mld. Kč). V rámci této složky výdajů rozpočtové skupiny 6 byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2008, poskytnuty zejména **neinvestiční transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím ve výši 9,4 mld. Kč a krajům 1,1 mld. Kč**. Vysoký pokles výdajů v této oblasti souvisí s metodickou změnou zařazení výdajů **transferů obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým** (v roce 2007 byly zařazené na § 6409, v roce 2008 na § 4361).

Na **jiné veřejné služby a činnosti** (*rozpočtový oddíl 62*) bylo vynaloženo celkem **3,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,2 mld. Kč (skutečnost 2007 včetně převodů do RF ve výši 0,3 mld. Kč). Na **rozvojovou zahraniční pomoc** bylo vynaloženo **0,8 mld. Kč**, na **humanitární zahraniční pomoc 0,4 mld. Kč**. Patří sem i archivní činnost s objemem vyčerpaných prostředků 1,1 mld. Kč.

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na výzkum a vývoj**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslím 80). Výdaje na výzkum a vývoj jsou dále samostatně sledovány na § 3801 (Akademie věd ČR), na § 3802 (Grantová agentura ČR, na § 3809 (Ostatní výzkum a vývoj odvětvově nspecifikovaný) a na § 3212 (Výzkum a vývoj na vysokých školách).

Celkem byly ze státního rozpočtu **na výzkum a vývoj** vynaloženy v roce 2008 prostředky ve výši **20,5 mld. Kč** a proti roku 2007, kdy činily 25,2 mld. Kč (vč. 4,7 mld. Kč převedených do RF), zůstaly po odečtení převodů do rezervních fondů na stejné úrovni. **Jejich podíl na souhrnných výdajích** státního rozpočtu v roce 2008 představoval **1,9 %** a proti předchozímu roku klesl o 0,4 procentního bodu.

Podrobnější informace o výdajích na výzkum a vývoj jsou uvedeny v části III.6. této zprávy.

Jak již bylo uvedeno na začátku této části, v roce 2008 organizační složky státu neměly možnost převádět prostředky do rezervních fondů. V následující tabulce je tento vliv znázorněn z hlediska oddílů odvětvového třídění výdajů státního rozpočtu.

Tabulka č. 51

v tis. Kč

kritéria	2007		2008		
	položka 5346	položka 6361	položka 5346	položka 6361	
	Převody do fondů OSS	Inv.převody do RF OSS	Převody do fondů OSS	Inv.převody do RF OSS	
oddíl	název oddílu	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
10	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	22 343 687	762 973	0	0
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	4 191 465	519 809	0	0
22	Doprava	709 763	9 028 494	0	0
23	Vodní hospodářství	218 684	1 488 803	0	0
24	Spoje	308 028	6 000	0	0
25	Všeobecné hosp.záležitosti a ost.ekonomické funkce	289 643	70 512	0	0
31	Vzdělávání a školské služby	1 006	26 663	0	0
32	Vzdělávání a školské služby	2 224 384	2 749 912	0	0
33	Kultura, církev a sdělovací prostředky	198 097	659 984	0	0
34	Tělovýchova a zájmová činnost	326 391	244 459	0	0
35	Zdravotnictví	598 422	2 310 838	0	0
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	1 596 834	4 077 876	0	0
37	Ochrana životního prostředí	146 870	5 632 641	0	0
38	Ostatní výzkum a vývoj	2 265 567	25 509	0	0
41	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	949 173	0	0	0
42	Politika zaměstnanosti	2 533 405	0	0	0
43	Soc.sloužby a spol.činnosti v soc.zabezpečení a PZ	1 655 715	20 170	0	0
51	Obrana	1 400 793	3 524 059	0	0
52	Civilní připravenost na krizové stavy	6 693	30 850	0	0
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	776 260	771 055	0	0
54	Právní ochrana	363 222	49 533	0	0
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	4 130	102 901	0	0
61	Státní moc, státní správa, úz.samospráva, pol.strany	834 786	532 396	863	0
62	Jiné veřejné služby a činnosti	258 952	1 581	0	0
63	Finanční operace	0	0	0	0
64	Ostatní činnosti	2 290 751	59 335	0	0
	Celkem	46 492 719	32 696 356	863	0
		79 189 074		863	